Skaitmenino
Katalikų
Biblioteka
katbib.lt

Lit. m. 000528
241

ŠV. KAZIMIERO DRAUGIJOS LEIDINYS

N. 305

GEGUŽIO MÉNUO

✱

Sudėjo

MARGALIS

Juozas Šnapštys (1877-1927)

„Spaudos" (Pavlovskio) spaustuvė Tilžėje
1921 m.

N. 347.

IMPRIMATUR

Dat. Caunae 4. Febr. 1920 a.

† FRANCISCUS

Eppus Samogitiensis

(L. S.)

Rašytojo žodis.

Daugelis buvo iki šiol išleista „Gegužio Mėnesiui" knygučių, bet jos buvo arba nevykusiai verstos arba nieko jose nebuvo praktiškai pamokinančio. Gal, kas pripratęs prie kontempliacijų, ką nors ten ir rasdavo, bet apskritai skaitytojai ir klausytojai tik atsidusdavo, kad nieko nesuprato.

Pasiryžau su Dievo pagalba sudėti visai naują Gegužio Mėnesiui knygutę, kurioje per 31 apmąstymą rupinaus plačiaus išaiškinti Marijos sunums ir dukterims pamatines, visiems reikalingas krikščioniškas dorybes ir, nušviesdamas jas Švenč. Panelės pavyzdžiu, raginti visus tas dorybes įgyti.

Tą knygutę galima skaityti ne tik gegužio mėnesį, bet ir visuomet, ir kas kartą geros valios skaitytojas ras joje ką nors nepastebėto, prie savęs pritaikintino.

Rašiau tik Dievo didesnei garbei, stengdamos nurodyti kelią į visiems reikalingas prieinamas dorybes ir krikščioniškos tobulybės laipsnį.

Kiek Dievas padėjo — tiek pasisekė.

Autorius.

1. diena.

Palaiminta mane vadins visos giminės. (Luk. I. 49.)

Šv. Pilipas Noris, didis jaunimo mylėtojas, sako, kad gegužio mėnesį, atbundant visai gamtai, sujundą ir pikti kuno geiduliai. Per tai tas laikas esąs nekaltybei pavojingiausis. Šventasis meldės į Švenčiausiąją Panelę, kad suteiktų jam patarimo, kokiu budu tame laike geriausiai butų galima apginti jaunuomenę nuo pagundų. Besimeldžiant įkvėpė jam Dievas mintį, kad per tą mėnesį pavestų jaunimą Panų Karalienės globai. Šventasis paklausė to įkvėpimo, ėmė raginti jaunimą bendrai melsties, Švenč. Panelės altorių rėdyti, ir gegužio mėnuo tapo Marijos garbės ir doros stiprinimo mėnesiu. Jaunimo pavyzdį pasekė ir vyresnieji. Netrukus tas paprotis garbinti Mariją per gegužio mėnesį išsiplatino visoje Italų žemėje, potam perėjo per kalnus ir jures, pasiekė ir musų šalį ir

šiandieną neberasi tautos nei karalystės, kur tos gražios ir išganingos maldos neatsilaikytų. Šv. Bažnyčia kiekvienam, tas pamaldas atliekančiam, suteikė kas dieną 300 d. atlaidų, o nors kartą per tą mėnesį einančiam šv. Išpažinties ir priimančiam Švenčiausįjį Sakramentą — visuotinus atlaidus.

Šiandieną prasideda Marijos garbės mėnuo. Sekkime ir mes visą katalikišką pasaulį ir dievobaimingus musų tėvus ir prosenius, jungkimės su Marijos garbintojais, nes Ji tikrai yra pagarbinimo verta — ir tai dėl sekančių priežasčių.

a) Dievas Tėvas padarė Ją Savo Sunaus motina ir per tai iškėlė Ją ant visų sutvėrimų, ir Ji musų Atpirkime užima dideliai augštą vietą: Tiesa, visupirma turime garbinti Augščiausįjį už tas malones, kurias suteikė nusidėjimuose paskendusiai žmonijai; bet po Dievu pirmiausiai pridera garbė Marijai, kuri tapo tų malonių įrankiu. Iš tikro, Dievas yra malonių davėjas, Marija malonių dalintoja; Dievas yra malone deganti žmonijai saulė, Marija tos saulės spindulys. Marija yra mums rojaus vartais, nes per Ją atėjo ant žemės Išganytojas, per Ją Dangiškasis Tėvas parodė žmonijai malonų veidą, per Ją dangus mums atsivėrė ir mes tapome Augščiausiojo vaikais.

b) Marija šventumu perviršija visus šventuosius. Ji yra be nusidėjimo pradėta; nuo pat kudikystės paaukota Dievui augo Ji, kaip Dievo angelas, prie bažnyčios, pasipuošdama visokiomis dorybėmis. Jos gyvenimas tai lyg kad kvapus žiedas, skleidžiąs dorybių kvapą į visą žmoniją; Jos gyvenimas — tai didi knyga, kurioje kiekvienas išsiskaitome savo pareigas: Marija pirmoji iš Adomo vaikų tobulai sekė Kristų Viešpatį ir yra tame visiems pavyzdžiu. Ji mus mokina, kaip turime laikyties per visą gyvenimą, kaip turime darbuoties, pakelti vargą, neturtą, o priepuoliuose, persekiojimuose, suspaudimuose, sopuliuose Ji veda mus ant Kalvarijos, kame pati stovėjo su širdimi, kalavijais perverta. Marija yra veidrodžiu nekaltybės, nusižeminimo, artimo meilės, kantrybės, maldingumo. Vis tai lenkia mus ją mylėti ir garbinti.

c) Garbinimas Marijos yra mums ir meilus ir išganingas. Ji yra musų Motina, nes pats Kristus prie kryžiaus prikaltas, Jos motiniškai globai mus visus pavedė. Užtat mes, kaipo geri vaikai, mielai turime išreikšti Jai savo meilę ir prisirišimą ir, kaip mokėdami, ją pagarbinti. Taigi per tą mėnesį neišsikalbinėkime nuovargiu ar laiko stoka; atlikę savo pareigas, aukokime nors trumpą valandėlę ar tai bažnyčioje, ar tai

namuose toms gražioms pamaldoms. Pasirupinkime taip-gi, jeigu norime įtikti Marijai, pamesti nusidėjimus, pažinti Jos dorybes, jas sekti, kad į Mariją, kaipo į savąją Motiną, mus ant Kalvarijos sopuliuose pagimdžiusią, panešėtumėm, ir Ji galėtų mus savo tikrais vaikais pavadinti. Žadame apie tai per šį mėnesį rupinties, Tu-gi Švenčiausioji Motina palaimink musų norus. Sveika Marija, ...

2. diena.

Palaiminti skaisčios širdies, nes jie Dievą regės. (Mat. V. 8.)

Vakar girdėjome, kad pavasarį, atbundant iš žiemos miego visam sutvėrimui, sujunda ir žmogaus kuno pikti geiduliai, ir kad todėlei Švenčiausios Panelės įkvėptas šv. Pilipas Neris įsteigė gegužines pamaldas, kad išmelstumėm jaunimui ypač ir taip-gi kiekvienam luomui susivaldymo, skaistaus išsilaikymo malonę. Tat visupirma apie tai ir kalbėsime, kas tuo žvilgsniu kiekvienam luomui, o labjausiai jaunimui privalo rupėti.

Skaistumas, arba šventas šeštojo Dievo įsakymo laikymas, puošia sielą nes suvaldo kuno pageidimus ir atitolina vis tai, kas sielą gali sutepti. O kas-gi tuo žvilgsniu sielą sutepa? O tai — bjaurios su pamėgimu priimtos mintįs, bjauruș su pageidimais pažvelgimai, bjaurios kalbos, dainos, pasielgimai ir darbai.

Trįs yra skaistybės rųšįs: moterystės, našlystės ir nekaltybės, iš jų visų — augščiausioji, visųbrangiausioji yra liuosa valia apsižadėtoji nekaltybė iki mirties. Šventieji Tėvai moterystės skaistybę lygina sidabrui, našlystės — auksui, o merginų ir jaunikaičių nekaltybę deimantui. Šv. Hieronimas, pasiremdamas Evangėlijos prilyginimu, sako, kad nekaltybė duoda šimteriopą vaisių, našlystė — šešesdešimteriopą, o moterystė trįsdešimteriopą.

Apie moterystės skaistybę pasakytina tik tiek, kad ir moterystėje yra ribos, kurias užginta peržengti, ir jei kas jas peržengia, nusideda. Juk netik tas Dievui nusikalsta, kas, sakysime, svetimą degtinę vagia, bet ir tas, kas nuo savosios apsigeria. Tegu tat vyrus ir moteris nuo to, kas ir moterystėje yra uždrausta, sulaiko atsiminimas, kad Dievas juos mato, kad angėlas sargas prie jų vis stovi; tegu juos suvaldo Jėzaus meilė, o taip-gi šventų vyrų ir moterių pavyzdžiai. Visuose abejojimuose tegu jie jieško reikalingo patarimo, kad sąžinės neterštų ir prieš skaistybę nenusidėtų.

Plačiaus kalbėsime apie nekaltybę, prie kurios kaikuriuo žvilgsniu galima ir našlystė priskirti.

Ištiesų nėra nieko gražesnio, nieko prakilnesnio, už nekaltybę. Nekaltybės išaugš-

tinimui šv. Tėvas tarsi nesuranda užtektinai žodžių. Šv. Ciprijonas taip atsiliepia į nekaltybėje esančius: „jau čia ant žemės džiaugsitės laime, kuri amžinoje garbėje jums paruošta yra, nes, ištverdami nekaltybėje, tapsite angėlams lygūs“. „Nekaltybė — sako šv. Kasijonas — didžiausiai sulygina žmones su angėlais, nes per ją gyvena žmogus kune, lyg kad kuno neturėtų ir butų gryna dvasia sulig šv. Povilo ap. žodžių: „jūs neesate kune, bet dvasioje.“ (Rim. VIII. 9.) Nekaltybė — tai dorybių lelija, savo skaistybe, meiliu kvapu ir dangun kilimu visas dorybes perviršijanti. Nekaltybė sulig šv. Chrizostomo padaro žmogų net augštesniu už angėlus. Ir ištikrųjų ne stebėtina, kad angėlai yra nekalti, nes jų nei pikti pageidimai nedegina, nei gražus veidas bei balselis nevylioja; tuo tarpu žmogus nešioja silpną ir pageidimų pilną kuną. Nekaltybė — tai dorybė išduodanti gausius vaisius. Paleistuvystė žmogų pažemina ir gyvuliu paverčia; paleistuvystė yra lygi deginančiai ugniai, kuri, įsiveržusi į sielą, iš šaknių išdegina visas dorybes ir padaro joje baisiausią dykynę; nekaltybė gi panaši į saulės spindulius, pripildo sielą šventų troškimų žiedais ir šventų darbų vaisiais. Ji pakelia sielą Dievop, duoda širdžiai linksmybę, valiai stiprybę, kunui sveikatą ir

ilgą amžių. Ji palenkia sielą prie maldos, nes ją paleidžia iš kuno spąstų; ji prirengia širdį Dievo įkvėpimams priimti; ji priruošia mus prie Dievo regėjimo, kaip Kristus užtikrina: „Palaiminti, gyvos širdies, nes jie Dievą regės."

Jeigu paprastoji, butent laikinoji jaunimo, našlystės ir moterystės skaistybė yra taip brangi, tai ką-gi besakyti apie amžiną nekaltybę. Jeigu nori jos vertybę suprasti, pasiklausk šv. Agnietės. Dar jaunutė padarė ji Kristui Viešpačiam nekaltybės apžadus; o kad augštos kilmės rymietis Simfronijus aukojo jai savo ranką ir brangias dovanas, tai ji taip jam atsakė: „Jau esmi pasižadėjusi kitam Sužieduotiniui, kurs man suteikė didesnes brangenybes ir gražesnį žiedą. Tu, Simfronijau, nors esi kilęs iš augštos giminės, nesusilyginsi su Jo garbe. Jo dovanos nėra apvertinamos, Jo perlai žiba skaisčiaus už žvaigždes dangaus; rubai, kuriais mane padabino, puikesni už sidabrą ir auksą. Jo turtai neišsemiami, nėra Jam lygaus galybėje ir garbėje. Pažink Jį iš to, kad praamžinasis Tėvas yra Jo Tėvu, o švenč. Panelė Jo Motina; pažink Jo galybę iš to, kad dangus ir žemė, Jam mostelėjant, dreba... Ar-gi gali norėti, Simfronijau, kad Jo atsižadėčiau ir tau ranką atiduočiau?" Tai-gi nestebėtina, kad šventieji

už nekaltybę skaudžiausias kančias pakėlė ir galvas paguldė. „Tegu — atsiliepia drąsiai šv. Agota — tegu teisėjas galanda savo gelžis, alkina liutus, kuria laužus, stato kartuves; tegu patį pragarą atveria ir visas piktasias dvasias išleidžia prieš mane, nenusigąsiu, mirsiu krikščione ir skaisčia mergele."

Bet nors nekaltybė taip graži ir brangi, vienok ne visi yra į ją pašaukti. Užtat prastai padarytų, jei kas savęs neištyręs, gerai nepažinęs be reikalingų ir išmintingų patarimų darytų apžadus.

Pamylėkime visi skaistybę sulig savo luomo ir bukime pasiryžę velyk viską prarasti, negu jos nustoti. „Atsiminkime, taip mokina šv. Efremas, kad musų kunas yra Dvasios Šventosios buveinė; užtat rupinkimės, kad To, Kurs gyvena mumyse, nenuliudintumėm".

Per šitą mėnesį visi be skyriaus šauksimės visa širdimi į Ta, Kuri nuo pat kudikystės paaukojo Dievui nekaltybę, savo apžadais tą dorybę išaugštino ir pašventė ir tapo verta likti musų Atpirkėjo Motina, kad per Jos galingą užtarimą ir rupestingą globą išnyktų sielai ir kunui pragaištingos paleistuvystės, kad visi sulig savo luomo užsilaikytų skaisčiai ir taptų vertais Dievą regėti per amžius. Sveika Marija!

3. diena.

Palaiminti skaisčios širdies, nes jie Dievą regės. (Mat. V. 8.)

Nors nuo atėjimo į protą iki pat grabo lentos „kariavimu yra žmogaus gyvemas“; nors pakolei nešiojame kuną, tolei įvairių pageidimų ugnis didžiaus ar silpniaus mumyse rusės, ir musų sielos priešas — piktoji dvasia — nesiliaus ją kurstęs, vienok didesniame pavojuje, ant slydesnio tako šeštojo įsakymo žvilgsniu esame jaunose dienose. Viskas tuomet tarsi stumte stumia žmogų iš nekaltybės kelio: ir žydinti sveikata, ir karšti jausmai, ir laki, sparnuota vaidentuvė, ir ugninga širdis.

Tat kaip-gi privalome visi, o ypač jaunimas, laikyties ir ko privalome vengti, kad butumėm skaistųs?

Visupirmu turime visuomet atsiminti, kad paleistuvystė, tai viena iš baisiausių nuodėmių, užtraukusi ant žmonijos skaudžiausias Dievo rykštes, kaip šit: visuotinus

tvanus, ant anų laikų puikiausių miestų — Sodomos ir Gomoros ugnį; visuomet, taipgi ir musų laikais ne be Dievo pirštо ji gimdo bjauriausias ligas, pudančias pavienius žmones ir ištisas tautas. Įsivaizdinkime tiktai, kaip bjauriai atrodo paleistuvas ar tai paleistuvė! Gėda dingo; akįs žariuoja pragarinėmis kibirkštimis; per jų lupas tiesiog tarsi kipšas šneka; širdyje nebėra šventos meilės, — ten kurenas prakeikta ugnis, pasiryžusi visų nekaltybę praryti. O kaip atrodo paleistuvas ar paleistuvė? Jauną veidą jau senatvės rukšlės dengia; skruostai išbliškę — mat žydintį kraują pageidimų liepsna išdegino. Neretai ir dantįs išbirę, plaukai nutriušę; lupos visuomet pabalusios, akįs pajuodusios, patįs sutižę, sukrypę... Veltui paleistuvai ar paleistuvės puošias, laistos kvėpalais, tėplioja veidus: visi jų kaukę mato, visiems jie bjauruįs, nuo tolo dvokia. Visi dori žmonės jų bijo, kaip raupsuotų, niekas nenori įsileisti jų į savo namus ir šeimynas, kad ko neužnuodytų. — Juk jau vien tai turi atbaidyti kiekvieną nuo tos nedorybės! O kas laukia paleistuvių amžinumoje? Dievas apie dangų sako: „Ten neįeis nieko sutepta“ (Ap. XXI. 27). Šv. Povilas apaštalas griežtai, skaudžiausiai, nepalikdamas mažiausiems abejojimams vietos, užsako: „Neapsigaukite! nei paleistuvai,

nei svetmoteriai, nei vagis, nei žmogžudžiai, nei girtuokliai... į dangaus karalystę neįeis.“ Vengkime tat tos nuodėmės, kuria taip žmonės bjauris, ir kurią dangus prakeikia ir skaudžiausiai baudžia! O kad tos nuodėmes išvengus ir skaistybę ar tai nekaltybę užlaikius, rupinkimės:

1) Sergėti akis, kurios yra lyg vartais; įleidžiančiais į širdį ir dušią pageidimus sukeliančių paveikslų. Kaip pavojingas yra akių nesergėjimas, parodo kad ir Dovido karaliaus nelaimingas pavyzdys, kurį įsistebėjimas į moteriškę įtraukė į svetmoterystę ir žmogžudystę. Sekkime Jobą, kurs sako: „Padariau sądarą su mano akimis, kad nepamanyčiau apie paną.“ Gal pasakysi: kaip tai! ar-gi privalau užsirišti akis arba užsimerkęs vaikščioti? Ne! To nereikia. Nevaikščiok nei užsimerkęs nei akių nuleidęs, tik rupinkis, kad tavo viduje pikta ugnis nesikurentų; o jeigu pasijunti; kad per akis piktos kibirkštis krinta širdin, nukreipk akis šalin.

2. Jeigu nori išsilaikyti skaistus, nesilepink perdaug valgyme, nereikalauk perminkšto patalo, nemiegok be saiko.

3) Sergėk savo vaidentuvę, gink ją nuo negražių paveikslų, nuo senobės nupuolimų bei pagundų prisiminimo.

4) Sergėkis tinginystės, kuri yra tikrai visokio ištvirkimo šaltinis. Šv. Petras apaštalas sako: „Broliai! bukite blaivūs ir budėkite, nes jusų priešas — piktoji dvasia, — kaip liutas kaukdamas vaikščioja aplink, tykodamas, ką prarytų.“ Iš tikro, budintį ir darbų žmogų netaip ir piktoji dvasia užpuldinėja, nes jam nėra nei kada su pagundomis žaisti; jo protas ir jiegos yra nuolat darbe. Kitaip yra su tinginiu; kaip stovinčiame vandenyje veisiasi visokie vabždžiai, taip tingino vaidentuvėje gema bjauriausios mintįs. „Užtat tegu tave gundytojas randa visuomet užimtą, mokina šv. Hieronimas, tuomet nelengvai pergalės.“

5) Atsimink visuomet, kad visur ir visame tave Dievas mato, ir tas atsiminimas bus tau tvirčiausiu ginklu prieš pagundas. Tuo ginklu pergalėjo Zuzanna užpuolusius ją paleistuvingus vyrus; tuo ginklu visi šventieji ir dievobaimingieji apgynė savo nekaltybę. Šv. Brigita karščiausiai pataria, užpuolus bjaurioms pagundoms, apmąstyti Kristaus kančią ir užtikrina, kad prie kryžiaus Prikaltojo paveikslas, kad ir mintyje įsivaizdintas, visas pagundas pagina.

6) Jeigu nori išsilaikyti skaistus, buk maldingas, ypač, jeigu esi nekaltybę praradęs arba esi našlystėje. Šv. Pranciškus Salėzietis sako, kad tie, kurie nekaltybę yra sutepę

arba našlauja, tik tikru maldingumu išsilaikys skaistybėje. Užtat gyvenk maldingai ir mylėk V. Dievą ir pergalėsi piktus pageidimus.

7) Jeigu nori buti skaistus, eik tankiaus išpažinties ir prie šv. Komúnijos, kuri sulig Zacharijo pranašo žodžiu „yra vynu, kurs gimdo panas“ (IX. 17), o sulig Dovido karaliaus yra „stalu“, kurs priduoda jiegų prieš visus tuos, „kurie mus kankina“ (Ps. XXII. 5).

8) Atsimindami silpnais esą, privalome šaukties iš dangaus pagalbos visuose reikaluose, o tuo didžiaus pagundų valandose. „Budėkite ir melskitės — tarė Kristus, kad neįpultumėte į pagundas.“ Ir skaistybės malonę gausime tik per vertas ir karštas maldas. Jeigu karštai ir ištvermingai tos malonės maldausime, be abejo Dievas ją mums suteiks. Ypatingai tuo reikalu šaukimės į Švenč. Panų Karalienę, atmindami, kad vien Jos vardo pagundų valandą dievotas ištarimas sutremia pragarinį gundintoją. Tankiai tat šaukkimės į Ją su šv. Jonu Kantiečiu: „Per tavo šventą panystę ir Nekaltą Prasidėjimą apgink mano sielą ir kuną nuo visokio sutepimo.“

„Sveika Marija!“

4. diena.

„Palaiminti skaisčios širdies, nes jie Dievą regės".

Girdėjome patarimus, kokiu budu galima išsilaikyti skaistiems, išsisergėti paleistuvystės. Baigdami pasikalbėjimą apie tą dorybių kvapią leliją, atkreipsime jaunimo domę ypač į jam tėmytinus dalykus.

1. Jaunimas mėgia žaisti, ir kitaip buti negali. Jaunas žmogus, jeigu jis nėra išimtinai savotiško, užsikniaupusio budo, negali liudėti. Radęs liuosą valandėlę, jis ieško sau lygaus amžiaus draugų, kad pasikalbėjus, padainavus, pažaidus, pašokus, žodžiu — pasilinksminus. Todėlei nuo nepamenamų laikų matome visur ir pas mus jaunimo paprotį šventpavakariais rinkties į buriusburelius doram ir sveikam pasilinksminimui. Musų seneliai su pasigerėjimu pasakodavo apie savo jaunų dienų linksmybes. Dabar

musų jaunimo susirinkimais baisu besidžiaugti: — juose atsirado daugel dorą teršiančio, jausmus nuodyjančio raugo. Imkime kad ir sodžiaus vakarėlius, kuo jie vietomis virto? Gi priemone užmušti ir ten besilankančius tiesiog tvirkinti. Ir ko tose vakaruškose kartais neišgirsi prieš nekaltybę ir kalbant ir tininiuojant, ypač jeigu dar koks iš kažkur parsidanginęs palaidunėlis pasipina! O gi apsėjimai, o tie patamsiai su savo paslaptimis...

Taip jaunikaiti ar mergele! Jaunos dienos kartas nuo karto reikalauja pasilinksminimų; jų niekas nedraudžia, juos dar net visi pagiria, bet tik jeigu jie neįžeidžia doros. Tie visi pasilinksminimai su šokiais ir dainomis, kad ir sodžiuje, privalo buti po vyresnių akių. Jaunai mergaitei ypač nederi į vakarus eiti be motinos, be tetos ar nors vyresnio brolio. Tegu atsimena jaunos merginos, kad nei viena smalsčiai landžiusi po betkokius vakarus nesidžiaugė geru vardu, ir dažnai karčiai raudojo. Kas myli dorą, tas tepasirupina iš susirinkimų nedorai pasielgiančius prašalinti, o jeigu to neišgali, tegu pats pasišalina. Nesibijokite pravardžiavimų! - ir didžiausis paleistuvis lenkia galvą dorai ir paleistuvės į amžiaus drauges neima. Eidami į pasilinksminimus, privalome turėti atmintyje Šv.

Dvasios perspėjimą: „su šventu šventas busi, su nupuolančiu — nupulsi.“

Iš jaunimo pasilinksminimų turi buti prašalinami svaiginantįs gėrimai, kurie sukuria širdyje pageidimų liepsną, jau tukstančių nekaltybę sutirpdžiusią.

2. Jaunimas turi vengti visokių smuklių (karčemų), kame taip-gi jo dora paprastai esti pavojuje. Tos įstaigos buvo, yra ir bus netik girtybės, bet ir vagystės, paleistuvystės ir visokeriopo ištvirkimo mokyklomis, ir sielai ir kunui apverktino skurdo gamintojomis. Nei vienas ir nei viena nesidžiaugė smuklėje susižiedavę, ir už smuklės lankymus niekas negirdėjo tikro pagyrimo. Smuklė visiems, o tuo didžiaus jaunimui, tikras pragarėlis.

3. Teatrai, koncertai ir miestuose ir sodžiuje šiandieną dideliai madoje. Jų tikslas dideliai kilnus, butent: išrodyti žmonių silpnybes, negerus papročius, kad nuo jų atbaidžius, o atvaizdinti prakilnius darbus, kad prie jų palenkus. Bet ir teatrų tankiai prasižengiama prieš tą taip svarbią užduotį. — Tankiai parenkama tokie veikalai, kame pajuokiama tiesa ir teisybė, arba taip patraukiančiai piešiama užginta meilė, kad žiurėtojuose sužadinama nedori geiduliai. Tokie rašytojai ir vaidintojai tai tikri pragaro talkininkai. Užtat pirm, negu išsirengsi į

teatrą ar tai koncertą, apsiveizėk, kas ten bus vaidinama ar dainuojama, kad kartais nenukentėtų tavo dora.

Visuose pasilinksminimuose atmink ir-gi, kad sveikata, tai brangi Dievo dovana, o laikas — tai lyg pinigas, už kurį, jei gerai suvartosi, dangų pirksi. Tat visame laikykis protingo saiko. Jei to nedarai, tai nusidedi ir dėlei sveikatos ir brangaus laiko gaišinimo, o taip-gi esti ir tavo vardas ir tavo dora pavojuje. Kas iki aušros šokinėja, pamatuotai esti bent piktuose palinkimuose įtariamas. Tat visuomet ir visur budėk, kad neįlįstumei į negeras draugijas ir laikykis protingo saiko.

3. Nemanyk apie save augštai ir nesisakyk esąs taip tvirtas ir ištikimas, kad tavęs nei prastos draugijos, nei papiktinantįs pasilinksminimai iš kelio neiškreips. Nei tu šventesnis už Dovidą, nei gudresnis už Saliamoną, nei stipresnis už Samsoną, - anie nupuolė, o tu jau neva negali nupulti. Nepasitikėk savimi, nebuk didus, nes didybė tai pirmutinis laiptas į visokias nedorybes, taip-gi ir į paleistuvystę, o nusižeminimas yra visų dorybių, o taip-gi nekaltybės arba skaistybės pamatas. Jei tave pagundos užpuldinėja, nenusimink, kariauk, pažink savo silpnybę ir nusižemink; jei išlaikei ikšiol skaisčią nekaltybę ir esi nuo pagundų liuo-

sas, nesikelk į didybę, bet budėk ir nusižeminк, atsimindamas, kad, jeigu tave Dievo malonė apleistų, tai tu po tiek ikišiolei laimėtų pergalių taptumei pageidimų auka.

4. Visuomet buvo tokių žmonių, o musų laikais jų skaičius itin didelis, kurie visą savo žinią, visas dvasios jiegas aukuoja tik tam, kad griovus dorą ir veisus vispusišką ištvirkimą. Tie tai žmonės gamina nešvariausius paveikslus, net atvirutes, duodančias nemažą pelną gešeftininkams ir pragarui. Liudna matyti, kai musų žmonės, ypač jaunuomenė su pasigerėjimu perka tokias atvirutes su plikų abiejos lyties žmonių paveikslais ir net paštu siuntinėja draugams ir draugėms su „linksmų švenčių“ palinkėjimais. Jeigu myli skaistybę ir sergi širdį nuo suteršimo, tai netik nepirk, bet nei nesistebėk į tokius bjaurios valios žmonių padarus.

Neskaityk taip-gi nepadorių knygučių, nors jos tau išrodytų gražiai sudėtos. Juk daug yra saldžių nuodų, o ar juos norėtumei gerti? Tuotarpu musų jaunimas kaip tik ir gaudo knygutes, priešingas tikėjimui ir dorai, ir dauguma geris: „ot parašė, tai parašė... kaip ant delno išklostė, kad nėra pragaro, kad paleistuvystė liuosa meilė — tai nei joks nusižengimas... Visi baidymai

tai tik kunigų prasimanymas“.... Nesidėk prie tokių skaičiaus, jei nenori su siela ir kunu prasižudyti! Tokias knygutes rašoma ir spausdinama tik del gešefto. Tokie rašytojai ir spaustuvės — tai įrankis partijų, krikščionystės priešų, kuriems rupi krikščioniško tikėjimo sunaikinimas ir krikščionių ištvirkinimas. Tai tikri spėkuliantai, kurie savo kišenes prikemša, neatsargių tikėjimą ir dorą aikvodami. Užtat tokių knygučių palaikymas, jų pirkimas bei platinimas tai nuodėmė, tiesiog mažaprotystė ir savęs negerbimas, savo doros nemeilė.

5. Galop privalome sergėties draugavimo su abejopo tikėjimo ir abejopos doros asmenimis. Nori doras buti, draugauk tik su dorais; jeigu-gi draugausi su šetono draugais, suplėšys jie tavo nekaltybę bei skaistybę, kaip vanagas nekaltą balandėlį.

Nurodytų taisyklių prisilaikydami, be abejo išsilaikysime sulig savo luomo skaisčiais. Ypač tą dorybę pamylėsime ir ji mumyse žydės, jeigu mylėsime savo dvasišką Motiną Mariją ir, Ją sekdami, stengsimės tapti vertais Jos vaikais. Marija taip buvo įsimylėjusi į nekaltybę, kad girdėdama iš dangiško pasiuntinio lupų, jog Ji tampa Dievo Sunaus Motina, nustebusi klausė: „Kaip-gi tai įvyks? juk aš vyro nepažįstu“...

ir sulig šv. Tėvų mokslo butų atsisakiusi nuo tos garbės, jeigu butų reikėję nekaltybę prarasti. Tat tos karščiausios nekaltybės meilės vardu šaukkimės su viltimi visi į Švenč. Panelę, kad Ji mums padėtų sulig musų luomo skaistybėje išsilaikyti, ir be abejo rasime pas Ją kiekvienas atvertą širdį.

„Sveika Marija.“

5. diena.

Apie pareigas.

„Štai aš Viešpaties tarnaitė".

Daug yra žmonių, klaidingai suprantančių Dievui tarnavimą. Daugumui rodos, kad jie tik tuomet Dievui tarnauja, kuomet meldžias, o kiti darbai tai jau Dievo akyse neturį vertės. Tuotarpu ne taip yra: Dievui tarnauji tuomet, kuomet darai tai, ko Dievas iš tavęs reikalauja, kuomet atlieki savo pareigas. Tai-gi ar kas aria ar sėja; ar miške prakaituoja, ar fabrike dirba, ar yra verpėja ar audėja, ar motina kudikį supanti, ar rašytojas ant knygų rymąs, ar ukininkas ukį vedąs, ar mokinys mokykloje, ar kunigas prie altoriaus, žodžiu — kiekvienas luomas savo pareigomis Dievui tarnauja. „Prakaite tavo veido valgysi duoną" - tarė Dievas į visus be skyriaus Adomo vaikus. Šv. Povilas apaštalas kartkartėmis savo raštais ir pa-

vyzdžiu ragina darbuoties Dievo garbei, o vienoje vietoje tinginius baisiausiai subara: „Kas nenori dirbti — sako apaštalas — tegu ir nevalgo.“ (II Thes. 3. 10.) Tas pats apaštalas pamokina taip-gi, kad kiekvienu ir paprasčiausiu darbu pagarbiname Dievą, jeigu tą darbą su gera intencija atliekame. „Užtat - sako jis — ar valgote ar geriate, ar kitką darote, viską Dievo garbei darykite. (1 Cor. 10. 31.) Gerbkime tat ir mylėkime visas savo pareigas, kad jos ir atrodytų mums menkos ir žemos, atlikkime jas su šventu noru Dievui įtikti, Jam tarnauti, tuomet bus kiekvienas musų darbas, kaip malda. Nenusiminkr, kad tavo pašaukimas neleidžia bažnyčios kasdieną lankyti, šv. Mišių klausyti, ištisas valandas melsties. Dievas yra visur: ir tavo vargingame bute, ir lauke, prakaitu nulaistytame ir prie varstoto, ir gulint, ir keliant, ir einant, ir grįžtant jis tave laimina, jeigu tavo širdis yra gera, jeigu tu esi Jo valiai paklusnus, jeigu visur ir visame gali pasakyti su Marija: „Štai aš Viešpaties tarnas (tarnaitė)! Laikau visa tai, ką Viešpats man mano pašaukimu, mano luomu laikyti liepė.“

Yra ir tokių, kurie mano, kad malda, tai tinginių darbas. Šen-ten galima išgirsti: „Tegu meldžias, kas turi laiko, kas nieko nedirba — davatkos, dykaduoniai“.... Kas

nedirba sulig savo pašaukimo ar tai padėjimo, tas jau menkas žmogus. Kas iš tinginystės apsimeta dievobaimingu, maldingu ir, sveiku budamas, įsibruka į miestelį ir tiesia ranką į geros širdies žmones, kad jį ar ją už maldą maitintų, tas tiesiog Dievui nusideda, ir tokių šelpimas yra tvirkinimas, tinginystės palaikymas. Yra, tiesa, tokių, kurie privalo daugiaus melsties, negu tu, prakaituotas darbininke, kaip va: vienuoliai, kunigai, dirbt nebegalintįs, o iš tavo uždirbtos duonos mintantįs. Bet ir tu neesi paliuosuotas nuo maldos. Be kasdieninių poterėlių atrasi per šį mėnesį kasdieną nors trumpą valandėlę ypatingam Marijos pagarbinimui, jeigu tiktai esi Jos mylėtojas, o tai netik tavęs nenuvargins, bet priešingai — tave sustiprins, suteiks tau reikalingų spėkų, kad kaskartą geriaus ir švenčiaus savo pareigas atliktumei ir pelningiaus Dievui tarnautumei. Tik tinginiai ir apsileidėliai išsikalbinėja visiškai nuovargiu ir laiko stoka.

Pareigų atlikime ir maldingume gražiausiu pavyzdžiu yra mums Šv. Panelė. Ji su šv. Juozapu gyvena ir pasaulio Atpirkėją augina didžiausiame neturte. Niekas jiemdviem nepatarnauja, niekas nesušelpia. Šv. Juozapas, kaipo dailidė, su kirviu ir pjuklu rankoje uždarbiauja; Švenč. Panelė atlieka šeimininkės ruoštą su visomis jos smulkme-

nomis. Nei vienas darbas, nei viena pareiga neatrodo jiemdviem menka, žeminanti. Kiekvienas jųdviejų žingsnis iškalbingai sako: „Štai aš Viešpaties tarnaitė.“ „Štai aš Viešpaties tarnas.“ Toks Dievo valios pildymas kas valandėlę daugino jiemdviem garbę danguje; kiekvienas prakaito lašas kritę brangiu akmenimi į jųdviejų amžinos garbės vainiką. Bet nors Švenč. Panelė ir šv. Juozapas gyveno tokiame neturte ir varge, vienok kokiu maldingumu kvepėjo ans ankštutis Nazarėto namelis! Karštos Marijos maldos prilenkė dangų prie žemės, ir dangaus pasiuntinis Arkangelas Gabrielius apreiškia Jai, kad Ji išsimeldė žmonijai Atpirkimą ir tampa Motina Dievo Sunui. Neveizint darbų ir neturto, regime Švenč. Panelę ir šv. Juozapą lankančiu Jeruzalės bažnyčią ir ten paskirtą laiką besimeldžiančiu.

Tas Švenč. Panelės pavyzdys teparagina mus visus ir mažiausias savo pareigas mylėti ir jas Dievo garbei atlikti, o taip-gi maldoje neapsileisti.

Švenčiausioji Marija! Musų Atpirkėjo ir musų Motina! išmelsk mums, į Tave šaukiantiems, tą malonę, kad kiekvienas savo pašaukime Dievo valią aiškiai pažintumėm, Tave sekdami, ją išlaikytumėm, ir per tai vertais Tavo vaikais butumėm dabar ir per amžius. „Sveika Marija“.

6. diena.

Apie gerą savo pareigų atlikimą.

„Štai aš Viešpaties tarnaitė".

Vakar girdėjome, kad Dievui tarnaujame netik tuomet, kuomet meldžiamės, bet visuomet, kuomet atliekame savo pareigas, jeigu tai darome Dievo garbei. Tai-gi Dievui tarnauti nėra jau taip sunkus, žmogui neišgalimas dalykas. Jeigu Dievas iš musų reikalautų, kad dvasia, mintimis ir jausmais nuolat lakiotumėm padangėmis, kad nuolat butumėm įsigilinę į apmąstymus, tikrai galėtumėm išsikalbinėti neišgale. Jeigu Dievas reikalautų, kad kruvinai plaktumėm savo kuną, nešiotumėm šiurkščius aštrius rubus, nuolat gavėtumėm, duona užsikąsdami ir vandeniu teužsigerdami, galėtumėm išsikalbinėti perdidele sunkenybe, silpnybe ir tt. Bet Dievas tereikalauja iš musų, kad kasdienines savo pareigas gerai atliktumėm. Tas-gi pareigas nurodo mus Dievo įsakymai

ir mums Apveizdos skirtas padėjimas. Tai gi lengva yra, visiems išgalimu padaryti. Tos visos pareigos, uždedamos mums ar tai Dievo įsakymais ar tai musų pašaukimu, nėra mums nežinomos, tolimos, svetimos; jos yra čiapat, mumyse, užrašytos musų širdyse. Jeigu mes jų neišlaikome arba išlaikome prastai, tai kaltas yra tik musų apsileidimas ar tai pikta valia. Tuotarpu pareigų išlaikymas yra visiems butinai reikalingas, nes, kas Dievui netarnauja, neįeis į dangaus karalystę. Rupinkimės tat, šį mėnesį garbindami Mariją, atlikti savo pareigas, rupinkimės prie jų prilenkti savo valią, viską, ko Dievas nuo musų reikalauja, padaryti gerai.

Sakome „gerai“, nes neužtenka atlikti bet kaip; reikia stengties, kad visi musų darbai butų tikrai geri. Kas-gi musų darbus padaro gerais?

Visupirma musų darbus padaro gerais musų geri norai, gera valia, viską darant tam, kad Dievui patiktumėm. Kad Dievas sutvėrė žvaigždes ir žemę su jos gyventojais, pagyrė juos, pavadino gerais: „Ir matė Dievas, kad buvo gera“ (Gen. 1). Sutvėręs-gi žmogų, nepagyrė jo iš karto. Dėlko? Dėlto, kad apie visų kitų sutvėrimų gerumą sprendžiame sulig jų paviršutinės išvaizdos, apie žmogų gi taip spręsti ne-

galima: žmogaus gerumas slepiasi giliai — jo širdyje, jo sieloje. Užtat ir Dievas, kurs permato musų širdies gelmes*), spręs apie mūsų darbų gerumą sulig to, su kokiais norais, su kokia intencija busime juos atlikę. Tat gera valia, geri norai ir yra visų visų musų gerų darbų pamatas.

Antra, turime karščiausiai rupinties, kad visas savo pareigas atliktumėm sąžiningai. Negana turėti gerus norus, ne gana pasakyti: „aš noriu Dievui tarnauti", bet reikia savo pareigas taip atlikti, kad tikrai Sutvertojui patiktumėm. Nesižvalgykime, ar žmonės mato, ar ne; atsiminkime, kad visur ir visame turime Dievui tarnauti, o ta atmintis vers mus gerai daryti. Šv. Ignacas, išvydęs vienuolį, tingiai dirbantį, paklausė: „Broły! dėl ko čia darbuojiesi?" — „Dėl Dievo meilės," atsakė paklaustasis. — „Negerai; — tarė šventasis: — kad tu taip darbuotumeis dėl įtikimo kokiam žmogui, tai butų menkniekis; bet dirbti taip tingiai dėl Dievo meilės, tai jau nusidėjimas nedovanotinas." Taip ir mes atsiminkime kiekviename darbe, kad Dievui tarnaujame, ir atliksime darbą gerai, nes pabijosime nusidėti Dievo meilei.

Trečia, rupinkimės savo pareigas pamylėti, su jomis lig susigyventi, prie jų pri-

*) Šv. Ambroziejus.

prasti, su jomis tarsi suaugti. Nemanyk, kad tave tavo pašaukimo darbas, užsiėmimas, žemina; žemina žmogų tik tinginystė. Nors tavo amatas ir atrodytų tau žemas, atsimink — dideliame žmonijos kune ir tu esi reikalingas ir, kuo geriaus tu savo parcigas atliksi, tuo busi geresnis, brangesnis žmonijos sąnarys. Dievo-gi akyse visi esame lygūs, visi vienodi: ir inžinierius, kurs kalnus rausia, aukso jieškodamas, ir artojas, kurs varto žemę duonai auginti; tuo dar tas augštesnis, kuo geriaus savo atlieka. Nėra pas Dievą nei didžių nei mažų: visi pas Jį geri, kurių darbai geri, o prasti, kurių darbai nedori.

Tuos čia trumpai nurodytus tris patarimus laikydami omenėje, visuose darbuose Dievui patiksime. Galop reikia dar, pridurti vieną, ypač maldoje svarbų patarimą. Kad dirbi kokį darbą ir nori, kad jis tau pasisektų, tai pakol jo neužbaigsi, užmiršk apie kitus. Taip sako protingi žmonės. Ir ištikro, žmogus, bėgiojąs nuo darbo prie darbo, nei vieno gerai nepadirba. Maldoje-gi, jeigu musų mintis išklysta kažkur, susipina su įvairiais reikalais, užsiėmimais, tai mes netik Dievui netarnaujame, bet greičiaus Jį rustiname. „O tu, kad meldiesi, užsidaryk savo kambaryje“ — sako Kristus, t. y. atsitraukk nuo visko, užmiršk viską ir atverk

savo širdį Augščiausiajam. Ar tai namie meldiesi, ar tai meldiesi, nuėjęs į bažnyčią, užmiršk tai valandai kitus savo darbus, išdėstyk Augščiausiajam savo reikalus ir melsk Jo tų malonių, kurių lauki iš Jo dosnios rankos. Melsdamos, neskubėk; juk niekas į nugarą nemuša. Atmink, kiekvienam darbui ir maldai užteks Dievo duoto laiko. Melskis geriaus trumpai, bet gerai, negu ilgai o išklydusiai. Malda karšta, kaip Abliaus auka, debesius perskrodžia ir Augščiausiojo sostą pasiekia; malda-gi, sumišusi, kaip Kaino aukos dumai, pagal žemę pasidriekia ir atmetimą nusipelno.

Švenč. Panele! visų savo pareigų atlikimu didžiausiai Dievui įtikusi ir malda dangaus malonę pasauliui sugrąžinusi! įkvėpk mums visuose darbuose šventų norų, o maldose karščiausių jausmų. Sveika Marija!

7. diena.

„Atsižvelgė į nusižeminimą savo tarnaitės ir štai nuo šiol palaiminta mane vadins visos giminės".

Visų musų gerų darbų, gero pareigų atlikimo ir visų dorybių pamatu yra nusižeminimas. Užtat ir Išganytojas sako: „Mokykitės iš manęs, jog esmi ramus ir nuolankios širdies, o atrasite ramybę jusų sieloms". Šv. Augustinas sako, kad visas Išganytojo gyvenimas buvo vienas didis doros pamokslas, o nusižeminimas buvo to pamokslo pamatas iš širdis. Kad suprastumėm aiškiai, kaip graži ir kaip mums reikalinga yra nusižeminimo dorybė, užtenka žinoti, jog Dievo sunus nužengė iš dangaus, idant mus tos dorybės išmokintų netik žodžiu, bet ir pavyzdžiu. Šv. Bazilius, norėdamas tai paaiškinti, apmąsto didžiuosius atsitikimus iš Kristaus gyvenimo ir sako šit ką: „Buvo Kristaus valia ir noras gimti iš beturtės Motinos, tvartelyje, pakartėje ir

buti menkais vistyklais pridengtam. Priėmė Abraomo krikštą, kaip nusidėjėlis; bėgo į Aigiptą lyg kad savyje nebutų jautęs dieviškos galybės; nuo šv. Jono Jordane ima krikštą su nusidėjėliais ir muitininkais, lyg kad pats butų į juos panešėjęs. Kad Jį norėta apskelbti karaliumi, pasislėpė; o kad pradėjo Jį apmaudomis trankyti, pasirodė. Žmonės Jį augština, net pati piktoji dvasia per apsėstųjų lupas duoda Jam garbę, Jis liepia užtylėti, niekam nepasakoti; o kad prieš Jį piktžodžiauja, Jį visokiais žodžiais įžeidžia, nieko neatsako. Norėdamas mus prie nusižeminimo karščiausiai paraginti ir palenkti, prieš pat kančias, palikdamas mums lyg kad testamentą, giliausiai nusižemina, nuplauna apaštalams kojas. Galop, apvainikuoja visą eilę nusižeminimo darbų numirdamas prikaltas prie kryžiaus. Del kogi, Viešpatie, budamas dangaus ir žemės Sutverėju, taip dideliai nusižeminai? — klausia šv. Bernardas ir atsako Dovido karaliaus žodžiais: „idant žmogus žemėj nebedrįstu kelties į didybę". (Ps. IX. 18.)

Kaip Išganytojo, taip ir Jo Motinos, Švenč. Panelės, visas gyvenimas yra gyviausiu nusižeminimo pavyzdžiu. Permąstykime trumpai didžiuosius nuotikius iš Jos gyvenimo. Nors Švenč. Marija buvo kilusi iš

karališkos Dovido giminės, tečiaus gyvena nuo pat kudikystės pasislėpusi, niekam nežinoma, pasišventusi uoliausiam Dievo tarnavimui. Gavusi iš dangaus apreiškimą, kad Ji yra „pagarbinta tarp moterų", kad tampa iškelta ant visų sutvėrimų, su nusižeminimu ištaria: „štai aš Viešpaties tarnaitė," ir savo išaugštinimą rupestingiausiai slepia nuo visų, kad kartais žmonės neimtų Jos augštinti; net savo sužieduotiniui šv. Juozapui tos paslapties neapreiškia. Zacharijaus namuose, kad Dvasios Šv. įkvėpta šv. Elzbieta atspėja Jos garbę, Ji su nusižeminimu atsako: „Garbina mano siela Viešpatį... kad atsižvelgė į nusižeminimą savo tarnaitės"... Pakol Išganytojas gyveno pasislėpęs, Ji su nusižeminimu rupestingiausiai tarnavo Jam, kaipo Motina ir Globėja; kad Išganytojas ėmė reikšti pasauliui savo garbę ir galybę, daryti stebuklus, Marijos neregime: Ji nesirodo žmonėms, kad kartais Jos su sunumi drauge negarbintų; kad Kristus nuplaktas, erškėčiais apvainikuotas, kryžiumi apsunkintas, išėjo iš Jeruzalės ir minios išjuokiamas, stumdomas ėjo Kalvarijos linkui, pasirodė ir Marija ir sekė Jo kruvinu taku, kad drauge su sunumi butų paženinta; ir ant Kalvarijos kalno, sopuliuose alpo visą Kristaus merdėjimo laiką ir padėjo Jam išgerti iki dugno karčią musų Atpirkimo taurę.

Tas nusižeminimas Marijos, tobuliausios Kristaus pasekėjos, o musų dvasiškos Motinos, tegu sunaikina mumyse didybę, o jos vieton teįsiveisia musų širdyse nusižeminimas. Ištikro, beprotystė yra žmogui kelties į didybę, o tuo labjaus nedovanotina butų tai krikščioniui, žinančiam ir suprantančiam, kaip Dievo Sunus dėl jo atpirkimo ir išganymo kelių nurodymo nusižemino, ir kaip nusižeminime pasekė Jį Marija, iš šventųjų švenčiausia, budama išaugštinta ant angelų ir žmonių. Melskis už mus Atpirkėjo ir musų Motina, kad visa širdimi nusižeminę Dievui įtiktumėm.

Sveika Marija...

8. diena.

„Garbina mano siela Viešpatį . . . nes atsižvelgė į savo tarnaitės nusižeminimą". (Luk. 1, 46—48.)

Vakar girdėjome, kad nusižeminimas yra visų musų gerų darbų, o per tai, žinoma, ir visų dorybių pamatas. Kad tai aiškiaus suprastumėm, pridera plačiaus apie tai pakalbėti. Šv. Ciprijonas, šv. Bernardas ir kiti vadina nusižeminimą visų dorybių pamatu ir ramsčiu. Šv. Grigalius piešia nusižeminimą dar aiškiaus; jis vadina nusižeminimą visų dorybių šaknimis. Kaip žiedas, sako jis, gauna savo gyvybę ir gražybę iš šaknų, o nuskintas nuvysta, taip kiekviena dorybė, atskirta nuo savo šaknies — nusižeminimo — vysta ir nyksta. Kaip medis žydi ir vaisių duoda, jeigu jo šaknis gerai yra įleistos į žemę, taip kiekviena žmogaus širdyje dorybė tuomet tik žydės ir duos vaisių, jeigu ten bus įsišaknyjęs nusižeminimas. Taip tat sulig visų šventų žmonių

mokslo nusižeminimas yra visų dorybių pamatu ir šaknimi, o priešingai, „didybė, kaip sako Šv. Raštas, yra visų nusidėjimų pradžia“. (Ekkl. X. 15.)

Permąstykime tris mums patiės Dievo įduotąsias dorybes, dieviškomis vadinamas — tikėjimą, viltį ir meilę. Tikėjimas nestovės be nusižeminimo. Čia nekalbame apie kudikius, per šv. Krikštą į tikėjimą priimamus, bet apie žmones, į protą atėjusius. Tikėjimas reikalauja nusižeminimo sulig žodžių šv. Povilo: „Pavergimui nelaisvėn kiekvieno proto, kad Kristui butų paklusnus“ (II Kor. X. 5); didybė-gi kliudo įtikėti, kaip sako pats Išganytojas: „Kaip-gi galite tikėti jųs, kurie imate garbę vienas iš kito; o garbės, kuri iš patiės Dievo yra, nejieškote?“ (Jon. V. 44.) Kaip reikalingas yra nusižeminimas tikėjimui, taip lygiai reikalingas jis yra tikėjimo išlaikymui. Visi šv. Bažnyčios tėvai vienu balsu mokina, kad visas atskalas, visus eretikus pagimdė didybė. Ištikro, visi atskalunai, visi klaidingų mokslų-herezijų pramanytojai per tai ir atsiskyrė nuo Bažnyčios, kad per didybę savo protą laikė lyg kokiu dievaičiu ir, perdidžiai save augštindami, nenorėjo nusilenkti prieš visuotiną Kristaus Bažnyčios mokslą.

Jau šv. Povilas apaštalas apie tai perspėja: „O tai žinok, jog paskučiausiose die-

nose užeis pavojingi laikai: Bus žmonės savymeiliai, godulingi, savgyros, puikųs“... (II Tim. III. 1. 2.) Šv. Augustinas aiškina, kad šv. Apaštalas užsako čia, jog atkaklumas ir didybė bus visų atskalų ir klaidų priežastimi.

Viltis, lygiai kaip ir tikėjimas, remias ir-gi nusižeminimu; kas yra nusižeminęs, tas supranta savo niekybę ir silpnybę; tas žino, kad pats savo spėkomis nieko gero nepadarys, užtat savo širdį kelia Dievop ir Jame padeda visą viltį.

Meilė, kuri mus vienija su Dievu, kaipo vaikus su Tėvu, taip-gi visą savo stiprybę semia iš nusižeminimo. Žmogus nusižeminęs, žinodamas, kad viską gauna iš Dievo rankos, o taip-gi įsitikrinęs, kad gaunamųjų Dievo malonių nėra nupelnęs, karščiausiai myli savo Geradarį: „Kas-gi yra žmogus, šaukia į Dievą Jobas, kad jį išaugštini? arba kam prilenki prie jo Tavo širdį? (Job. VII. 17.) Kaip-gi, Viešpatie, galiu Tavęs neklausyti, jeigu Tu man visokeriopų dovanų suteiki? Kaip-gi galiu Tave rustinti, kad Tu mane nuolat malonėmis aprupini? Tokios mintįs kurė šventųjų širdyse Dievo meilės ugnį. Kuo didžiaus jie suprato savo menkumą ir silpnybę, tuo didžiaus jautė reikalą karščiausiai mylėti Tą, Kurs Savo akis atkreipia į

jų niekybę. „Garbina mano siela Viešpatį — tarė Švenč. Panelė jog atsižvelgė į nusižeminimą Savo tarnaitės.“ Meilė artimo taip-gi negali apsieiti be nusižeminimo. Juk artimo įtarimai, apkalbos, apmaudas, šmeižimai, pajuokimai ir tam lygus dalykai yra didybės pagimdomi, o tai artimo meilę širdyje užmuša ir brolišką malonę verčia į baisią betvarkę. Ne taip daro žmogus nusižeminęs; jis tyrinėja tik save, jieško savo paklydimų, o į artimo sąžinę nelenda; jis mielai pamato pas artimą tai, kas yra gera ir dora ir per tai visus myli ir gerbia. Kas yra nusižeminęs, tas nepavydi, kad artimas už jį daugiaus išmano, užima augštesnę vietą, daugiaus turi, yra didžiaus gerbiamas ir mylimas. Nusižeminusių tarpe nėra pavydėjimo, nes pavydėjimas gema iš didybės. Kame yra nusižeminimas, ten nėra vietos nei pavydėjimui, nei barniams, nei ginčams, žodžiu — nėra vietos visam tam, kas galėtų ardyti ar tai silpninti brolišką malonę.

Niekas neabejoja ir abejoti negali, kad Marija turėjo gyviausį tikėjimą, kurs pasirodo Nazarete, kuomet Arkangelas Jai apreiškė Atpirkėjo Įsikunijimą; turėjo stipriausią viltį, kuri drąsiai nuvedė Ją į Aigiptą, į svetimą šalį, užtikrindama Dievo Apveizdos globą; Jos širdis degė karščiausia Dievo

ir artimo meile, kuri ypač apsireiškė ant Kalvarijos po kryžiumi; užtat tos dorybės buvo pas Mariją augščiausiame laipsnyje, kad ji buvo giliausiai nusižeminusi. Maldaukime Mariją, kad išmokintų mus nusižeminti, o tikėjimas, viltis ir meilė sustiprės mumyse ir gaivins visus musų darbus.

Sveika Marija!...

9. diena.

„Garbina mano Viešpatį, nes atsižvelgė į nusižeminimą savo tarnaitės".

Jau girdėjome, kad trįs visųbrangiausiosios patiės Dievo mums duotosios dorybės — tikėjimas, viltis ir meilė negyvuos mumyse be nusižeminimo. Tuojaus įsitikrinsime, kad nei kitų dorybių be nusižeminimo negalime įgyti. Paimkime kantrybę; ši dorybė yra viena iš reikalingiausiųjų musų sugyvenime su artimais; be kantrybės sugyvenimas yra dideliai sunkus; o kantrybė gema tik iš nusižeminimo. Žmogus nusižeminęs pažįsta save, savo silpnybes, atsimena, kad jis nusidėjimais Dievą rustina, savo apsiėjimu, šiurkščiu budu, ne vienu negeru žodžiu artimą įžeidė; tai-gi susipranta vertas esąs bausmės; užtat, jeigu ji sutinka kokie nemalonumai, tai jis priima juos, kaipo nupelnytą bausmę, laiko juos dar perlengviu jo nubaudimu už kalčias ir sako su pranašu: „Viešpaties rustybę pa-

kelsiu, nes aš nusidėjau Jam.“ (Mich. VII. 9.) Tuo tarpu žmogus didybės pilnas ant visko nuolat skundžiasi, ruguoja; jam vis rodos, kad jį skriaudžia, kad jį neužtektinai gerbia, kad jį apkalba, jam pavydi, kėsinasi nugobti jam garbę. Didybės pilnas žmogus norėtų žinoti, ką kas apie jį šneka, susitikęs kiekvieną teiraujas, rupestingai kiekvieną žodį gaudo, atmintyje mazgioja; besiteiraudamas, ir pats ne vieną nereikalingą žodį išmeta, o išgirdęs ką nepritinkamą, pasirupina atkeršyti ir pasidaro dideli liežuvių sunešiojimai, sukelią tankiai nemažus lermus. Žmogus-gi nusižeminęs visai to nedaro, po svetimų durių nesiklauso, kitų apie save nesiteirauja, jei ką išgirsta, nutyli priimdamas tą kryželį kaipo nusipelnytą už nusidėjimus bausmę; tankiausiai nusižeminęs žmogus tuomi ir laimėja, nes šunims palyginti — liežuvininkai, paloję, nutilsta, o tie, kas liežuvius girdėjo, įžeistą nekaltumą pažįsta. Žodžiu, nusižeminimas yra didžiausias kantrybės ramstis; užtat Šv. Dvasia Šv. Rašte į norinčius buti dievobaimingais, taip atsiliepia: „Nužemink tavo širdį ir kentėk“; o toliaus: „tavo nusižeminime turėk kantrybę“ (Ekkl. II. 2. 4.) t. y. buk nusižeminęs, jo busi kantrus.

Sielos ramybė, taip visų pageidaujama, ir-gi įgijama nusižeminimu. „Mokinkitės iš

manęs jog esmi ramus ir nuolankios širdies, o atrasite atilsį (ramybę) jusų sieloms" — sako Išganytojas. (Mat. XI. 29.) Bukite nusižeminę, o busite ramybėje su savimi ir su savo artimais. „Didybės pilnųjų tarpe visuomet yra barniai" — sako Šv. Raštas (Prov. XIII. 10.); kiek didžių tarpe nuolat esti barnių, nesutikimų, keiksmų, tiek nusižeminusiųjų tarpe visuomet žydi meilė, vienybė, taika, ramybė.

Malda, kuri taip mums yra reikalinga ir išganinga, kuri mus nuliudime paguodžia, nusilpusius pastiprina, apmirusius jausmus gaivina, kuri mus su dangišku Tėvu jungia — ir ta be nusižeminimo nieko nėra verta. Išminties Knyga sako: „Nusižemінančiojo malda perskros debesius; ir nebus paguosta, pakol neprisiartins, ir neatsitrauks, pakol Augščiausiasis ne pažvelgs." (Ekkl. XXXV. 21.) Dievobaiminga Judita, užsidariusi kambaryje, pabarsčiusi galvą pelenais ir parpuolus ant žemės, šaukė į Sutvėrėją: „Nusižeminusiųjų ir ramiųjų malda Tau visuomet patiko." (Jud. IX. 16.) Dovidas karalius sako: „Pažvelgė į nusižeminusiųjų maldą ir nepaniekino jų prašymo". Tat bukime tikri, kad nusižeminusio žmogaus maldą Dievas neatmes, ir ką jis mels, tai iš Dievo gaus. Veizėkime, kaip meiliai Dievas priėmė maldą muitininko, kurs nedrįsdamas pakelti nei

akių į dangų nei artinties prie altoriaus, atsiklaupė bažnyčios kerčioje ir su nusižeminimu šaukė: „Dieve! pasigailėk manęs nusidėjėlio!“ „Sakau jums — tarė apie jo maldą Jėzus — nuėjo tas nuteisintas į savo namus.“ (Luk. XVII. 13. 14.)

Tikėjimas mums sako, kad sunkiai nusidėjusiam vienintelis belieka kelias į dangų — atgaila (pakuta). Ir tos vienintelės lentelės, kuri mums bepalieka, sudužus musų laiveliui pasaulio jurėse, didybės pilna širdis sugriebti neišsigali. Imkime pavyzdžius. Kainas užmuša brolį Abliį. Girdis iš dangaus balsas: „Kainai, kame tavo brolis?“ — „Neesmi savo brolio sargas.“ — „Tavo brolio kraujas šaukia į mane.“ Kainas, iš didybės brolį užmušęs, nenusižemina, eina šalin, tarsi ras tokią vietą, kame nuo Dievo pasislėptų, ir lieka prakeiktas. Aigipto faraonas regi daugybę stebuklų, tečiau išdidusi jo širdis šaukia: „Kas yra Viešpats, kad Jo klausyčiau.“ Žydų mokytieji ir fariziejai neatsivertė, neįtikėjo, nors dieviška galybe tepadaromus Kristaus stebuklus matė, del.o kad Kristaus mokslas buvo jų didybei priešingas. Judas, kartkartėmis Kristaus perspėtas, neatsivertė, nepravirko delto, kad buvo didybės pilnas, ir ta didybė atėmė jam viltį, įdavė į rankas virvę ir pakabino ant šakos. Prisistebėkime į aštriausią atgailą da-

riusius. Adomas su Jieva pažįsta visą savo nusidėjimo baisenybę, išpažįsta Dievui savo kalčią, ima raudoti griaudžiai; Dievas jų pasigaili ir prižada Atpirkėją. Niniviečiai, pranašo perspėti, nusižemina, prisipažįsta prie kaltybių, daro atgailą, ir Dievas nukreipia nuo jų bausmę. Pragarsėjusi paleistuvė Marija Magdalietė nusižemina, nesidrovėdama viešai puola po Kristaus kojų, išpažįsta savo kaltybes, nesibijo reginčiųjų apyjuokos, plauna Išganytojo kojas ašaromis ir gauna atleidimą. Šv. Petras Apaštalas, Kristaus užsigynęs, susipranta esąs silpnas, nusižemina, bėga raudodamas nuo žmonių, jį į tą baisų nupuolimą atvedusių, ir Išganytojas jam atleidžia. Tai-gi ir tu, keldamos iš nusidėjimų, remk savo atgailą nusižeminimu. Atmink, tik nusižeminimas tave nupuolusį pakels. Tave nusidėjusį pas Dievą benuves nusižeminimu pamatuota viltis. Jeigu sunkiai nusidėjai, jeigu nusidėjimai tave baido nuo atgailos, jeigu didybė nori įgundinti nusiminimą ir sukietinti nuodėmėse tavo širdį, atsimink, kad Dievas yra maloningas. Pažvelgk į kryžių: štai prie Jo prikaltas Tarpininkas tarp nusidėjėlių ir Dievo, ir nuo kryžiaus šaukia: „Tėve! atleisk jiems, nes nežino, ką daro.“ Gal tave ir kryžius baido? Tai pažvelgk po kryžiumi, štai stovi tarpininkė tarp nusidėjėlių ir prie kryžiaus Pri-

kaltojo. O žmogau! — šaukia į tave šv. Bernardas — kaip-gi tikra ir tvirta turi buti tavo viltis! Kaip lengvai gali prieiti prie Tėvo, kad prieš Sunų stovi Motina, o Sunus prieš Tėvą! Motina rodo Sunui savo širdį, prie kurios Jį glaudė, Sunus rodo Tėvui atvertą šoną ir kruvinas žaizdas, kurias Jam paklusnus įgijo. Ten nebus atsisakymo, kur taip begalinis meilės apsireiškimas. Tai-gi kelkis, nuliudusi siela, ir kalbėk su šv. Bonaventura: „Nors Viešpats Jėzus norėtų mane stumti pragaran, aš žinau, kad Jis negali atsakyti meilės tam, kurs Jį myli ir visa širdimi jieško; taigi meile apkabinsiu Jį ir nepaleisiu, pakolei manęs nepalaimins, ir Jis neatmes manęs. O jeigu norėtų atstumti, pasislėpsiu Jo žaizdose ir nesileisiu iš ten išmetamas. O jeigu neprisileis manęs nei prie savo kojų, žinau, ką padarysiu: — eisiu pas Motiną Mariją, pulsiu Jai po kojų ir taip ilgai vaitosiu, pakol neišmels man atleidimo, ir šauksiu: Pažvelgk į mane maloningomis akimis, o geriausioji Motina Marija! Juk aš Tavo vaikas! Tavyje nuo lopšelio visa mano viltis! Sveika Marija!

10. diena.

„Atsižvelgė į savo tarnaitės nusižeminimą."

Jau turėjome suprasti, kad nusižeminimas yra mums visiems butinai reikalingas, kad nusižeminimas yra visų dorybių pamatas; tai-gi supratę be abejo persiėmėm noru nusižeminimą įgyti. Lieka dar apmąstyti, kokiu budu galima nusižeminusiais tapti.

Nereikia manyti, buk nusižeminimas yra savęs pažeminimas, savęs kokiu nevertu mėšlu laikymas. Nei nusižeminimas neliepia mums laikyti save ne žmonėmis; nusižeminimas mokina mus susiprasti, kuomi tikrai esame, ypač iš atžvilgio į Dievą. Kaip žmogus didybės pilnas, mano esąs ir nori buti tuo, kuo tikrai nėra, taip žmogus nusižeminęs supranta, kuo ir kokiu esąs. Didybė yra neprotinga ir žmogų apjakina ir pažemina net žmonių akyse, nusižeminimas-gi žmogų apšviečia, visuomet primena jam, kuo jis tikrai

yra. Didybė žmogų žemina, didybės visi neapkenčia ir apjuokia; nusižeminimas žmogų augština, nusižeminusius ir žmones gerbia. Apie tai mus ir Išganytojas mokina: „O tu, kad busi kviestas, nesisėsk į pirmąją vietą.... bet į paskutinę; kad išvys tas, kurs tave kvietė, lieps tau sėsties augščiaus; ir bus tau garbė drauge pakviestųjų akyse.“

1. Jeigu nori įgyti nusižeminimo dorybę, visupirmu išmok visuomet atsiminti esąs Dievo sutvėrimu ir užtat rupinkis šventą Sutvėrėjo valią, Jo įsakymus laikyti. Per didybę pirmieji tėvai peržengė Dievo įsakymą ir rojų prarado; per didybę ir šiandieną žmogus laužo Dievo valią ir pragarą pelnos, per nusižeminimą-gi Adomas su Jeva išsinešė iš rojaus viltį, kad Dievas atsiųs jiems Atpirkėją; per nusižeminimą mes taip-gi ant žemės Dievui tarnaudami užsidirbsime dangų. Teisingai sako dievobaimingų prosenių patarlė: „Su didybe — pragaran, su nusižeminimu — dangun.“

2. Jeigu nori tapti nusižeminusiu, pasirupink gerai pažinti save. Neveltui sako išminčiai, kad savęs pažinimas yra mokslų mokslas. Visuomet turėk omenėje, kuo buvai, kuo esi ir kuo butumei, jeigu Dievo malonė tave apleistų, turėk atmintyje savo niekybę, menkumą, silpnybę ir neištikimy-

bę; atsiminkį kaip esi tingus daryti gera, o kaip greitas padaryti pikta, kaip karštai myli save, o kaip šaltai temyli Dievą.

3. Susiprask, kad be Dievo pagalbos tikrai nieko gera savo išganymui padaryti neišsigali. Permąstyk kad ir savo gerus darbus nuo pat tavo kudikystės; meldeis, o kiek tavo maldų yra tikrai gerai atliktų? Veizėk, tai nereikalingos mintįs įsipainiojo, tai buvo noras, kad kas tave pagirtų. Jeigu šelpei pavargelį,, neturtėlį, veizėk ir ten prisipainiojo tuščios garbės troškimas. Reikėjo tai padaryti vien del Dievo meilės, tuo tarpu bene buvo tavyje noro, kad tau sušelpiamasis pasakytų didelį „ačiu", kad tave pagarbintų, paskaitytų duosnesniu už kitus. Tai-gi, kad Dievas tave perkratinės, ir tavo teisybės, tavo geri darbai kažin kokiais pasirodys. „Be manęs nieko negalite," — pasakė Kristus; užtat nusižeminkime, kad Kristus mums visame padėtų. Nuolat atsiminkime, kad kuo esame, ką turime, kas tik yra mumyse gera, vis tai eina iš Dievo rankos. Tau rodos, kad tu esi gudrus, išmaningas, mokytesnis už kitus; apsižvalgyk aplinkui, o išvysi, kad tu esi neišmanėlis. Daug ir begaliniai daug atrasi dalykų, apie kuriuos tu nieko nesupranti. Ir Saliamonas, palyginus į visišką išmintį, nieku buvo. Skaitais doresniu už savo namiškį, už kaimyną; o ar

tas namiškis, kaimynas yra tau dorybės saiku? Ar yra tau pasakyta: „buk geresnis, doresnis už tau pažįstamą ir tau užteks.“ Juk ne! Kristus į visus, ir į tave ištarė: „Tobuli bukite, kaip ir jusų Dangiškasis Tėvas tobulas yra.“ O ar tu įlindai į savo namiškio ar tai kaimyno širdį? Ar susekei jo ateitį? Ar tau dangus pasakė, ko jis vertas yra šiandiena arba ko bus vertas ryt? Jeigu tu tikrai dabar butumei vertesnis už aplink tave esančius, ar tai tave užtikrina, kad ir ryt ir iki kapui tokiu pasiliksi? Su baime mąstyk apie save ir apie savo išganymą! Jeigu nuolat atsiminsi silpnas esąs, jeigu nuolat „kilnosi akis į dangų, iš kur ateina tau pagalba“, tai tikrai suprasi netik geruose darbuose, bet ir geruose noruose „esąs neturtėliu, ir Dievas sušelps tave“.

Nulaužymui didybės ragų dideliai geras ir išganingas yra paskučiausiųjų dalykų apmąstymas. Manais esąs gražus, pažvelgk mintimi į savo veidą už kelių dienų po mirties, pažvelgk į savo kaukolę už pusmečio po mirimui; manais esi stiprus, veizėk — tavo akimis nematomi ligų kirminėliai (bacilai) kiekvieną valandą gali tave ištempti ant patalo; esi gudrus — nueik į kapus ir paveizėk, ar beišskirsi, keno smagenįs buvo gudresni; tau rodos, kad tu kuo nors praneši kitą, atsimink, kad ir tu ir anas vieną

kartą busiti Amžinojo Teisėjo akyse. Ar gali drąsiai pasakyti, kad tu tuomet busi vertesnis už artimą, prieš kurį dabar pasitiesi?!

4. Kaip visi musų darbai yra gerai atliekami tik su Dievo malonės pagalba, taip lygiai ir kiekviena dorybė yra įgijama tik Dievui padedant. Nori įgyti nusižeminimo dorybę, o ji yra visiems butinai reikalinga, melskis. Melskis į musų visų Užtarytoją Švenč. Mariją; melskis į šventuosius, nusižeminimu pasižymėjusius; melskis į savo angelą-sargą, kurs nusižeminimu nusipelnė amžiną, nebeatimamą dangaus garbę; melskis į Švenčiausiąją Jėzaus širdį, kuri del tavęs giliausiai nusižemino, pasilikdama Švenčiausiame Sakramente. Šaukk su šv. Fideliu: Mano Jėzau! iš visų nusižeminusiųjų didžiausiai nusižeminęs! meldžiu Tave, padaryk tai manyje, kad su Tavo pagalba ir sulig Tavo valios, šelpiamas Tavo malonės ir nuopelnų, panešėdamas į Tavo Šventuosius ir jų užtariamas, sekčiau Tave tikrame nusižeminime. Suteikk man tą malonę, kad aiškiai pažinčiau savo niekybę, kad suprasčiau, jog kas tiktai yra manyje gera, tai Tavo dovana, ir kad žemiškos garbės netrokščiau, tiktai geisčiau Tau įtikti.

5. Eik tankiaus Šv. Išpažinties. Juo tankiaus savo sąžinę perkratinėsi, tuo geriaus

save pažinsi; duodami tau patarimai taip-gi tave apšvies, o tankiai priimamas del tavęs nusižeminęs V. Jėzus išmokins ir tave nusižeminti.

6. Atmink, kad dorybė įgyti — tai ne vistiek, ką jos panorėti. Ir duonos kąsnį ir dangų tik prakaitu įgysi. Nemanyk, kad užtenka susiduoti į krutinę šaukiant: „Dieve, pasigailėk" arba pasakyti — „aš esmi menkas, silpnas, nieko nevertas" ir... jau esi nusižeminęs. Toli-gražu — ne. Dorybė nėra tai tam kartui, tai valandėlei užklydęs jausmas, išveržiąs iš lupų gražius žodžius; dorybė yra tai nuolatinis musų valios lyg kad angelas sargas, perspėjąs mus, kad nedarytumėm pikto. Dorybę galima pavadinti įpročiu gerai daryti. Kiekviena dorybė mus, kaipo žmones, sudėtus iš sielos, ir kuno ir gyvenančius ant žemės dėl Dievo, o drauge dėl artimo, jungia su Dievu ir su artimu. Nusižeminimo dorybė reikalauja iš musų, kad šventai laikytumėm Dievo valią, rupintumėmės Jam visame patikti, o drauge reikalauja, kad sugyvenime su artimais butumėm ramųs, taikųs; kad skriaudas užmirštumėm, tuč-tuojaus, nekeršytumėm; apkalbas, apmaudas atleistumėm; kas mums širdį užgavo, laikytumėm tai Dievo mums atsiųstu kryželiu ir sakytumėm su Dovidu: „Gera yra man, kad mane pažeminai, idant išmok-

čiau Tavo teisybės kelius.“ Jeigu pasijusi užgautas, įžeistas ir iš tavo burnos jau, jau veršis koks negeras žodis, apsimąstyk, atsimink, ar tu tokiu pat, o gal dar baisesniu budu neesi artimo kuomet įžeidęs. Tai-gi tau Dievas atlygina. O jeigu tu nebutumei artimui nusikaltęs, kiek-gi kartų esi nusikaltęs Sutvėrėjui! Tas atsiminimas užčiaups tavo lupas, nuramdys tavo negerus jausmus ir sulaikys tave nuo nusidėjimo Dievui ir artimui. Baigiame trumpą pasikalbėjimą apie nusižeminimą. Delto, kad nusižeminimas yra svarbiausi dorybė ir kad nusižeminimo kelias yra vienintelis, kurs veda mus į dangų, pasirupinkime gerai tą dorybę suprasti, o taip-gi ją įgyti. Nusižeminimas mums liepia: 1) šventai laikyti įsakymus; 2) visuomet atsiminti, kad esame silpni, kad be Dievo malonės nieko gera nepadarome; taigi visa tai, ką turime savyje gera, ne sau, bet Dievui reikia priskaityti ir už tai Jį garbinti; 3) nelaikykime savęs daug išmanančiais, daug žinančiais, nes ir žemiškoje žinioje esame dideliai apriboti; 4) nesiskaitykime geresniais už kitus, nes nežinome, ko esame verti Dievo akyse; šventieji savo pavyzdžiu mus sugėdina; nesirupinkime artimu: Dievas visus teis; atleiskime artimui silpnybes, artimui nusilenkkime, atsimindami, kad ir mes artimą įžeidžiame;

kryželius per artimą Dievo siunčiamus pakelkime dėl Dievo meilės, dėl šventos ramybės ir šventos atgailos ir atsilyginimo vardu.

Tu, Švenč. Motina, rodyk mums visuomet nusižeminusįjį dėl musų savo Dievišką Sunų, pati buk nuo Nazareto iki Kalvarijos mums visuomet akyse ir melskis už mus, kad Tavo Sunų ir Tave nusižeminime karščiausiai sektumėm. Sveika Marija.

11. diena.

„Visa graži esi — mano draugė, o sutepimo niekuomet tavyje nebuvo."

Lig šiol kalbėjome apie dorybes, t. y. apie tai, kas turėtų buti gera mumyse. Deja, jei rimtai pažvelgsime į save, to gero atrasime tikrai maža, gal trupučius, o gal tik šešėlius. Užtat pikto mumyse tai — neperdedant — vežimų vežimais. Kad žmogus tikrai pažintų save, aiškiai pamatytų, kuo jis ir kokiu yra, nežinau, ar nenusigąstų. Gal dėlto žmogus ir bijo save pažinti, bijo į save pažvelgti! Jis mielai veizi į tolį, žvalgos į kitus, kitus perkratinėja, teisia, bet — Dieve gink — kas jį užkliudo, tai jau tartumei ligoniui baisiausį skaudulį butų palytėjęs. Tiesa, žmogus ir turi ko bijoties, kad jo kas nepažintų, jo neištirtų, nepamatytų tokiu, kokiu jis yra. Jis turi ko slapstyties lyg kad Adomas su Jieva rojuje dangstytiės lapais: jis yra baisus sau ir kitiems: jis

yra nusidėjimais apsunkintas. Jis yra lygus kaltininkui, bijančiam ir drebančiam kas valandą, kad jo kaltybių kas neatidengtų, nepatrauktų teisman ir nebaustų. Tai jau įgimta žmogaus yda — norėti, kad nusidėjimas liktų be bausmės, kad apie jį niekas nežinotų. Tuščias bet tai noras! Nėra to, kas neišeitų aikštėn ir neatsimtų savo užmokesnio! Žinoma, gali slapstyties lig laiko, bet netoli ir tas laikas, kurs tave parodys tokiu, kokiu esi.

Prasti rubai neužtemdys tavo veido skaistybės ir neatims iš tavęs tavo kilimo; menka kepurė nesumažins tavo proto; raiša koja, rauplėtas veidas, net apvilktos akįs nesuteršė tavo sielos skaistybės. Yra, kas žmogų žemina, teršia, žudo — tai nusidėjimas, ypač nusidėjimas sunkus. Kiekvienas žmogus yra dideliai užsiėmęs, susirupinęs, susimąstęs apie save; kiekvienas rupinas buti dailesnis, gražesnis; mergelės, moterelės nesumano, kaip plaukus raityti, kaip rankoves raukšlinti, skruostus tėplioti; jaunikaičiai ir vyrai karpo, sukina ustus; kvailesni net tepliojas. Apie savo paviršutinę išvaizdą per daug rupinamasi, o apie vieną slaptą, baisiai tepančią bjaurybę — sunkų nusidėjimą mažai kas teatsimena ir apie nusikratymą nuo jo retai kas tegalvoja. Užtat nusidėjimas sau laisvai plėtojas ir viešpatauja. „Ištuš-

tinimu ištuštinta yra žemė, delto kad nėra, kas apmąstytų širdyje."

Keista, kad mes į nusidėjimą taip šaltai veizime ir, regis, jį per nieką laikome. O nusidėjimas yra baisiausias dalykas. Visos nelaimės prieš jį yra niekas. Jeigu nusidėjimas sunkus įsikibs į musų sielą, dar nulydės ją į pragarą, žudys ją per amžius ir niekuomet nuo jos nebeatstos.

Kas tai yra sunkus nusidėjimas? Sunkus nusidėjimas yra tai liuosa valia, su tikru supratimu peržengimas Dievo arba Bažnyčios įsakymų dideliuose dalykuose. Nori suprasti sunkaus nusidėjimo baisenybę?! Apimk mintimi begalinį Dievo šventumą, teisybę ir gerybę, Švenč. Kristaus Kraujo brangybę, dangaus laimę ir visas pragaro kančias. Neišsigali tai musų apribotas protas. O reikia mums sunkaus nusidėjimo baisumą pažinti, nes tas pažinimas atgrasys mus nuo jo ir savo gyvenimu Dievui tarnausime ir sau laimę pelnysime. Nusidėjimas yra Dievo valios paniekinimas, yra maištas prieš Dievą, yra lyg kad noras sugriauti Dievo sostą, nes nusidėjelis nenori, kad Dievas butų jo Viešpats; nusidėjimas yra atsitolinimas nuo Dievo, o prisirišimas prie sutvėrimų, yra pasityčiojimas Dievu; yra paniekinimas Dievo visagalybės, kurios nusidėjėliai nebijo; paniekinimas Dievo teisybės, kurią prieš save

iššaukia; žodžiu, nusidėjimas yra Dievo rustinimas, rustinimas begalinis, nes Užrustinamasis yra begalinis; rustinimas taip baisus, kad Dievo teisybei permaldaut reikėjo net Dievo Sunaus Kraujo.

Sunkus nusidėjimas yra didžiausia ir vienaitinė sielos nelaimė; jis išplėšia sielai Dievą, amžinąją gerybę, visokios laimės šaltinį, išplėšia jai ramybę, visokį džiaugsmą užnuodija kartybėmis, padaro mirtį prakeiktą ir amžinatvę paverčia į ugnimi žėruojančią bedugnę-prapultį.

Sunkus nusidėjimas subjaurina sielą, ir tas subjaurinimas yra taip didis ir taip baisus, kad jo nei tvanų vandenis nenuplovė, nei pragaro ugnis neišdegins, nei visų šventųjų kraujas neišdildytų.

Sunkus nusidėjimas pažemina sielą, padaro ją pageidimų tarnaite, piktosios dvasios verge ir maitina ją, lyg aną sunų veltkleidį, kiaulių jovalu.

Sunkus nusidėjimas apiplėšia sielą, išplėšia jai visus nuopelnus, nes pasakyta yra Šv. Rašte: „Jeigu teisingas nukrypo nuo savo teisybės — visos teisybės, kurias darė, nebebus atmenamos.“ (Ezech. XVIII. 24.)

Sunkus nusidėjimas užmuša sielą, atima iš jos pašvenčiančią Dievo malonę, išveja iš jos Dievą ir pastato joje sostą piktąjai dvasiai.

Tai-gi baisus yra sunkus nusidėjimas, baisesnis už visųbaisiausias nelaimes. Tai suprasdami, bijokimės sunkaus nusidėjimo didžiaus už viską, didžiaus, negu pačios mirties. Melskimės karštai į nekaltai pradėtąją, nei šešėliu nusidėjimo nesuteptąją musų Užtarytoją ir Globėją, idant per Ją gautumėm Dievo malonę, kad iš nusidėjimų atsikeltumėm ir daugiaus į juos nebesugrįžtumėm.

Sveika Marija!

12. diena.

„Ir gailestingumas Jo nuo giminės iki giminei."

Supratai, kaipo baisus yra sunkus nusidėjimas; tai-gi rupinkis jo visomis išgalėmis vengti. Karalienė Bianka tarė į savo sunų šv. Liudviką: „Sunau! geriaus man butų išvysti tave ant lentos, negu sunkiai nusidėjusį." 1858 metais Naujorke vedė nužudyti jauną prasikaltėlį. Kelyje teismas atsiuntė jam mirties bausmės dovanojimą. „Nenoriu, tarė susigraudinęs jaunikaitis, nenoriu tos malonės! Begyvendamas galiu vėl Dievui nusidėti ir sielą pražudyti. Geriaus yra man numirti, negu kuomet nors Dievą beužrustinti." Ir persiėmęs tikru gailesiu ramiai priėmė mirties bausmę.

Bijok sunkaus nusidėjimo didžiaus už viską ir visomis jėgomis kovok prieš jį, kaipo prieš savo vienintelį ir visųdidžiausį priešą. Persiimk sunkaus nusidėjimo baime ir neapykanta taip, kaip šv. Edmundas, kurs sa-

kydavo: „Kad matyčiau dešinėje ugnį, o kairėje nusidėjimą, geriaus šokčiau į ugnį, negu nusidėjimo prisileisčiau.“ Bijok tik nusidėjimo, nes nusidėjimas yra vienintelis piktas. Šv. Martiną apipuolė žmogžudžiai ir jau iškėlė kardus. Šventasis stovėjo ramus, be mažiausio kruptelėjimo. „Kaip tai? nebijai mirties?“ — paklausė vienas iš piktadarių. „Ne, atsakė, aš nieko nebijau, tik bijau nuodėmės.“

Bėgk nuo nusidėjimo skubiaus negu nuo kirmino, rupestingiaus negu nuo mirties. Kad trumpam laikui išsigelbėti nuo mirties, kiek tai žmonės neprivargsta, neprikenčia, nepribadauja; pinigus barsto, leidžias sunkiausias operacijas daryti. Kaip-gi tat reiktų uoliai darbuoties, kad išgelbėti sielą nuo amžinos mirties! Tečiau, kaip-gi daug yra žmonių, kurie tik tam ir darbuojas, tam gyvena ir rupinas, kad sielą pražudytų.

Tu nebuk toks kvailas; turėk visuomet tvirčiausį norą visomis jiegomis sunkaus nusidėjimo sergėties; norėk velyk viską prarasti, viską nukęsti, negu sunkiai nusidėti. Tegu bus tavo valia toki, kaip šv. Agatos, drąsiai ištarusios į savo budelius: „Jus galite sudraskyti mano rubus, sulaužyti ir sutrupinti narius, bet niekuomet neatimsite man širdies, kuri tik Dievui priguli; galąskite peilius, rengkite kančias, bet neatplėšite

mano širdies nuo Jėzaus, kurį tik vieną temyliu.“ Kad tie geri norai butų tavyje visuomet, iki mirties, melskis, idant tau Dievas suteiktų nusidėjimų neapykantą ir baimę. Kartas nuo karto apmąstyk nusidėjimo bjaurumą ir baisenybę; apmąstyk nusidėjimo baisiausius vaisius; atmink tankiai, kad čia trumpai tegyvensi, kad nusidėjėliui mirtis yra baisi; atmink tankiai pragaro kančias, ir tie apmąstymai, toji atmintis įkvėps tau pasibjaurėjimą nusidėjimais. Apmąstyk tankiai Atpirkėjo kančias, iš tų apmąstymų kyla nusidėjimų neapykanta; mąstyk apie Dievo gerybę, o užsidegs tavo širdyje Dievo meilė, ta meilė, kuri yra pasiryžusi velyk viską prarasti, negu gerąjį Tėvą užrustinti.

Atmink visuomet, kad Dievas yra visur ir visados tave mato. Kad užpuls tave pagundos, sakyk su palaiminta Zuzanna: „Kaip-gi drįsčiau nusidėti Viešpaties akyvaizdoje!“ — ir pagundos atstos nuo tavęs.

Sergėkis kiekvieno nusidėjimo, bijok ir vienintelio sunkaus nusidėjimo. Kaip kad į ginamą tvirtovę, jeigu įpuls bent vienas priešų burys, tuojaus paskui jį įpuls daugiaus priešų, taip į musų sielą paskui vieną nusidėjimą įpuls jų kirbinės. Kas nors vieno nusidėjimo nebijo, to valia netrukus taip apsipranta su piktu, kad nusidėjimai tampa tiesiog jo įpročiu.

Sergėkis viso to, kas į nusidėjimą veda; sergėkis tokių žmonių, tokių draugų, kurie traukia į piktą, rinkkis draugus dorus, dievobaimingus. „Su šventu — šventu busi ir su vyru nekaltu nekaltas busi, ir su išrinktu išrinktas busi, o su nedoru nedoras tapsi“ — sako šv. Raštas (Ps. XVII. 26). Išganytojas sako: „Jei ranka tavo, akis tavo piktina tave, nukirsk ją, išrauk ją; geriaus tau vienrankiui ar vienakiui įeiti į gyvenimą, negu abi ranki, abi aki turinčiam eiti į amžiną ugnį.“ (Mat. V. 29—30); tai-gi nors tau koks draugas butų taip brangus, kaip akis arba ranka, o veda tave į nusidėjimus, atmesk jį: brangesnis tau Dievas ir dangus už tą draugą.

Galop, melskis į Jėzaus širdį ir į Nekaltą Švenč. Panelės Širdį. Skaitome gyvenime šv. Jacko, kad įpuolus Totoriams į Kijevą ir griaunant vieniuolyną, šventasis paėmė viena ranka Švenč. Sakramentą, antrąja sugrobė akmeninę Švenč. Marijos stovylą ir išėjo liuosai per piktadarių užpuolikų eiles. Taip ir mes, jeigu viena ranka apkabinsime Švenčiausiąją Jėzaus širdį, antrąja laikysimės dangaus karalienės rubų, pereisime per sielos priešų skaitlingas eiles nepažeisti ir nukeliausime į amžinąją tėviškę laimingai. Išmelsk mums, geriausioji Motina, tą malonę! „Sveika Marija.“

13. diena.

„Kas Dievo bijo, nieko neapleidžia."
(Eccl. VII. 19.)

Jeigu norime gerai Dievui tarnauti, sergėkimės netik sunkių nusidėjimų, bet rupinkimės sergėties ir mažų, kasdieninių. Kas tai yra kasdieninis nusidėjimas? Kasdieninis nusidėjimas yra tai peržengimas įsakymų mažesniuose dalykuose arba didesniuose ne su tikru dalyko pažinimu, be piktų norų. Šv. Tomas Akvinietis taip piešia skirtumą tarp sunkaus ir kasdieninio nusidėjimo: „sunkus nusidėjimas yra lyg neapykanta Dievo, kasdieninis Dievo meilę sumažina: sunkus nusidėjimas yra sielos mirtis, kasdieninis sielos liga; sunkus nusidėjimas yra medžio nukirtimas, kasdieninis — žievės sužeidimas; sunkus nusidėjimas yra iš tėvo namų pabėgimas, kasdieninis — nuo tėvo širdies atsitolinimas; sunkus nusidėjimas yra dangaus praradimas, — kasdieninis — garbės sumažinimas."

Tat ir kasdieninis nusidėjimas yra didelė blogybė, nes yra Dievo rustinimas, Jo šventumo įžeidimas, o drauge Jo meilės silpninimas ir malonės sieloje mažinimas. To nusidėjimo vaisiai ir-gi yra dideliai negeri. Kas be baimės prisileidžia kasdieninių nusidėjimų, tas atšala Dievui tarnavime ir tankiai nusipelno bausmę. Atverkime šv. Raštą ir užtektinai pavyzdžių rasime: Marija, Mozės sesuo, už murmėjimą prieš brolį, tampa raupuota; Mozė už trumpai valandai nepasitikėjimą Dievo Apveizda neįeina į prižadėtąją žemę; Dovidas už menką tuštybę praranda 70 tukstančių žmonių; Oza staigia mirtimi tampa nubaustas už be prideramos pagarbos Sądaros Skrinios palytėjimą ir tt. Nužengk į skaistyklą, paveizėk, kokias ten kančias kenčia vėlės, o už ką? Tankiai net už vieną kasdieninį nusidėjimą.

Kasdieninis nusidėjimas nusilpnina sielą; jis yra kokiam nors piktam palinkimui nusileidimas; o kuo labjaus negeriems palinkimams nusileidžiame, tuo didžiaus tie palinkimai auga ir mes tampame vis silpnesni geriems darbams. Ką bepadės geri norai, jeigu musų siela bus silpna, liguista? „Ką padės sparnai, jeigu kojos žabangose?“ — sako šv. Hieronimas.

Kaip maži nusidėjimai silpnina musų sielą, ištyrė ant savęs šv. Monika. Ji buvo

tankiai siunčiama atnešti vyno iš sandėlio ir kaskartą išgerdavo po kelis lašus. Ji darė iš pradžių tai be piktų norų, o su laiku taip pamėgo vyną, kad butų tapusi girtuoklė, jei gimdytojai laiku nebutų tos silpnybės pastebėję ir ją sudraudę.

Maži nusidėjimai prirengia sielą sunkiems nusidėjimams, kaip liga kuną mirčiai. Kas drąsiai mažų nusidėjimų prisileidžia, tas su jais susigyvena, ima nusidėjimų nebebijoti, sąžinės jautrumą praranda; jo geiduliai auga, piktoji dvasia vis didesnę turi ant jo įtekmę ir, galų gale, jis sunkiai nupuola. Teisingai perspėja šv. Raštas: „Kas mažais dalykais niekina, palengvu nupuola.“ (Eccl. XIX. 1.) Pats Išganytojas taipgi sako: „Kas ištikimas yra mažiausiuose dalykuose, tas ir didesniuose yra ištikimas, o kas mažuose neteisingas, ir didesniuose yra neteisingas.“ (Luk. XVI, 10.)

Rupinkimės, prisistebėdami į nei mažiausio nusidėjimo šešėliu nesuteptą Švenč. Panelę ir Jos užtariami sergėkimės ir bijokim ir mažų nusidėjimų, o tuomet Dievas mums bus malonėmis gausus. Šaukkimės tuo reikalu Nekaltos Švenč. Panelės Širdies pagalbos. „Sveika Marija.“

14. diena.

„Kas Dievo bijo, nieko neapleidžia.“
(Eccl. VII, 19.)

Girdėjome, kad ir kasdieninis nusidėjimas yra didelė blogybė. Apmąstykime dabar, kokiu būdu nuo jo sergėties.

Tiesa, pakol nešiojame silpną kuną, negalima yra be ypatingos Dievo malonės išsisaugoti mažųjų nupuolimų. „O jeigu sakytumėm, kad nusidėjimų neturim, patis save apgaudinėtumėm ir tiesos nebutų mumyse,“ sako šv. Raštas. (1. Jon. I, 8.) Esame dideliai silpni, nes, kaip sako šv. Bernardas, per gimtąjį nusidėjimą įpuolėme į purvą, pilną aštrių akmenių, kurie nuolat mus žeidžia ir tik viena Švenč. Panelė buvo liuosa nuo visokio nusidėjimo; bet-gi, Dievo malonės sušelpiami ir uoliai darbuodamies galime išvengti bet tokių nusidėjimų, kurie yra padaromi liuosa valia, kaip va: rusčių kalbų, įtarimų, artimo niekinimų ir neužkentimų, mažų apkalbų, pamelavimų, tuščių

žingeidumų, pasigyrimų, norų, kad kiti mus augštintų ir tt. O tų nusidėjimų vengkime uoliai, nes jie yra tikrai pavojingi ir tankiausiai tampa į didžius nusidėjimus vartais. Teisingai sako patarlė: „Ir didžiausis vagis yr pradėjęs nuo adatos.“

Ir mažas nusidėjimas, liuosa valia padarytas, yra lyg Dievo valios niekinimas. Tartum žmogus sakytų: „Viešpatie, tuose dalykuose aš Tavęs klausau, o tuose ne.“

Šv. Augustinas sako: jeigu erelis įkliuva į kilpas, ką jam reiškia liuosi sparnai? Jis negali pakilti į augštą. Lygiai siela, jeigu yra įkliuvusi į kasdieninių nusidėjimų žabangas, neišsigali kilti į Dievą. Užtat, jeigu nori dievobaimingas buti, rupinkis, kad butumei ir nuo mažų nusidėjimų liuosas. Nesusipančiok ir mažais nusidėjimais, o bus tavo siela laisva Dievo meilėje.

Jeigu nori buti dosnus artimui, tai duodi jam netik tai, kas jam priguli, bet be to pasirupini šį tą pridėti, ir už tai tave artimas pagiria, išaugština, tau laimina ir visa širdimi pamyli. Jeigu nori Dievui patikti Jo valios paklusnumu, tai rupinkis laikyti netik tai, ką tau Dievas yra skaudžiausiai įsakęs, bet taipgi laikyk Jo valią visose smulkmenose, kad niekame nebutų mažiausio prasižengimo. Šv. Bazilius štai ką sako: „Kas nori, kad Dievas jam visame padėtų, tegu rupinas vi-

sas savo pareigas atlikti kuogeriausiai; tuomet Dievo malonė jo niekuomet neapleis; tai-gi rupinkimės, kad sąžinė mums neprikaišiotų nei mažiausių dalykų.“

Bet kaip-gi išvengti mums silpniems tų mažų nusidėjimų, jeigu, kaip sako šv. Raštas, „ir teisingas septynis kartus į dieną nupuola“?

Norint kasdienių nusidėjimų išvengti, visupirmu reikia turėti gerų norų ir prie tų norų savo valią lenkti. Tie geri norai tegu nebuna retkarčiais užklystančiais į musų širdį svečiais, bet tegu jie gyvena mumyse nuolat ir mus vis suvaldo. Kasdieninių nusidėjimų, kurių galime išvengti ir kurių išvengti turime butinai rupinties, nėra jau taip perdaug. Juos galima butų padalinti į tris skyrius: 1) maži nusidėjimai Dievo meilei; 2) maži nusidėjimai artimo meilei; 3) nusidėjimai, žeminantįs mus pačius, musų rimtumą.

Nori išvengti pirmosios rųšies nusidėjimų, rupinkis gerai išsilaikyti maldoje. Besimelsdamas, pasijutai, kad tavo mintįs išklydo, grąžink jas prie maldos; sunku tai padaryti, geriausiai melskis prieš Kristaus arba Šventojo paveikslą; užteks tau į kryžių ar į šventąjį pakelti akis ir nereikalingos mintįs atstos. Maldoje neskubėk: ar rytą ar vakarą, prieš maldą ar po, prieš valgį ar

pavalgius, bažnyčioje ar namie poterius kalbėdamas ištark visus žodžius taip, kad pats suprastume; ką daraš, žinodamas, jog, jei tu savo maldos nesuprasi, tai nei Dievas neišgirs. Dievo ir šventųjų vardų neminėk prie menkniekių, o visuomet su pagarba ir reikale.

Sugyvenime su artimu sergėkis viso to, kas artimui širdį užgauna; nebuk jam šiurkštus, buk su juomi kantrus; jeigu subari, tai bark tik už reikalą; nekalbėk apie artimą negerai, jeigu tai jam sunku pakelti, ypač tuomet, jeigu iš to neišeis nieko gera, jeigu per tai jo neperspėsi, o dar kitus papiktinsi; kaip pats nenori nei mažiausiu negeru jausmu Dievui nusidėti, taip nenori ir tavo artimas; užtat neišsitark nieko tokio, kas jo širdį sudrumstų.

Sergėkis tuščių kalbų. Didelis kalbėjimas nėra be nusidėjimo. Kas per daug kalba ir save žemina. Nenorėk pasakoti apie save arba apie kokius atsitikimus, kad kitam save parodytumei: tąja kalba busi artimui nuobodus, o gal dar ir kito garbę įžeisi. Apsėjimuose nenorėk pranešti kitų; tame pasirodys tik tavo tuštybė, ir tavęs netik niekas nepagirs, bet širdyje apjuoks; sergėkis, kad ir juokais, kokių keiksmingų žodžių, nes per tai ir Dievui nusidedi ir save žemini; nenorėk artimo užkalbėti, kad pasirodytumei

gudresniu, bet, jeigu matai jį klystant, rupinkis, kad pertikrintumei švelniu budu: tuomet pasirodys tavo meilė, o ne didybė.

Vis tai padaryti su Dievo pagalba galime; o kad Dievas mus šelptų, reikia melsties, ar drauge patiems tuo rupinties. Išmintingas ir išganingas dalykas yra, jeigu ne kasdieną, tai bent rečiaus perkratinėti sąžinę ir savo darbus. Kuo tankiaus tai darysime, tuo aiškiaus[4] save ir savo ydas pažinsime ir lengviaus pasitaisysime. Juo tankiaus baltinius skalbsi, juo jie bus tyresni; juo tankiaus perkratinėsi sąžinę, juo ji bus grynesnė ir jautresnė.

Prisistebėkime šventųjų gyvenimu, kaip jie baidės ir mažais nusidėjimais. Šv. Andriejus Avellinietis, kaipo advokatas, padarė menką melagystę. Atradęs šv. Rašte žodžius: „Lupos, kuriuos meluoja, užmuša sielą" (Išm.I.11), metė tą amatą ir įstojo vienan nuolynan save ir kitus išganyman vesti. Pasibjaurėkime ir mes visais ir mažiausiais nusidėjimais ir tikrai greitu laiku daug jų pamesime. Melskimės į Švenč. Panelę, kad Ji išmelstų mums tą malonę. Turime viltį, jog Ji, nuo mažiausių kalčių liuosa, nori kad, į Ją panešėdami, Dangiškajam Tėvui ir Jos sunui patiktumėme. Tat šaukkimės į Ją, ir be abejo busime išgirsti. „Sveika Marija."

15. diena.

„Kariavimu yra žmogaus gyvenimas žemėj, o kaipo samdininko dienos jo dienos." (Job. VII, 1.)

Kalbėjome apie nusidėjimus ir kaip jų vengti. Dabar tenka pakalbėti apie pagundas, mus į nusidėjimą traukiančias. Kaip veikia į mus pagundos? Paprastai per pajautimus ir vaidentuvę sukelia pageidimus ir stengiasi palenkti valią, kad sutiktų nusidėjimą padaryti. Dideliai gražiai ir aiškiai yra vieno dvasiško rašytojo nupieštas pagundų veikimas šitokiu palyginimu:

Siela yra karalystė; valia — karalienė; protas — ministeris, perstatąs tai karalienei valiai visokius įstatymus ir ištarmes, kad ji patvirtintų; pageidimai-gi, vaidentuvė ir pajautimai — tai karalystės piliečiai. Valia tai patvirtina, ką jai protas perstato; užtat jeigu protas klausias Evangelijos įstatymų, tai tvarka karalystėje yra teisinga ir šventa, nes tuomet pats Dievas yra valios patarėjas

ir pagelbininkas. Bet tankiai atsitinka, kad piliečius, t. y. pajautimus ir pageidimus, paperka pagundos, ir jie pradeda įkalbinėti valiai-karalienei kokį negerą darbą, žadėdami pelną, džiaugsmus, nors protas tam ir prieštarauja; o tankiai ir protas, ypač jeigu nėra Evangelijos apšviestas ir jai klusnus, esti pageidimų paperkamas. Jeigu tuomet valia su patikimu priima pagundų įkalbinėjimą, jau pasidaro nusidėjimas, nors piktas darbas ir nebutų padarytas; jeigu-gi valia liepia pageidimams tylėti, traukimą į piktą atmeta, nusidėjimas sielos neprieina. Šv. Pranciškus Salezietis paaiškina tai kitu palyginimu: jeigu dora moteriškė, traukiama kokio paleistuvio į nupuolimą, su paniekinimu tai atmeta, tai netik nenusižengia prieš vyrą, bet parodo jam savo dorybę; taip lygiai siela, jeigu pagundų įkalbinėjimų neklauso, bet dar su paniekinimu jas atstumia, netik nenusideda, bet dar parodo Dievui savo ištikimybę.

Tai-gi nusidėjimas eina iš valios, t. y. tas tik Dievui nusideda, kas pikta pamėgsta, kas liuosa valia turi norą negera daryti arba negera daro. Užtat nors tave kažkaip pagundos apstotų, nors pageidimai sukiltų, kol tavo valia pageidimais, pagundomis bjaurėsis, anų nenorės, tolei esi nuo nusidėjimo liuosas. Kylant audrai, jurės paviršiuje kro-

kia bangos, o gelmėje viešpatauja tyla; lygiai gali šelti pajautimuose pageidimai, tavo siela bus ramybėje, jeigu valia pageidimų neklausys.

Kaip-gi tat pasidaro nusidėjimas? — Visupirmu pajuntame patraukimą į piktą; tas patraukimas pagimdo širdyje pamėgimą, džiaugsmą; jeigu tą pamėgimą atmetame, bet tingiai, lyg nenoromis, pasidaro nusidėjimas mažas, kasdieninis; jeigu-gi tą pamėgimą, džiaugsmą su atlapa širdimi, laisva valia priimame, pasidaro nusidėjimas sunkus arba mažas, sulig to, ar į sunkų ar į mažą nusidėjimą buvome pagundos traukiami.

Iš kur-gi eina pagundos? Pagundų šaltinis yra mumyse, musų sugadintame prigimime, nenorinčiame daryti gera; tas sugedimas-gi mumyse atsirado nuo pat nupuolimo rojuje. Musų kuno žemė yra taip-gi prakeikta, kaip ir pati žemė, ant kurios gyvename; užtat ir daigina ji tiek erškėčių ir diglių, kankinančių musų sielą. Pats šv. Povilas Apaštalas skundžiasi: „Nedarau gera, kurio noriu, bet pikta, kurio nenoriu, tą darau. Matau kitą įstatymą mano sąnariuose, priešingą mano proto įstatymui ir imantį mane į vergiją nusidėjimo įstatyme, kurs yra mano sąnariuose“ (Bim. VII. 19). „Nedorybėse esame pradėti ir nuodėmėse pradėjo mus motina,“ sako Dovidas karalius

(Ps. L. 7). Užtat-gi, kad pagundų šaltinis yra mumyse, nuo pagundų liuosi be stebuklingos Dievo malonės buti negalime. Išganytojas pats mums pasakė, kad nuo pagundų liuosi negalime buti ir mokino mus melsties: „nevesk mus į pagundinimą", t. y. neleisk, kad su pagundomis sutiktumėm, pagundų klausytumėm. „Melskitės ir budėkite, idant neįeitumėte į pagundinimą" — tarė Kristus į Apaštalus, kas, kaip aiškina šv. Hieronimas, reiškia: melskitės, kad pagundos jusų nepergalėtų.

Gundina mus piktoji dvasia, kuri, sulig žodžių šv. Petro Apaštalo, „kaip liutas kaukdamas vaikščioja aplink, ieškodama, ką prarytų". Piktoji dvasia nekenčia Dievo, o negalėdama Dievui nieko pikta padaryti, nugiežia savo apmaudą ant sielų, kad, sulig šv. Baziliaus žodžių, keršyti Viešpačiam Dievui Jo paveiksluose. Ir juo žmogus doresnis, juo uoliaus Dievui tarnauja, tuo didžiaus jį užpuola piktoji dvasia pagundomis. Žmonės nedori, pikti, pagundų maž ir tejaučia; dėl jų, sako šv. Augustinas, piktoji dvasia nereikalauja nei laiko gaišinti, nes jie patis geruoju puola jai į nagus. Medinčius, sako tas pats šventasis, nemedžioja ant naminių gyvulių, bet ant laukinių, kurie vikriai nuo jo pabėga ir pasislepia; taip lygiai piktoji dvasia nebegaudo tų, kuriuos jau turi savo

valdžioje, bet stato pagundų žabangus tiems, kurie vikriai nuo jos bėga, kurie yra dori, kurie pelnos dangų. Užtat nenusiminkime, jeigu esame gundinami, nes, kaip sako šv. Jonas Klimakas, kuo baisiaus esame gundomi, tuo galime buti tikresni, kad piktąją dvasią esame pergalėję.

Galop, piktoji dvasia, kad pasekmingiaus mus gundintų, turi du talkininku: kuną su jo pageidimais, teisingai šv. Povilo Apaštalo pavadintą „Šetono angelu", apie kurį jau kalbėjome, ir pasaulį. Kas tai yra pasaulis? Prieš Kristų, Kristaus laikais ir pirmais amžiais tuo pasauliu buvo pagonija. Kristus apie tą pasaulį tankiai kalba: „pasaulis linksminsis, jųs verksite"; „mano mokslas nėra iš to pasaulio". Anų laikų pasaulis su savo mokslu ir nedorybėmis buvo regimas, išskiriamas. Kad su laiku krikščionija išaugo, išsiplėtojo ir stabmeldija tapo paneigta, tai sugedęs pasaulis prisidengė Evangėlijos kauke ir, ėmus tikėjimui atvėsti, pradėjo slapčia stabmeldiškas klaidas ir nedorybes platinti. Apie tą tai naująjį pasaulį Kristus sako: „nelaimė pasauliui dėl papiktinimų". Tas pasaulis slapstos po buk tai krikščioniškumu, kad lengviaus galėtų suvedžioti; tas pasaulis rupinas jeigu nevisai pašalinti kryžių nuo žemės veido, tai bent jį sumažinti, rupinas savo klaidas sumaišyti

su Evangelija ir sutverti mokslą pusiau krikščionišką, pusiau pagonišką. Nejieškokime toli, regime tai ir aplink save. Net pas mus Bažnyčios priešai patį Kristų Viešpatį drįsta vadinti savo mokslo įkurėju, pasikesinimus prieš pačią Kristaus Bažnyčią, plėšimus, žudynes, paleistuvingą meilę vadina Evangelijos atnaujinimu, Evangelijos paskelbtąja laisve. Nelaime! tos klaidos, tas pagoniškas mokslas, krikščionybe dangstomas, o pirmiausiųjų ir aršiausiųjų Kryžiaus priešų ir persekiotojų — žydų — auksu sušelpiamas, įsiskverbė ir į musų šalį ir rado nemaža pasekėjų ir saują apaštalų, naują evangėliją net nešvariais raštpalaikiais sėjančių.

Kas-gi tat šiandieną priguli prie to sugegedusio pasaulio? Visųpirmu — atvyri Kristaus priešai, kurie persekioja Jo Bažnyčią žodžiu, raštu, kurie leidžia jai kenksmingus įstatymus, kurie spaudžia ją prievarta. Tolesniai, žmonės abejingi tikėjime, taip vadinami materijalistai, kurie garbina auksą ir pilvą, kurie vergauja pageidimams, kurie niekina arba atmeta Evangelijos tiesas. Galop — puskrikščionįs, kurie klauso vien savo išminties ir kuno norų, kurie norėtų pasaulio mokslą sutaikinti su Evangėlija; tokie žmonės svyruoja į abi pusi; jie skundžias, kad Kryžiaus kelias esąs peraštrus, kad geri dar-

bai, gavėnė, nusižeminimas, priešų mylėjimas esą žmogui neišgalimi, persunkųs paprastiems žmonėms, kad krikščioniškas gyvenimas esąs peržiaurus, kad sutveriąs kitų neapykantą, pažeminimą, kad kiekvienam esą leistina vadovauties savo protu, išmanymu, kad krikščioniškas gyvenimas esąs fanatizmas ir tt.

Ir tas tretysis priešas — pasaulis yra mums dideliai pavojingas ir kenksmingas ir ant kiekvieno žingsnio tiesia mums savo žabangas. Jeigu norime nusidėjimų išvengti ir dangų gauti, kovokime aštriai, nuolat, per visą savo gyvenimą su visais trimis sielos priešais: piktais kuno pageidimais, piktosios dvasios ir sugedusio pasaulio gundinimais. Toje kovoje nežusime, neklupsime, nes Dievas mus gelbės ir musų Motina ir Apgynėja, karštai trokštanti, kad Jos Sunaus mirties kaltininkus pergalėtumėm, padės mums. „Sveika Marija“.

16. diena.

„Kariavimu yra žmogaus gyvenimas žemėje." (Job. VII, 1.)

Trįs yra pagundinimų šaltiniai: musų kunas, piktoji dvasia ir sugedęs pasaulis, kurie, kaipo nepermaldaujami musų išganymo priešai, nori mus įtraukti į nusidėjimus, o per nusidėjimus į amžinąją prapultį. Su tų priešų gundinimais turime nenuilstančiai kariauti ne dieną, ne metus, bet iki kapui. Pergalės giesmę užgiedosime tik tuomet, kad numesime mirštančius rubus, — kuną; tuomet sušuksime su pranašu: „Prarytą yra mirtis pergalėje. Mirtie! kame tavo pergalė?" (Os. XIII. 14.) Gražiai apie tai sako kentėtojas Jobas: „Kariavimu yra žmogaus gyvenimas žemėje ir kaipo samdininko dienos jo dienos." Kaip dienai pasamdytasis darbuojas kiaurą dieną iki vakarui ir temstant gauna užmokesnį, taip visas musų gyvenimas yra lyg kad viena diena triuso, rupesčių ir karės su pagundomis, o

tai dienai užsibaigus, gausime nusipelnytą užmokesnį.

Nebijokime pagundinimų nei karės su jais, viena dėlto, kad pagundinimai yra mums naudingi, antra, kad, Dievui padedant, kiekvieną pagundinimą galime pergalėti, o toje kovoje Dievas mus visuomet gelbi. Koki-gi nauda mums iš pagundų?

„Gundina jus Viešpats Dievas, kad pasirodytų, ar Jį mylite, ar ne visa jusų širdimi ir siela“ — sako Dievas per Mozę. Dievas mus tyria, kad pažintumėm savo silpnybę, ir kad susiprastumėm, ar Jį mylime ar ne, ar Jam nusidėti bijome, ar ne. Užtat, kad Abraomas pakėlė ranką, norėdamas sulig Dievo paliepimo nužudyti aukai savo vienaitį sunų, angėlas sulaikė jo ranką ir tarė: „Dabar pažinau, kad Dievo bijai.“ (Gen. XXII. 12.)

Pagundos išmokina mus pažinti save ir nusižeminti, nesikelti į didybę. Šv. Tomas Kempietis sako, kad nei vienas nepažįsta savęs, pakolei pagundos jam neatveria akių. Šv. Grigalius sako: „Jeigu ne pagundos, perdaug gerai apie save manytumėm, mums rodytus, kad esame narsus ir tvirti. Bet kad apipuola pagundos, pasijuntame esą nebetoli nusidėjimo, kad pasimatom vos nepraradę sielos nekaltybės, tai nusižeminame“ ir šaukiamės į Dievą. Užtat šv. Povilas Apaš-

talas sako: „Idant manęs Apreiškimo gausumas neaugštintų (nekeltų į didybę), duota yra man kunas, šetono angelas, kurs man į veidą daužo.“ (2 Kor. XII. 7.)

Pagundos tyria musų dorybę. Kaip medis, giliai šaknis į žemę įleidęs, nesibijo audrų, taip žmogus, dorybėje tvirtas, nesibijo pagundų. Kaip kareivio narsumą pamatome karės lauke, taip žmogaus dorumą pažįstame kovoje su pagundomis. „Esmi pasiryžęs, o nepersigandau, idant sergėčiau Tavo įsakymus,“ sako Dovidas karalius (Ps. CXVIII. 60). Esmi pasiryžęs, nepersigandau jokių kliučių, jokių pagundų, pildau Tavo valią.

Pagundos, jeigu jas pergalime, nušveičia musų sielą, musų jausmus nuo viso pikto: „Kaip ugnyje tyriama sidabras, o pečiuje auksas, taip Viešpats tyria širdį“ (Prov. XVII. 3), sako šv. Raštas, o kitoje vietoje: „Molinį indą tyria pečius, o teisingus žmones pagundos ir priespaudos“ (Eccl. XXVII. 6). Šv. Hieronimas tai šiaip paaiškina: „Kas daro gera ir yra pagundų daužomas, tas prirodo, kad jis vadovaujas Dievo meile ir dorybe.“

Pagundos paragina mus nuolat budėti ir jausti, uoliai atlikti pareigas, nuolat buti pasiruošusiais kovoti su sielos priešais. Kaip kareivius nuolat mankština kariška gimna-

stika, kad jie butų vikrus, drąsus ir narsus, taip pagundos mus mankština, kad nebutumėm apsileidėliai, tinginiai. Šv. Tėvai sako, kad nors ir per pagundinimus ir padarytumei kokią mažą klaidą, tai geri norai, pagundoms prieštaravimas, su jomis kariavimas jau tą mažą nusidėjimą naikina.

Užtat žmonės dori, dievobaimingi nebijo pagundų ypač dėlto, kad žino, jog Dievas nepergalimų pagundų neleis. „Ištikimas yra Dievas, sako šv. Povilas Ap., kurs neleis gundinti jus daugiaus, negu galite.“ (1 Kor. X. 13.) Iš tų žodžių turime semti tvirtybę ir viltį kovoje su pagundomis. Piktoji dvasia tiek tegali turėti ant musų valdžios, kiek jai Dievas leidžia, o Dievas neleis, kaip užtikrina Apaštalas, gundinti tiek, kad neišgalėtumėm prieštarauti. Ne tik Dievas neleidžia ant musų nepergalimų pagundų, bet pagundų metu mus stiprina, šelpia, kaip užtikrina per pranašą: „Nesibijok, nes tave atpirkau ir pavadinau tave vardu: tu mano esi; kad eisi per vandenis, su tavimi busiu, ir upės neapdengs tavęs; kad vaikščiosi ugnyje, nesudegsi, ir liepsna nedegs ant tavęs, nes aš Šventas tavo Dievas, tavo Išganytojas“; o kitoje vietoje: „Prie krutinės jus nešiosiu ir ant kelių jus glaudysiu; lyg kad motina (kudikį) glaudo, guosiu jus.“ (Iz. XLIII. 1. 2 ir XLVI. 12, 13.) Prisiveizėk,

kaip jautriai ima į rankas motina kudikį, kad ko nusigandęs puola jai į glėbį: kaip jį glamonėja, glaudžia, guodžia. Taip lygiai priglaudžia Dievas žmogų, pagundų trankomą, jeigu Jame padeda viltį.

Reikia čia atkreipti ypatingą domę į pagundas prieš tikėjimą ir šeštąjį įsakymą. Reikia ypatingai apie tas pagundas pakalbėti, nes jos tankiai sielą tiesiog pergąsdina. Visuomet turėkime omenėje, kad pagundos pačios dar nėra nusidėjimas, nors tos pagundos butų bjauriausios, baisiausios. Tuomet tik pasidaro nusidėjimas, kad žmogaus valia su tomis pagundomis sutinka, jas mielai prisiima. Jeigu gi jas atmeta, tai nors jos žmogų nuolat vargintų, niekuomet sielos nesuteps, bet dar ją dorybėje sustiprins. Tankiausiai gali žmogų užpuldinėti pagundos prieš šeštąjį įsakymą. Ir budint ir draugystėje, ir girdint ir skaitant apie kokius atsitikimus, gyvi ir negyvi paveikslai gali sukelti žmoguje nešvarias mintis, jausmus. Net, žmogui miegant, piktoji dvasia nesnaudžia ir rupinas bjauriais reginiais ar sapnais užnuodyti jo jausmų, jo širdies skaistybę. Bet nenusiminkime: tos pagundos musų nesuteps, pakol prieš jas kovosime, jų nekęsime, jomis nesidžiaugsime. Lygiai yra ir su pagundomis prieš Dievą ir Jo Šventuosius. Nors piktoji dvasia ir tankiai tau bruk-

tų mintin piktžodžiavimus prieš Dievą, Švenč. Panelę, Švenč. Sakramentą, nenusimink! atmesk narsiai, grąžink tai atgal piktąjai dvasiai, ir tau tos pagundos nieko nepakenks. Nemanyk, kad dėlto, jog tokios baisios pagundos tave užpuola, jau tu esi Dievo apleistas. Visai ne. Tokios mintis, toki baimė yra dalyku neprotingu ir visiškai be reikalo gali įtraukti į nusiminimą. Nurodysime čia atsitikimą iš gyvenimo vieno šielos išganymui atsidavusio atsiskyrėlio. Dvidešimtį metų jis buvo užpuldinėjamas baisiausių pagundų prieš nekaltybę ir tikėjimą, bijojos tai kam nors pasisakyti, manydamas, kad tuo ką nors papiktins. Galop atidengė tai vienam šeneliui, dievobaimingam atsiskyrėliui ir su skausmu širdies jam dejavo, kad jis esąs Dievo apleistas, kad abejojąs net išganymu, nes nežiurint į jo aštriausią atgailą vis tiek jis esąs bjauriausių pagundų vergas. Palaimintas senelis liepė jam uždėti ranka ant jo galvos ir potam tarė: „Visus tavo iš tų pagundų nusidėjimus priimu ant savęs, jeigu tik su tomis pagundomis nesutikai.“ „Nesutikau, atsakė šis, bet stebiuosiu, kad tu viena valanda nuimi nuo manęs baisią naštą, kuri mane tiek laiko slėgė.“ Kaip anas atsiskyrėlis, uždėdamas ranką ant galvos žilo, dievobaimingumo įstatus gerai supratusio senelio paliuosavo jį nuo visų

nereikalingų susigriaužimų, taip ir tu, Dievą mylįs krikščioni, pamok ranka ant visų ir baisiausių pagundų, jei tik tu su jomis nesutinki, jeigu jos tavo širdyje neranda vietos.

Kaip-gi reikia laikyties, pagundoms užpuolus? Visupirmu, reikia nenusigąsti ir perdaug nesikarščiuot, jomis nusikratant. Pagundos yra lygios šuniui, o gundinamasis – praeiviui. Kad tave užpuls šuva, tai jeigu neatkreipdamas atidos keliausi ir ginsiesi ramiai, kiek reikia, šuo palojęs nustos ir paeis sau. Bet jeigu ginsiesi smarkiai, šuo išvys tavo baimę ir didžiaus apniks. Lygiai yra ir su pagundomis: juo su didelesne baime įsikarščiavęs nuo jų giniesi, tuo jos didžiaus tave užpuls. Tu pamok ranka ant pagundų, daryk tai, ką tau sąžinė liepia, ir jos prašvilps pro šalį.

Atsimindamas, kad pagundų šaltinis yra ir tavyje, pagundų nejieškok. Nekalbėk ir nesiklausyk negerų kalbų; nesusidėk su tokiais, kurie į pagundinimą veda; neskaityk raštų, priešingų tikėjimui ir dorai; nesusidėk su abejotinos doros draugais; namuose nelaikyk negražių paveikslų ar stovylų; gerai darydamas, nesižvalgyk, ką žmonės apie tave šneka, nes ne sugedusiam pasauliui, bet Dievui tarnauji; kad eisi į Dievo teismą, neužstos tavęs tie, kurių apyjuokos bijodamas,

nenorėjai persižegnoti, melsties, atsiklaupti, bet teis tave Dievas, ir tave kaltins arba teisins tik tau Dievo duotoji sąžinė.

Galop, didesnių pagundų užpultas, budėk ir melskis. Pagundos daugiausiai vargina tinginius ir maldų užmirštančius. Užtat Išganytojas sako: „Budėkite ir melskities, idant neįeitumėte į pagundinimą.“ Darbaus žmogaus neturi kuomet ir piktoji dvasia užpulti, o, jai užpuolant, geriausias ginklas yra malda. Tegu, pagundoms užpuolant, musų siela šaukia su Dovidu Karaliumi: „Tavo sparnų pauksmėje viltį turėsiu; šauksiuos į Dievą, Kurs man gerai padarė“ (Ps. LVI. 2,3). „Tavo sparnų priedangoje linksminsiuos“ (Ps. LVII. 8). Kiek tai kartų, dievobaimingai persižegnojant, trumpą maldelę sukalbant, nulakstė nuo musų pagundos! Nei karto musų pagundos nepergalėjo, kuomet į Dievą ar į šventuosius šaukėmės. Jeigu kuomet pagundų paklausėmė, nupuolėme, tai tik dėlto, kad buvome tai valandai Dievą ir maldą užmiršę. Dideliai išganingas dalykas yra pagundų metu šaukties į nuo pagundų Dievo malone paliuosuotąją Švenč. Mariją, nes ji yra visuose pavojuose mums apginklas. Sergėk mus, geriausioji Motina, nuo pagundų, o pagundose buk musų gynėja. Sveika Marija!

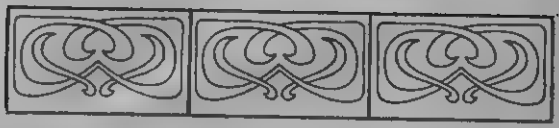

17. diena.

„Ištikimas draugas yra gyvato vaistai.“ (Eccl. VI, 16.)

Pakalbėjus apie nusidėjimus ir jų šaltinius, tenka nors trumpai pakalbėti apie tai, kokiu budu jų nusikračius, jeigu esame nupuolę. Išganytojas sako, kad žmogui, atėjusiam į protą ir po Krikšto Dievą užrustinusiam, vienintelis bepalieka kelias į dangų — atgaila. „Jeigu atgailos nedarysite, visi drauge pražusite.“ Susiprantame visi kalti esą Dievui, užtat visi turime atgailą daryti. Tegu niekas nemano, buk jam atgaila nereikalinga ir tai dėlto, kad jis buk tai mažais nusidėjimais teesąs Dievą užrustinęs; kas taip manytų, tas pats save apgaudinėtų ir apjakęs nesijaustų pražuties kilpose beesąs. Tik rimtai paveizėk į save, o daug išvysi karčiai apgailėtino ir graudžiai apverktino.

Kaip-gi atliekame atgailą? 1) Tikru gailesiu, einančiu iš Dievo meilės, sujungtu su

nusidėjimų, Dievo užrustinusių neapykanta ir su noru nusidėjimus išpažinti; 2) gerai atlikta Išpažintimi.

Kuomet bus gera Išpažintis? Tuomet, kad bus užlaikytos visos penkios Išpažinties atgailos dalįs.

Nekalbėsime čia apie geros Išpažinties dalis; tai tankiai girdime iš sakyklos, o drauge visi privalo žinoti iš katekizmo. Paaiškinsime čia truputį vieną didelę ir savo pasekmėse baisią Išpažinties ydą atvirumo stoką. Toji stoka eina iš įvairių priežasčių, kurių vyriausios yra šios:

Dauguma atlieka Išpažintį, kad tik ją atlikus; šiaip-taip suskaito nusidėjimus, jų neapmąsto, neištiria savo silpnybių, savo palinkimų, šiaip-taip nusidėjimus išpažįsta, kad tik gautų išrišimą; kiti vėl, išpažindami nusidėjimus, jų baisybę pamažindami, nenurodo kalčios taip, kad ji butų aiškiai matoma, koki ji tikrai yra; rupinas net pasiteisinti, kad nebutų subarti arba pavaryti; galop, kas yra baisiausias dalykas, yra ir tokių, kurie nusidėjimus slepia.

Kad to viso išvengus, dideliai naudinga yra apsirinkti išpažinties tėvą, o jeigu to negalima, tai eiti išpažinties prie tokio kunigo, kurio mažiausiai bijaisi ar droviesi. Išpažinties klausytojas yra tikras musų sielos draugas. Šv. Augustinas sako, kad nieko

tam draugui nėra lygaus, nes jis tave paguos nelaimėje, pakels nupuolusį, patars abejojimuose. Kas jį rado — priduria jis šv. Rašto žodžius — rado turtą. (Eccl. VI. 17.) Tą didį turtą davė mums Dievas dvasiško vadovo asmenyje. Tat naudokis tuo; atverk jam savo širdį, visas savo silpnybes, nupuolimus, o jis tave paguos, duos patarimų ir sustiprins. Daug lengviaus pasidaro ligoniui. jeigu gali atvirai išpasakoti gydytojui savo ligą, nepalyginamai lengviaus pasidaro susigriaužusiam nusidėjėliui, atvėrus savo sielos ligą tam, nuo kurio gali vilties tikros pagalbos. Senobės atsiskyrėliai, kaip liudija dievobaimingas Nilius, sakydavę: „Ar-gi nematote, kad debesis, vandens pilni, yra juodi ir rusčiai išveizi; o kad tik išlyja vandenį, tuojaus nušviesėja, išgiedrėja; taip pat yra ir su sergančia ir pagundomis trankoma siela: pakolei ji slapčia kenčia, nusiminimas ir nuliudimas ją niaukia; o kad tik ji savo naštelę užtiki, aiškiai išpasakoja dvasiškam vadovui, apleidžia ją nuliudimas ir jo vietą užima džiaugsmas ir ramybė.

Šventieji, tarp kitų šv. Dorotejus, sakos kad po Išpažinties jausdavo savyje dideli džiaugsmą; netoli jieškodami, ir mes kokį tai džiaugsmą, lengvybę, ramybę pajuntame po kiekvienos gerai atliktos Išpažinties! Tartum po audros gražus, giedrus rytas išaušta!

Nugiedrėja protas, nuo sielos nukrinta kažkoki sunkenybė, širdį paleidžia pageidimų pančiai, gryną sąžinė, gryni jausmai ir plaukia karšta malda, pašvenčiama džiaugsmo ir dėkingumo ašaromis.

Rupinkimės tat visuomet gerai Išpažintį atlikti, o visuomet turėsime džiaugsmą Viešpatyje. Neik Išpažinties tik dėlto, kad ją bet kaip atlikus. Kaip, eidamas pas gydytoją, rupinies suprasti savo ligą, kad galėtumei ją gerai išpasakoti, rupinies net atidengti jam savo ligos priežastį, kad gautumei gerų patarimų ir vaistų, taip lygiai, eidamas Išpažinties, pasirupink atverti savo sąžinę dvasiškam tėvui taip aiškiai, kad jis gerai tavo sielos ligą suprastų, atsakančius patarimus ir vaistus paskirtų. Neslėpk savo, ypač didesnių nusidėjimų aplinkybių, neslėpk priežasčių, tave į nupuolimą atvedusių, nes dvasiškas vadovas tau patars, kaip tas priežastis pašalinti arba kaip su jomis kovoti.

Neslėpk net didesnių pagundų, kad su jomis ir nebutumei sutikęs. Šv. Dorotejus sako: piktoji dvasia džiaugias suradusi tokį, kurs slepia savo pagundas, nes su tokiu kovoja vienas ant vieno ir lengviaus pergali. „Nelaimė vienam; nes, jeigu nupuls, nebus, kas pakelia“ — sako šv. Raštas (Eccl. IV. 10). Priešingai — sako tas pats šventasis — nieko taip piktoji dvasia nebijo,

kaip savo žabangų atidengimo, ir niekas jai taip nebaisu, kaip kad jos kilpų susekimas; tuomet ji nustoja drąsos, pasijunta nebepergalėsianti ir bėga šalin. Iš tikro, tankiausiai užtenka pasisakyti dvasiškam tėvui pagundas atvirai, kad jų visai nusikračius.

Kaikurie klaidingai bijos išpažinti savo nusidėjimus, kad nenustotų pas dvasiškąji vadovą pagarbos. Tai visai tušti baimė! Juo atviresnis busi savo dvasiškąjam tėvui, juo rupestingesnis bus jis tau vadovas. Bet jeigu jis supras, kad tu nuo jo slapstais, ne viską nori pasakyti, kas pasisakyti reikėtų, tai netik tavęs negerbs, bet nenoromis ir tavo Išpažinties klausys.

Kaikurie bijos išpažinti savo pagundas ar tai nusidėjimus, manydami, kad tokių bjaurių pagundų niekas nėra turėjęs ir per tai išpažinties klausytojas nustebs, persigąs ir juos — išpažinties einančius — visiškai paniekins. Bet tuščia baimė! Buk tikras, kad tas pačias pagundas jau ne vienas tavo vadovui išpažino. Nemanyk, kad piktoji dvasia tau kokias ypatingas pagundas sugalvojo. Tas pačias pagundas jau ji milijonams yra brukusi. „Nieko nėra naujo pasaulyje" — sako šv. Raštas (Eccl. I. 10), taigi ir su tavimi neatsitiko nieko negirdėto.

Atsimink, kad visi esame silpni, ir tavo silpnybės dvasiškam vadovui yra gerai pa-

žįstamos. Atverdamas jam sąžinę, pasisakydamas jam tai, ko savo tikram tėvui pasisakyti negali, parodysi jam savo pasitikėjimą, ir, juo didesnės bus tavo silpnybės, juo didžiaus tavęs išpažinties klausytojas užjaus ir rupestingiaus tave patarimais stiprins.

Turime taip-gi atsiminti, kad bjauru yra Dievo ir žmonių akyse buti paklydimuose, tverti liuosa valia piktame, nusidėjimuose, bet nusidėjimų neapkęsti, už juos gailėties, jais bjaurėties, juos apverkti, juos išpažinti yra gražus dalykas Dievo akyse, o drauge ir akyse tų, kurie Dievo vietininkais yra žemėj. Ir didi šventieji buvo nupuolę, kaip va: Marija Magdalietė paleistuvybėmis, Dovidas Karalius — svetmoteryste, šv. Petras Apaštalas Kristaus išsigindamas, šv. Povilas Ap. Bažnyčią persekiodamas ir tt., bet tie nusidėjimai lyg kad išėjo jų garbei, nes jie tuos nusidėjimus išpažino ir aštrią atgailą darė. Nesidrovėk ir tu atvirai nusidėjimus išpažinti ir pasek šventuosius atgailoje ir bus jie tau atleisti, nors butų bjauriausieji.

Kas slepia nusidėjimus, netik kad jų atleidimo negauna, bet atlieka Išpažintį šventvagiškai ir padaro baisų nusidėjimą.

„Išliek tavo širdį kaip vandenį Viešpaties akyvaizdoje“ (Tren. II. 10), — šaukia Jeremijas pranašas, o tie žodžiai pamokina

mus, kaip turime atverti savo širdį dvasiškam vadovui. Turime tai padaryti taip, lyg kad išpildami vandenį iš kokio indo, kad neliktų nei lašo; kad pilsime iš indo kokius riebalus, vis šis tas pasiliks prie dugno ir kraštų; pilsi lauk vyną, rugštį, — pasiliks nors kvapas; vandenį sausai išpiliant, tikrai nieko nelieka. Taip apseikime per Išpažintį su savo širdimi ir sąžine, kad nepaliktų ten nuo nusidėjimų nieko, nei mažiausių užslėptų trupučių, nei menkiausio pamėgimo. Tuomet-gi busime per Išpažintį atviri, tuomet „išliesime savo širdį, kaip vandenį Viešpaties akyse", jeigu parodysime savo nusidėjimus tokius, kokiais jie buvo, kad dvasiškas vadovas mus aiškiai pažintų. Neužtenka pasakyti: turėjau nešvarias mintis, bet reikia pasakyti, kiek toli tomis mintimis nuėjai; negana pasakyti: negražiai kalbėjau, bet reikia išreikšti, bene norėjai tomis kalbomis kitus į nupuolimus atvesti, bene papiktinai kitų? Negana pasakyti: sukeikiau, nepaklausiau, bet reikia nurodyti, bene buvai per tai priežastimi, įtraukusia kitus į nusidėjimus? ir tt. Reikia butinai, kiek tai galima, pasakyti didesnių nusidėjimų skaičių, ypač, jei prie jų esi pripratęs. Jeigu abejoji, ar koks darbas yra nusidėjimu ar ne, ar yra nusidėjimas sunkus ar mažas, butinai klauskis per Išpažintį patarimo.

Jeigu per Išpažintį busime atviri ir turėsime tikrą gailesį, tai gausime nusidėjimų atleidimą ir gausią Dievo malonę, kuri sustiprins musų valią gerame ir šelps kovoje su piktu. Jeigu bijomės Išpažinties, jeigu drovimės buti per Išpažintį atviri, šaukkimės į nusidėjėlių Užtarytoją ir Apgynėją Švenč. Panelę, ir Ji mums padės visas kliutis pergalėti, išmels nusidėjimų pažinimą ir gailesį ir mus sutaikins su Dievu. „Sveika Marija!“

18. diena.

„Padarė savo stebuklų atmintį gailestingas ir galingas Viešpats: davė peną tiems, kurie Jo bijo." (Ps. CX. 4. 5).

Pakalbėję apie nuodėmes ir apie atgailą nuo nusidėjimų apvalančią, paaiškinsime dabar tai, kas mus iš dvasiškų ligų pagijusius sustiprina, kad į jas neatkristumėm; iš eilės kalbėsime apie Švenč. Sakramentą.

Daugybę stebuklų padarė Dievas, bet iš visų stebuklų du yra didžiausiu ir žmogaus protui nesuprantamiausiu: vienas — tai Įsikunijimas, per kurį Dievo sunus susijungė su žmogyste; antras — tai Švenč. Sakramento įstatymas. Pirmuoju stebuklu Viešpats apdengė savo Dievystę kunu, kad Jį galėtumėm regėti; antruoju — paslėpė Jis Dievystę ir žmogystę duonos ir vyno paveiksluose, kad galėtų musų sielą penėti. Pirmuoju stebuklu Dievas priėmė tarsi į savo širdį žmogišką prigimimą; antruoju stebuklu

nori, kad mes Jį į savo širdį priimtumėm, kad mes gyventumėm Jame, o Jis mumyse: „Kas valgo mano kuną ir geria mano kraują, tas gyvena manyje, o Aš jame," — sako Išganytojas. (Jonas VI. 57.) „Padarė savo stebuklų atmintį gailestingas ir galingas Viešpats: davė peną tiems, kurie Jo bijo." „Ištiesų, sako šv. Tomas Akvinietis, tai yra visųdidžiausiasis iš Dievo padarytųjų stebuklų, tai yra visų Jo stebuklų rinkinys."

Mylimiausis Kristaus Apaštalas sako: „Jėzus Kristus, numylėjęs savuosius, iki galo numylėjo juos." (Jonas XIII. 1.) Šv. Jonas sako: „numylėjo iki galo"; norėdamas tuo išreikšti, jog V. Jėzus visados juos mylėjo, o didžiausį meilės stebuklą padarė prie galo, įstatydamas Švenč. Sakramentą, nes tuomi Sakramentu parodė didžiausį prisirišimą, tuo Sakramentu suteikė gausiausių malonių, tame Sakramente paliko save žmonėms visoje savo Didenybės garbėje. Jėzus Kristus nužengė iš dangaus, pasilikdamas, kaipo Dievas, ir danguje; potam įžengė į dangų, pasilikdamas Švenč. Sakramente ir žemėj. Jeigu kokį žmogų mylime, tai norime jį vis matyti; jeigu susimylėjusieji skirias, tai pasirupina pasidalinti paveikslais ar kokiais daiktais, kurie mylimąjį asmenį primintų. Viešpats Jėzus mus numylėjęs ir norėdamas, mus atminti, o drauge trokšdamas, kad mes

Jį visuomet atmintumėm nusinešė į dangų žaizdas ir atvertą širdį nuolat rodytų Dangiškajam Tėvui, idant pasigailėtų musų nusidėjėlių, taip brangiai atvaduotų, ir pasiliko Švenčiausiame Sakramente, kad žadintų mumyse meilę ir kad musų širdį kaskartą didžiaus prie savęs pririštų. „Tai darykite mano atminimui“ (Luk. XXII. 19) — tarė Kristus, įstatydamas Švenč. Sakramentą, tuo tiesiog paliepdamas, kad kiek kartų laikosi ir mišios, kiek kartų priimame Švenč. Sakramentą, kiek kartų Švenč. Sakramentą pagarbiname, tiek kartų turime sužadinti savo širdyje Kristaus meilę, atsimindami, kaip Jis mus numylėjo, kiek gero padarė, kiek už mus kentėjo.

„Nėra kitos taip didžios (tikriaus išaugštintos) tautos, tarė Mozė Izraelitams, kuri turėtų dievus taip prie jos besiartinančius, kaip kad musų Dievas yra artimas visiems musų meldimams“ (Kn. V. Moz. IV. 7). Saliamonas, pastatęs bažnyčią ir išvydęs ją Dieviška galybe ir garbe pripildytą, su nustebimu ir giliausia pagarba sušunka: „Tavęs dangus nei dangų dangus neapima, o Tu apsigyveni menkuose žmogaus darbo namuose.“ Su didesniu nustebimu turime šaukti mes nusižeminę prieš tiesą krikščionįs, nes musų bažnyčiose apsigyvena nebe Dievo garbė tik, bet patsai Dievas. „Ir štai

aš su jumis iki pasaulio pabaigos," pasakė Kristus (Mat. XXVIII. 20). Koki tai laimė, koki mums linksmybė, kad musų Dievas ir Išganytojas nori pasaldinti musų sunkios kelionės kartybes, apsigyvendamas su mumis! Jeigo draugo apsilankymas taip mus paguodžia nuliudime, kokią-gi paguodą suteikia mums Dievas! Koks džiaugsmas turi perimti musų širdis, kad Jis ateina pas mus sergančius, kad leidžia save nešioti per procesijas, kad gyvena nuolat su mumis bažnyčiose, kame yra visiems lengviausiai prieinamas, kame galime su Juomi kalbėties, pasiskųsti Jam savo kentėjimuose, rupesčiuose, pagundose, melsti iš Jo pagalbos ir tos pagalbos su viltimi laukti iš Jo Visagalingos rankos; Jis visuomet mielai į mus artinas ir yra pasiryžęs mus sušelpti. „Pastatysiu mano bustą jusų tarpe, — sako Viešpats šv. Rašte, — vaikščiosiu tarp Jusų ir busiu Jusų Dievas" (3. Moz. XXVI. 11. 12). Kenogi širdis neužsidegtų meile, regėdama, kaip Dievas į mus artinas!

Bet tuomi nesibaigia Dievo gerybė; negana to, kad Jis gyvena musų bažnyčiose; Jis nori, kad mes Jį nešiotumėm savo širdyse ir musų širdis padaro savo bustu ir altoriumi. O nesuprantama meile! o negirdėta gerybe! kuri leidi priimti Dievą į mano širdį, patį Jėzų Kristų, tikrą Dievą ir tikrą

žmogų, musų Atpirkėją! Jeigu šv. Elžbieta, pamačiusi įeinančią Tavo Motiną, nustebusi ir Dvasios Šventosios įkvėpta sušuko: „Iš kur-gi man tai (ta laimė), kad atėjo pas mane mano Viešpaties Motina?“ (Luk. I. 73); kaip-gi aš turiu nustebti ir sušukti išvysdamas Tave, Viešpatie, įeinant ne į mano butą, bet į mano širdį! Tikrai nusižeminęs ir nustebęs turiu šaukti: Iš kur-gi man ta malonė, man, kurs tiek laiko buvau piktosios dvasios gyvenimu, kurs tiek kartų Tave, Viešpatie, rustinau, ir kurs tiek kartų nedėkingai, nevertai vartojau Tavo dovanas; iš kur-gi man ta malonė, jeigu ne iš perdidžios Tavo meilės ir gerybės, jeigu ne iš to, kaip pats sakai per šv. Raštą: „Tavo meilė yra buti su žmogaus sunumis“ (Prov. VIII. 32), ir kad Tavo meilė nežino ribų.

Švenčiausioji Panele, geriausioji musų Motina, Marija! kuri devynius mėnesius nešiojai Viešpatį Jėzų, musų Atpirkėją, Savo įsčioje, Kuri Jį — kudikį nešiojai ant šventų rankų, glaudei su didžiausia meile prie krutinės, išmelsk mums tą malonę, kad lankant Jį Švenč. Sakramente, užsidegtų meile musų širdis, o ypač uždegk meilės ugnimi, išvalyk ir pašvęsk musų širdį tuomet, kad priimame Jį Švenč. Sakramente. „Sveika Marija!“

19. diena.

„Kas mane valgo, gyvens del manęs." (Jonas VI. 58.)

Kalbėjome apie begalinę, stebuklingą Kristaus meilę, Šv. Sakramento įstatymu parodytą. Priminėm, kad Švenč. Sakramentas yra stebuklingas sielos penas, turįs uždegti musų širdyje Dievo meilę. Pridera tai plačiau apmąstyti.

Penas, maistas laiko kuno gyvybę, Švenč. Sakramentas, Komunija laiko sielos gyvybę, kaip užtikrina pats Kristus: „Kas mane valgo, gyvens dėl manęs." Sielos gyvybė yra tai jos susijungimas su Kristumi per pašvenčiančią malonę; tą gyvybę duoda jai šv. Krikšto Sakramentas; praradus-gi tą gyvybę per sunkius nusidėjimus, sielą atgaivina vertai atliktas atgailos Sakramentas, o gyvybę stiprina ir laiko Švenč. Komunija.

Švenč. Komunija dildo mažus nusidėjimus, kurie palengva lenkia musų valią į sunkius nupuolimus, į sielos mirtį. Tai ji pa-

daro, kaip mokina šv. Tomas Akvinietis, sužadindama mumyse Dievo meilės aktus, kurie naikina kasdieninius nusižengimus. Užtat šventieji lygina Komuniją į balsimą iš Galaad, gydantį žaizdas, į žariją, kuria angelas nuvalė Izaijo pranašo lupas, nes Švenč. Komunija gydo sielos žaizdas ir meilės ugnimi išima mažesnes dėmes iš jos.

Sielos dėmės ir žaizdos eina iš musų silpnybės; taigi Komunija yra mus stiprinančiais vaistais.

Iš visų pusių apstoti esame išganymo priešais, Komunija mus stiprina, kad galėtumėm narsiai su jais kovoti. Kad Danielius pranašas buvo įmestas į liutų urvą, idant jį prarytų, siuntė Dievas pranašą Habakuką su penu, o liutams sučiaupė nasrus, kad jo neplėštų, taipogi musų siela yra baisiu liutų — kuno, pasaulio ir piktosios dvasios apsiausta; kad jos neprarytų, Bažnyčia, kaip ans Habakukas atneša jai pastiprinančią duoną, kuria pasitvirtinusi pati tampa, sulig šv. Chrisostomo žodžių lyg liutu, ugnimi žerinčiu ir pačiai piktąjai dvasiai baisiu.

Švenč. Komunija yra galingas ginklas prieš piktąją dvasią, nes ji, kaip sako šv. Ignacas kentėtojas, naikina jos galę ir sulaiko jos šuvius. To priežastį šitaip aiškina šv. Tomas: Komunija yra Viešpaties kančių

atminimas, sulig šv. Povilo Ap. žodžių: „kiek kartų valgysite tą duoną ir gersite tą kieliką, Viešpaties mirtį apsakinėsite“ (1 Kor. XI. 26); užtat, kad tik piktoji dvasia išvysta mumyse Viešpaties Kuną ir Kraują, iš baimės sprunka šalin, nes tai jai primena Kristaus mirtį, kuri ją pergalėjo.

Komunija yra geras ginklas prieš pasaulį, nes kas vertai Ją priima, tas užsidega dangaus troškimu. Vertai priimąs Komuniją tikrai šaukia su Dovidu: „Kaip briedis trokšta vandens šaltinio, taip mano siela trokšta Tavęs, Viešpatie“ (Ps. XLI. 2). „Mylėsiu Tave, Viešpatie, mano tvirtybe“ (Ps. XVII. 2).

Komunija yra ginklas prieš kuną, nes ji gesina piktus norus, suvaldo bjaurius pageidimus. Kaip keleivis, saulės kepinamas, ištroškęs, išvydęs šaltinį, puola prie jo ir skubina atsivilginti sudžiuvusias lupas, taip ir mes — krikščionis — deginami piktų pageidimų, skubinamės prie gyvojo šaltinio — Švenč. Komunijos ir Ji užgesins mumyse prakeiktąją ugnį. Ir nekaltybę užlaikysime malonių iš Švenč. Komunijos gaunamų sušelpiami, nes, sulig šv. Rašto žodžių Komunija yra „vynu, gimdančių panas“. Komunija gesina netik bjaurių pageidimų ugnį, ji gesina ir visus kitus piktus jausmus; šv. Bernardas sako: „Jei kas iš jusų nebejaučia

taip tankiai rustybės kilimų, užvidėjimų, nešvarių pagundų arba kitų pageidimų, tegu taria ačiu Švenč. Viešpaties Kunui ir Kraujui, nes Sakramento malonė jame veikia."

Geras, sveikas valgis yra kunui malonus, skanus, kuną lyg džiugina. Švenč. Komunija guodžia sielą ir daro ją laiminga, nes duoda jai visokių saldybių šaltinį — V. Jėzų. Tos sielos, sako šv. Makaras, kurios vertai priima Švenč. Sakramentą, prisipildo dangiškomis paguodomis, neišsaikuojamais turtais, kurių nei akis neužmato, nei ausis neužgirdi, nei protas nesupranta. Viešpats duoda joms ramybę ir stebuklingą tylą, dvasiai sparnus ir širdžiai linksmybę, kurią apsakyti neišgalima.

Užtat-gi dėl tų saldybių Švenč. Komunija yra didžiausi paguoda sopuliuose ir kančiose. Niekas taip nepalengvina sielai kentančiai, kaip vertai, su tikėjimu ir meile priimta Švenč. Komunija, nes tuomet aplanko sielą Tas, kurs tarė: „eikite prie manęs visi, kurie darbuojatės ir esate apsunkinti, o aš jus palengvinsiu" (Mat. XI. 28); aplanko ją vargšų Tėvas, apleistųjų Globėjas, jautriausis musų Brolis ir Geradaris.

Švenč. Komunija stiprina mus, guodžia, mus pašvenčia per gyvenimą, ir mirimo valandoje ir-gi bus mums didžiausia paguoda ir pastiprinimas. Kaip velykinis avinėlis bu-

vo pastiprinimas žydams išeinant iš Aigipto į pažadėtąją žemę, taip Švenč. Komunija, Dievo Avinėlis bus mus pastiprinimu, persikeliant iš šio pasaulio į „gyvųjų žemę".

Sunku yra mirštančiam. Regi jis atvirą kapą, tuojaus jis apleis šią žemę, o gaila jam palikti tai, ką jis taip karštai mylėjo. Jis mato ašaras ir širdgelą aplink stovinčiuju; reikia jam ne vieną palikti našlaičiu, o nei vieno nebegali paguosti. Jis pats dabar taip prispaustas, žvalgos, jieškodamas paguodos ir nuraminimo; žmonės jį guodžia, ramina, bet jų žodžiai silpni ir šalti. Lyg nusiminęs, jis jau pasiryžęs sušukti: „Dieve, Dieve mano! ar-gi ir Tu jau mane apleidai?" Tuotarpu pasigirsta varpelis, artinas Dievo tarnas su Viešpačiu Jėzumi: Nuaušta ligoniui neramumai, liuosiaus ima plakti širdis, ir jis šaukia su viltimi: „Jėzau Sunau Dovido, pasigailėk manęs!" O Viešpats Jėzus slaptingu balsu kalba į jo sielą: „Ko-gi bijais mirties? Ar-gi nežinai, kad kas tiki į mane, nemirs per amžius, nes aš esmi atsikėlimas ir gyvenimas! Gaila tau palikti šią žemę?! O ką tau žemė davė? Tik rupesčius, vargus, priepuolius. Tu esi mano vaikas, dangaus tėvynainis, po valandėlės gausi sostą, tau nuo amžių sutaisytą. Gal tau rupi liektančioji šeimyna arba tie, kurie buvo tavo globoje? Aš-gi esmi našlaičių

ir apleistųjų tėvas ir globėjas, aš juos globosiu. Vargina tave skausmai? Palukėk truputėlį, juos pakeis linksmybė, linksmybė, nebeturinti galo.“ Ir nusiramina ligonis, nebesigaili nieko, nebebijo mirti, nebedejuoja ant skausmų; jis šaukia su šv. Hieronimu: „O mirtie! kaip-gi tu meili man! Tu baisi tik bedieviui!“ Aš tikiu Dievą, aš myliu Ji, aš turiu Jame viltį, aš Jo ilgiuosi!

Tokie tai yra Švenč. Komunijos vaisiai. Visuose musų reikaluose, visuose darbuose Švenč. Panelė yra musų Motina ir apgynėja. Tai-gi taip svarbioje valandoje, kaip priimant Švenč. Sakramentą, Ji negali musų užmiršti. Užtat rupinkimės tose valandose ypatingai šaukties Jos užtarimo. Palaimintas Arnoldas prieš mirtį buvo nusiminęs; jam prisiminė nusidėjimai ir jį baidė, nors jis ilgą laiką už juos aštriausią atgailą darė. O kad dievobaimingai priėmė Švenč. Sakramentą, sugrįžo į jo sielą šventa ramybė; pakėlė jis rankas ir akis į dangų ir ištarės: „Jau einu pas Tave, Motina, Marija“ užmigo Viešpatyje. Ir mes rupinkimės buti Marijos globoje priimdami Švenč. Komuniją per gyvenimą; tai ir mirimo valandoje globos ji mus, ir priimsime dievobaimingai Švenč. Sakramentą paskutinį kartą ir paskutinę valandą Marija bus musų Apgynėja. „Sveika Marija!“

20. diena.

„Didis yra darbas, nes ne žmogui taisos butas, bet Dievui.“ (I. Paralip. XXIX. I.)

Šventas Augustinas sako, kad manna, kritusi žydams iš dangaus, kiekvieno burnoje turėjo tokį skonį, kokio jis pageidavo; tai-gi geros valios, Dievui paklusnių žydų burnoje ji buvo skani, ji buvo geriausiu, meiliausiu penu; piktiems-gi žydams ji netiko ir jie pasiilgo Aigipto puodų ir svogunų. Lygiai, sako šventasis, Komunija dievobaimingas sielas pripildo saldybėmis, o piktiesiems ji yra nemaloni — jiems rupi, jie ilgis sugedusio pasaulio svogunų tvaiko.

Ne kiekvienaś, priimąs Švenč. Sakramentą, gauna pirmesniuose apmąstymuose nurodytąsias malones. Norint tas malones gauti, reikia priimti Šv. Komunija vertai. „Tegu tat ištiria žmogus pats save ir taip iš tos duonos valgo ir iš kieliko geria“ (I Kor.

XI. 28), sako šv. Povilas Ap. į Komuniją priimančius. Tai-gi yra reikalingas savęs pažinimas, ištyrimas, žodžiu — prisiruošimas prie verto Komunijos priėmimo. „Didis tai darbas, nes ne žmogui taisai butą, bet Dievui.“ Jeigu Dievas reikalauja triuso iš valgančių žemišką duoną; „Prakaite tavo veido valgysi duoną“ (Gen. III. 19), tai tuo didžiaus reikalingas yra triusas, kad vertai valgytumėm dangiškąją Duoną. Koks-gi reikalingas yra prisiruošimas prie verto Šv. Sakramento priėmimo?

Visupirma pasirupink buti liuosas nuo nusidėjimų, ypač mirtinų, sunkių. Jei priimtumei Švenč. Sakramentą, budamas sunkiuose nusidėjimuose, tai Komunija išeitų tau ant prakeikimo. Kaip lavonas nebegali priimti valgio, taip lygiai siela, sunkių nusidėjimų numarinta, negali priimti dvasiško Peno. „Kas valgo tą duoną ir geria tą kieliką nevertai, tas valgo ir geria sau mirtį ir teismą“ (I Kor. XI. 29), sako šv. Povilas Ap. Tai-gi kviesdamas į savo širdį Šventų Švenčiausį, sugriauk ten piktosios dvasios sostą, o jo vietoje pastatyk altorių tavo Dievui ir Išganytojui; eini į tą angeliškąjį pokilį, aprėdyk tavo sielą grynais, nuo visų dėmių išvalytais rubais, kad kartais nebutumei išmestas į amžinąją ugnį. Nori vertai priimti Komuniją, atlikk gerą Išpažintį. „Te-

gu ištiria save žmogus ir taip iš tos duonos valgo ir kieliko geria."

Nors su mažais, kasdieniniais nusidėjimais priimantieji Švenč. Sakramentą nepadaro šventvagystės ir Dievo malonės gauna, vienok reikia, kiek galima, ir tų nusidėjimų tą valandą nusikratyti, o tai padarysi per tikrą gailesį. Užtat, artindamos prie švento stalo, su tikru gailėsiu susiduok į krutinę, sakydamas: „Dieve, pasigailėk manęs nusidėjėlio", arba šaukk iš širdies gilumos su veltleidžiu sunumi: „Viešpatie, nusidėjau dangui ir Tau! Jau neesmi vertas Tavo sunumi vadinties, padaryk mane kaipo vieną iš Tavo samdininkų" (Luk. XV. 18. 19).

Artinkies prie Komunijos su giliausiu nusižeminimu, atmindamas, kad angelai dreba prieš garbę To, Kurs įeis į tavo širdį, kad, kaip sako šv. Raštas, „dangaus stulpai virpa ir bijos, Jam ranka mojant" (Job. XVI. 11). Su nusižeminimu kalbėk: „Viešpatie, neesmi vertas, kad įeitumei į mano pastogę, tik tark žodį, ir bus mano siela išgydyta" (Mat. VIII. 8). Neesmi vertas priimti Tave, Viešpatie! bet artinuos į Tave, kad Tu mane vertą padarytumei; esmi menkas ir silpnas; artinuos į Tave, kad Tu mane išgydytumei ir sustiprintumei; juk Tu pats pasakei: „nereikia sveikiems gydytojo, bet sergantiems" (Mat. IX. 12), ir dėl tų atėjai žemėn.

Artinkis į Švenč. Sakramentą, su karščiausia meile ir viltimi; tų jausmų sužadinimui, apmąstyk, kaip geras ir kaip malonus yra tau V. Jėzus, tame Sakramente pasislėpęs, ir tie apmąstymai tavo širdį Jo meile uždegs. Menka butų širdis, kuri prie tos meilės Ugnies nesušiltų! „Rask piemenį, sako šv. Jonas Auksaburnis, kurs savo krauju avis girdytų! Bet kam čia kalbėti apie piemenis! Kiek tai motinų savo kudikius atiduoda penėti kitoms moterims! O V. Jėzus neatidavė musų niekam kitam, savo Kunu mus peni, savo Krauju girdo, kad tik musų širdis prie Jo prisirištų. Užteks tai atsiminti, kad Jo meilės jausmai užkaistų mumyse".

Artinkimės, galop, į Švenč. Sakramentą su didžiausiu troškimu, su karščiausiu ateinančio į širdį Jėzaus laukimu, su alkimu Dievo malonių, kurias suteikia Komunija. Pranašas mums sako, kad Dievas „gerybėmis pripildo alkstančią sielą" (Ps. XVI. 9); Švenč. Panelė taip-gi mums užtikrina, kad „alkstančius pripildė gerybėmis" (Luk. I. 53). Tą-gi dangiškosios duonos troškimą galima sužadinti savyje, apmąstant jos reikalingumą dėl musų, o drauge tas dvasiškas dovanas, kurias ji suteikia. Nerandame Evangelijoje, kad Kristus, gyvendamas žemėj, butų keno meldimo neišklausęs, kad

būtų ko Jo šaukusio nepagelbėjęs. Moteriškė palytėjo Jo rubų kraštą ir tapo sveika; Marija Magdalietė puola Jam po kojų; ir gauna nusidėjimų atleidimą; akli, raiši, raupsuoti, stabu ištiktieji, žodžiu visi, kas tik Jo šaukės, buvo pagelbėti. „Nes galybė iš Jo ėjo ir gydė visus“ (Luk. VI. 19). Lygiai galingas yra Jis Švenč. Sakramente, ta pati meilės pilnoji širdis gyvena dabar altoriuje. Jeigu tat su gyvu tikėjimu, su karštu troškimu į Jį artinsimės, Jis išgydys visas musų sielos ligas ir silpnybes.

Be Dievo nieko gero padaryti negalime, taigi, nei vertai priimti Švenč. Sakramentą. Užtat melskimės, melskimės karštai, kad Dievas mus sušelptų. Melskimės į Šventuosius, kurie ypatingai pasižymėjo Švenč. Sakramento garbinimu, kaip šv. Aloizas, šv. Stanislovas, šv. Kazimieras, šv. Barbora ir k. Melskimės į Jėzaus širdį, kad musų širdis uždegtų. Melskimės į Švenč. Mariją, kad kaip Ji vertai nešiojo Jėzų Kudikėlį ant rankų ir prie krutinės glaudė, taip per Jos užtarimą gautumėm tą malonę, kad vertai kiekvieną kartą Išganytoją priimtumėm ir širdyje nešiotumėm. „Sveika Marija.“

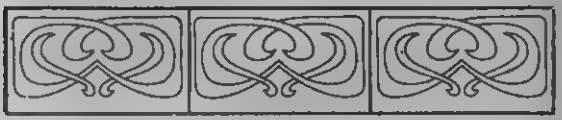

21. diena.

„Darykite tai mano atminimui.“ (Luk. XII, 19.)

Kalbėjome apie Šv. Komuniją. Pridera kiek pakalbėti apie Šv. Mišias, per kurias duona ir vynas persimaino į tikrą V. Jėzaus kuną ir Kraują, ir kaip reikia šv. Mišių klausyti.

Šv. Mišiose pats Kristus yra ir auka ir aukuotojas; užtat tos Švenč. Aukos vertybės negali nei padidinti nei sumažinti jos laikančio vertumas, kaip nepadidintų nei sumažintų išmaldos vertybės, ar ją paduotumei per gero ar nedoro žmogaus rankas. Šv. Visuotinas Bažnyčios Susirinkimas Tridente šitaip mokina: Šv. Mišios yra ta pati auka, kurią V. Jėzus padarė ant Kryžiaus; skirtumas yra tik tame, kad V. Kristus ant Kalvarijos aukojo save Dangiškąjam Tėvui kruvinai, nes Jis tuomet galėjo kentėti ir mirti, ant altoriaus gi per šv. Mišias Kristus aukoja save nebekruvinai, nes, kaip sako šv. Po-

vilas Ap., Kristus, „prisikėlęs iš numirusių, nebemiršta, ir mirtis nebeturės ant Jo valdžios“ (Rom. VI. 9). Tas pats susirinkimas toliaus paaiškina: Išganytojas nenorėjo, kad Jo auka pasibaigtų ant kryžiaus, bet kaipo kunigas per amžius norėjo, kad toji auka pasiliktų Bažnyčioje iki pasaulio pabaigos. Pranašas apie Išganytoją sako: „Tu esi kunigas per amžius Melchisedeko budu (Ps. CIX. 4). Ką buvo Dievo Sunus per pranašą užsakęs, tai ir įstatė: Melchisedekas aukojo Dievui duoną ir vyną, ir V. Jėzus įstatė Švenč. Sakramentą duonos ir vyno išvaizdose. „Naktį, kurią buvo išduotas, sako šv. Povilas Ap., ėmė duoną ir dėkojimą padaręs, laužė ir tarė savo mokytiniams: imkite ir valgykite, tai yra mano Kunas“ (I Kor. XI. 23. 27).

Visi katalikai suprantame altoriaus Aukos brangenybę ir šventenybę, visi tikime, kad per šv. Mišias Dievo Sunus, tas pats Atpirkėjas, Kurs už mus prie Kryžiaus prikaltas numirė, aukoja save už mus Dievui Tėvui; užtat visi turime per šv. Mišias dievobaimingiausiai laikyties ir rupinties, kuomet tik galima šv. Mišių klausyti.

Naudingiausiai yra, šv. Mišių klausant, apmąstyti Kristaus kančią, kad tas apmąstymas uždegtų musų širdis meile tiek dėl musų iškentėjusio Atpirkėjo, o drauge karščiausiu

noru Jam ištikimai tarnauti. Norint gi, kad tie apmąstymai geriaus vyktų, reikia kiekviena šv. Mišių apeiga suprasti. Ir rubai prie šv. Mišios vartojami, turi savo reikšmę, primenančią kokį atsitikimą iš Kristaus Kančios. Humeralas — skarikė, kurią kunigas dedas ant pečių, reiškia aną priedangą, kuria užrišo Kristui akis, kad budeliai daužė Jo veidą, šaukdami: „Pranašauk, kas Tave mušė“ (Luk. XXII. 64). Alba reiškia baltą rubą, kuriuomi apvilko Herodas Kristų dėl apyjuokos, siųsdamas Jį atgal pas Pilotą. Manipulis, kurį kunigas užsideda ant kairės rankos, reiškia anas virves, kuriomis buvo Kristus pririštas prie stulpo; dedama jį ant kairės rankos priminimui Kristaus meilės, su kuria Jis iškentėjo žiauriausį nuplakimą, atlygindamas Dievo teisybei už begėdišką žmonių paleistuvystę. Stula reiškia tas virves, kurias užmesta Kristui ant kaklo, kad dėjo Jam kryžių ant pečių. Arnotas reiškia purpurinį rubą, kuriuomi budeliai dėl išjuokimo buvo Kristų apvilkę, ir aną nesiutą rubą, kurio negalėdami pasidalinti prie kryžiaus prikalę, mėtė kauliukus, kam tas rubas teks.

Pačios šv. Mišios dalinas į tris dalis. Pirmoji dalis tęsias iki paaukojimo, lotiniškai offertorium vadinamo. Ministrantura su „Išpažįstu Dievui Visagalinčiam (Conf.teor)

ir „Kyrie eleison“ (Viešpatie pasigailėk) primena mums, kaip menki, silpni, neverti buvome prieš Kristaus atėjimą, ir kad viską iš Dievo galime išmelsti tik per Kristaus malonę. „Gloria in excelsis“ (Garbė augštybėse) ragina mus prie dėkingumo už Dievo Sunaus įsikunijimo gerdarybes. Visos potam kunigo kalbamos maldos ragina visus šv. Mišių klausančius dievobaimingai jungti savo troškimus, intenciją su troškimais šv. Mišias laikančio.

Epistola (skaitymas) reiškia Senąjį įstatymą, kurs buvo prirengimu prie verto Kristaus Atpirkėjo priėmimo. Graduale, po Epistolos kunigo skaitomas, reiškia šv. Jono Krikštytojo skelbtąją atgailą, o tuomet ištariamas „Alleluja“ reiškia sielos džiaugsmą, gavus per vertą atgailą nusidėjimų atleidimą. Evangelija reiškia mokslą, kurį mums Kristus iš dangaus atnešė ir apskelbė; kunigas daro kryžiaus ženklą ant knygos, savo kaktos, lupų ir širdies, išreikšdamas Kristaus mokslui pagarbų, Jam įtikėjimą, mielą apsakinėjimą ir meilę. Šv. Mišių klausantieji per Evangeliją sustoja, jos žodžius pagerbdami ir parodydami, kad Kristaus mokslą su džiaugsmu yra priėmę ir yra pasiryžę jame numirti, už jį kariauti ir net galvą padėti. Pirmoji šv. Mišių dalis vadinas Katechumėnų, tai

yra prie šv. Krikšto rengiamųjų dalimi. Pirmais amžiais žydai ir stabmeldžiai, rengiamieji prie šv. Krikšto, tai šv. Mišių daliai pasibaigus, turėdavo iš bažnyčios pasišalinti. Antroji šv. Mišių dalis, visųsvarbiausioji, tęsias iki Viešpaties maldos. Sakome, visųsvarbiausioji, nes toje dalyje pasidaro nekruvina Dangaus Tėvui Auka. Tą dalį pradeda kunigas rankų nuplovimu, primindamas sau ir klausytojams, kad su gryna širdimi ir sąžine reikia toji Švenč. Auka daryti ir toje Aukoje dalyvauti. „Nuplausiu nekaltųjų tarpe mano rankas ir apkabinsiu Tavo altorių, Viešpatie," kalba tuomet kunigas. „Praefacijoje" kunigas kelia savo širdį prie Dievo ir ragina klausytojus, kad jausmais jungtųsi su juomi. Toje šv. Mišių dalyje maldas kalba kunigas tyliai, išreikšdamas tų maldų svarbą. Daro du kartu „Memento" atminimą už gyvus ir numirusius, melsdamos už tuos, kurie pavesti yra jo maldai; melsdamos už bažnyčią, mokinančią ir klausančią; melsdamos už vėles, laikiną bausmę kentančias, kad Dievas dėl Kristaus nuopelnų joms bausmę sutrumpintų ir palengvintų. Meldžia taip-gi ir už aplinkui stovinčius, kad Dievas sustiprintų jų tikėjimą ir maldingumą ir išklausytų jų maldą.

Trečioje šv. Mišių dalyje, kuri tęsias nuo „Pater noster" (Tėve musų) iki galui,

priima kunigas komuniją ir visos toje dalyje kalbamos ir giedamos maldos reiškia dėkojimus už suteiktas ir suteikiamas Dievo malones; kunigas meldžias, kad Komunija jį ir visus tikinčiuosius paliuosuotų nuo nusidėjimų, kad nukreiptų nupelnytą bausmę, žodžiu, kad visiems butų išganinga. Ir šv. Mišių klausantiems reikia jungti savo maldą su kunigo malda, daryti gailesį už nusidėjimus, trokšti, kad V. Jėzus aplankytų ir pašvęstų širdį, ir priimtų Komuniją dvasiškai. Iš to trumpo paaiškinimo regime, kad dideliai naudinga ir išganinga yra šv. Mišias dievobaimingai klausyti arba Kristaus kančią apmąstant ir savo maldas jungiant su kunigo maldomis, arba, kam tai nelengvai atseitų, dievobaimingai atskaitant Mišių maldas.

Klausydami šv. Mišių rupinames gailestyje už nusidėjimus panešėti į gerąjį latrą, šale Kristaus prie kryžiaus prikaltąjį; atgailoje panešėkime į raudančią po kryžiumi Mariją Magdalietę; Jėzaus meilėje į šv. Joną Ap., į Švenč. Panelę, sopuliuose alpusią. Kristus merdėdamas prie kryžiaus prikaltas pavedė visą savo Bažnyčią, visus tikinčiuosius Marijos motiniškai globai; „moteriškė, štai sunus tavo". Tą motinystę primena Švenč. Panelei kiekvienos šv. Mišios. Užtat pradėdami šv. Mišias klausyti, šaukimės į Ją, pa-

veskime save Jos globai, ir Ji išmels mums Dievo malonę ir palaiminimą išmels tikrą gailesį už nusidėjimus, stiprybę gerai daryti ateityje ir Dievo meilės ugnį šaltoms musų širdims sušildyti. „Sveika Marija!“

22. diena.

„Kaip per vieno žmogaus nepaklusnumą daugybė jų tapo nusidėjėliais, taip ir per vieno paklusnumą daugybė jų taps teisingais“. (Ad. Rom. V. 19.)

Paklusnumas yra viena iš visų reikalingiausiųjų dorybių, surėdančių ir sutvarkančių musų viešąjį ir šeimyninį gyvenimą; atmesk paklusnumą, viskas virs baisiausia betvarke. Nepaklusnumas, sauvalia gema iš didybės ir gimdo visokį nusidėjimą; sauvalią šventieji Tėvai vadina „žiauria bestija, kraugeringa vilkste, baisiausiu liutu, nuodingu kirminu, bjauriausiais raupais; sauvalia, nepaklusnumas ištrėmė angelus iš dangaus, uždarė rojų žmonėms, suardė rėdą pasaulyje, šiandieną yra visų nusidėjimų motina. Sauvalia net ir gerus darbus padaro negerais. Kaip nėra malonus tas tarnas, kurs kad ir uoliai darbuojas, bet savo ponų paliepimų neklauso, taip nėra meilus Dievui toks žmogus, kurs ne tai daro,

ko Dievas iš jo reikalauja, bet tai, kas jam pačiam tinka. „Pasninkavome, o ne žvilgterėjai“ — šaukia į Dievą izraelitai ir girdi atsakymą: „štai jusų pasninko dienoje yra jusų valia“ (Iz. LVIII. 3). Tat ir geri darbai yra geri tik tuomet, kad jie eina iš paklusnumo įsakymams, Dievo valiai, o ne iš sauvalios. Kad bėgtumei į bažnyčią tuomet, kuomet tau pareigos liepia šeimynai valgį paruošti, kudikį sergėti, ligonį sarginti, nebutų Dievui malda maloni. „Geresnis yra paklusnumas, negu auka“ (I Karal. XV. 22), sako šv. Raštas. Tai-gi paklusnumas yra meilus Dievui, meilesnis už auką, nes paklusnumu aukojame Dievui tai, ką turime brangiausio, aukojame savo valią.

Paklusnumas yra mums begaliniai naudingas; visupirmu jis apsaugo mus nuo visokio nusidėjimo; ištiesų, kas klauso Dievo, o dėl Dievo meilės savo perdėtinių, savo vyresnių, tas tikrai negali nusidėti. Užtat teisingai šv. Tėvai vadina paklusnumą „tvirtu bokštu, stipriausiu ginklu, kurių visa pragaro kareivija ir didybės ir sauvalios dvasių buriai nepergalės.“

Paklusnumu žmogus pelni kas kartą didesnes Dievo malones, nes kas gerai Dievui tarnauja, tą beabejo Dievas kaskartą gausiaus apdovanoja.

Paklusnumas užtikrina mums šventą džiaugsmą ir sielos ramybę, o sauvalia įveisia sąžinėje ir širdyje susigriaužimus. Ramųs ir laimingi buvo pirmieji žmonės, pakol Dievo valios klausė; o sauvaliai užgintą vaisių suvalgę, įkrito į nebeišdžiųstantį ašarų klaną.

Paklusnumas užtikrina ramybę mirimo valandoje. Jei busi Dievo valiai paklusnus per gyvenimą, tai mirimo valandoj į visas piktosios dvasios pagundas galėsi atsakyti: Viešpatie, klausiau Tavęs, dariau tai, ką Tu man įsakymais, mano pašaukimu, padėjimu ar per vyresnius daryti liepei; dabar, kaipo Tavo tarnas, turiu viltį, gauti iš Tavęs algą.

Tokie tai paklusnumo išganingi vaisiai. Dabar pakalbėkime, kam turime buti paklusnųs.

Visųpirmu turime buti paklusnųs Dievo valiai. To nėra reikalo nei plačiaus aiškinti, tai yra užrašyta musų širdyje, tai jaučia ir supranta netik krikščionis, bet ir stabmeldžiai. Dievui paklusnųs-gi busime tuomet, jei užlaikysime Jo įsakymus, pildysime pareigas, kantriai nešime Apveizdos siunčiamus kryželius, klausysime Jo įsteigtosios Bažnyčios ir teisingos vyresnybės.

Visųpirmu klausykime Kristaus Bažnyčios, nes joje yra sudėtas visas Apreiškimas,

visa Dievo valia, kaip Senojo Įstatymo Sądaros skrynėje akmeninės lentos su Dievo įsakymais ir Mozės knygomis; Bažnyčioje gyvena ir ją neregimai valdo Kristus ir jai pavedė dalinti Atpirkimo malones. „Ir štai aš su Jumis iki pasaulio pabaigos.“

Nesigąsčiok, kad Bažnyčia šiandiena turi tiek daug priešų; ji eina Kristaus pėdomis ir bedieviai ją nuolat kala prie kryžiaus, bet kryžiumi ji visuomet pergali. Daužo Petro laivą šiandien baisios audros, bet kelsis Kristus ir audras sustabdys. Pažvelgkime į Bažnyčios gyvenimą, kiek jau audrų praūžė. Ir ciesoriai, ir galvočiai, ir netikėliai, ir eretikai nedori sunųs drąskė jos širdį. O kame jie dabar? Jau vėtros jų dulkes išsėjojo, o Bažnyčia stovi ant Petro uolos nepajudinama ir meldžias už savo priešus, kaip Kristus prie kryžiaus prikaltas už savo budelius.

Tikėk šventai į vis tai, ką Bažnyčia mokina, nes skelbiamąjį mokslą Ji paėmė tiesiog iš Kristaus; tai-gi per Bažnyčią pats Dievas tave mokina. Jeigu nori nepaklysti, laikykis tvirčiausiai Bažnyčios ir jos Galvos — Popežiaus. Į tai tikėk, į ką Bažnyčia tiki, taip manyk, kaip Bažnyčia mano; tikėjimo tiesose nedrįsk nieko pats spręsti, bet savo protą nulenk prieš Bažnyčios ištarmes. Šiandieną visokių kreivų mokslų tiek priviso,

kad, lyg tvanų vandenis, apliejo jie žemės veidą; tu neapsistok tuose vandenyse, nes nuskęsi paklydimuose, bet, kaip anas balandėlis, laikykis Nojaus laivo — Kristaus Bažnyčios, nes tik Bažnyčioje tavo kelias, tiesa ir gyvenimas, tik Bažnyčioje tikra tiesa ir išganymas.

Klausydamas Bažnyčios tikėjimo dalykuose, klausyk ir jos įsakymų, nes įsakymus Bažnyčia duoda Kristaus valdžia ir vardu. Kas Bažnyčios neklauso, iš jos įsakymų juokias, tyčiojas, jų nesilaiko, tas jau yra Kristaus atmestas: „jei Bažnyčios neklausys, tegu bus tau kaipo muitininkas ir stabmeldis“ — tarė Kristus. Klausydami Bažčios įsakymų, klausome paties Kristaus, o juos niekindami, patį Kristų niekiname. „Kas jusų klauso, manęs klauso, kas jus niekina, mane niekina“ — tarė Kristus Apaštalams, o per juos ir visų amžių Bažnyčiai. Mylėkime Bažnyčią, klausykime jos, kaip geri vaikai myli savo motiną ir klauso, tuomet, kaip užtikrina šv. Ciprijonas, Dievas bus mums tėvu.

Turime taip-gi klausyti civilės valdžios, jeigu ji yra teisinga, jeigu jos pàrėdymai sutinka su Dievo valia ir teisybe, nes ir ta valdžia eina iš Dievo. „Per mane karaliai karaliauja ir įstatymų davėjai nustato teisybę“ (Prov. VIII. 18). Užtat ir teisėti val-

dininkai privalo rėdyties tik Dievo valia. Kad kryžiaus priešų pamėginta aušinti Evangelijos šilima ir temdyti jos šviesa, kuo-gi virto valstijos? Valdininkai virto žiauriais prispaudėjais, o pavaldiniai — maištininkais. Sukilo audros dalinės, o įsivyravus Europoje materializmui, žuvo krikščioniška tarptautinė meilė, kilo konkurencija, padirbinusi ginklus ir užsibaigusi žemės istorijoje negirdėtu karu — žudyne. Krikščionis, sekąs Kristaus mokslą, gerbia teisėtą valdžią ir klauso teisingų jos parėdymų, nes teisėta valdžia atstovauja Dievą. Šv. Povilas Apaštalas sako: „bukite pavaldiniais netik dėl rustybės, bet ir dėl sąžinės“ (Rim. XIII. 5), t. y. netik valdžios rustybės bijodami, bet ir sąžinės klausydami.

Bet jei valdžia yra neteisėta arba jos paliepimai yra Dievo valiai priešingi, tuomet jų visai negalima klausyti, nes „labjau reikia klausyti Dievo, ne kaip žmonių“ — sako šv. Raštas. Davė mums pavyzdį Apaštalai, kurie, nors žydų vyriausybė skaudžiausiai gynė, vienok nesiliovė apsakinėti tai, „ką jiems Dievas liepė“; pirmieji krikščionis visame buvo ciesoriui paklusnus, bet neklausė jų liepiant išsižadėti Dievo, ir garbinti dievaičius; kad eretikė ciesorienė Justina norėjo atimti Medijoliano bažnyčią, katalikai jai nedavė. Klausykime ir mes valdžios, tik, jeigu

jos parėdymai Dievo valiai nėra priešingi arba teisybės neįžeidžia.

Šeimyniniame gyvenime taip-gi viskas remias ant paklusnumo. Jeigu šeimynoje nėra paklusnumo, tai viešpatauja baisiausi betvarkė.

Eidama į moterystę, moteriškė prisiekia savo vyrui paklusnumą iki kapui. Dievobaimingos moteriškės tąja prisieka ir vadovaujas, ir, sekdamos Švenčiausiąją šv. Juozapo Sužieduotinę, esti paklusnios vyrui visame, kas su Dievo valia sutinka. Moteriškė-krikščionė klauso vyro ne kaipo vergė, nes vergiją Kristus panaikino, bet kaipo jo pagelbininkė, kaipo draugė, jo globai pavestoji. Krikščioniškoje šeimynoje vyras yra šeimynos galva, moteriškė jos širdimi; vyras rėdo, moteriškė taikina; vyras įneša į namus šviesą, moteriškė šilimą. Skirtingas yra vyro ir moteriškės pašaukimas. Vyrui Dievas pavedė altorių, teisėjo krasę, karo lauką, mokslo suolą, žagrę ir varstotą; moteriškei-gi namų ugniakurį, šeimyninį lizdą, kudikio lopšelį, ligonių patalą. Mylėti ir kentėti, raminti skausmus ir ašaras šluostyti, nuolat pasišvęsti nusižeminime, malonume ir kantrybėje — štai tylus moteriškės pašaukimas, Dievo pašvenčiamas ir žmonių laiminamas. Jos globai yra pavestos kudikių širdįs, tos šventos dirvos, kur moteriškė —

motina turi pasėti tiesos ir dorybės sėklų; jos sargybai yra užtikėtas namų šventumas, nes dievobaiminga moteriškė visiems namiškiams yra doros pavyzdžiu ir patį vyrą veda į šventumą. Taip, moteriškė — gera krikščionė — klauso vyro, nors jis butų jai skaudus, nors jis butų mažiaus išmanąs, mažesnės doros; kantriai nukenčia jo klaidas, kad savo malonumu, kantrybe ir dora patrauktų jį prie Dievo. Taip darė šv. Monika ir šv. Elžbieta; vienos vyras buvo dideliai staigus, kitos net pasileidęs, o vienok abu šventų savo moteriškių dora ir maldomis tapo gerais krikščionimis ir dora pasižymėdamu užbaigė dienas. Taip elgės šv. Pranciška Rymietė, net mažiausiose smulkmenose budama vyrui paklusni; uoliai darbuodamos šeimynos ir namiškių naudai, buvo gerbiama netik savo namuose, bet savo paveikslu patraukė į gerą kelią visas Rymietes.

Moteris turi klausyti savo vyrų, o vyrai turi mylėti savo moteris. Šv. Povilas sako: „Vyrai mylėkite savo moteris, kaip Kristus myli Bažnyčią.“ Meilė ir paklusnumas turi buti moterystėje gyvenimo pamatas, tuomet bus namuose Dievo palaiminimas, ramybė, vaikų ir namiškių paklusnumas ir pagarba.

Vaikai turi buti paklusnūs savo tėvams. Pats Išganytojas davė vaikams pavyzdį. Kri-

staus gyvenimą Nazarete Evangelija nupiešia trumpiausiais žodžiais: „buvo jiems, t. y. šv. Juozapui ir Švenč. Marijai paklusnus.“ Kas tėvų neklauso, tas neturi ant žemės Dievo padėjimo nei palaiminimo. Nesižvalgyk į tai, ar tavo tėvai rustųs, šiurkštųs, ar malonųs, klausyk jų. Jeigu tave tėvai nuoširdžiai palaimins, tai ir Dievas palaimins. Tegu vaikams bus pavyzdžiu šv. Eustochija, kuri, kaipo liudija šv. Hieronimas, nei iš namų neišėjo, nei ėjo ilsėti, nei sėdos valgyti be motinos žinios.

Tarnai ir samdininkai turi buti paklusnųs savo samdytojams ir darbo davėjams arba jų pastatytiesiems perdėtiniams. To reikalauja teisybė, nes už gaunamą užmokesnį turi darbuoties. Tai turime daryti tuo labjaus kaipo krikščionis. Šv. Povilas Apašt. sako: „Tarnai bukite paklusnųs ponams — kaipo Kristui. Ne dėl akių tarnaudami, lyg kad žmonėms patikdami, bet kaipo Kristaus tarnai: darydami Dievo valią nuo širdies: gera valia tarnaudami, kaipo Viešpačiam, o ne žmonėms“ (Efez. VI. 5. 6. 7). Tai-gi paklusnumu tarnaujame Kristui, tarnaujame Dievui. Paklusniai tarnaudami, ne tik teisingai pelnome sulygtą algą, bet drauge ir užmokesnį pas Dievą. Tuomet tik turime neklausyti perdėtinių, jeigu jie lieptų daryti

tai, kas yra Dievo užginta, arba reikalautų to, kas yra neteisėta, neišgalima.

Paklusnumo mokina mus Kristus savo pavyzdžiu, apie kurį šv. Povilas Ap. sako: „Jis pats save pasižemino, pasidarė paklusnus iki mirčiai, mirčiai gi kryžiaus. Todėlei ir Dievas Jį išaugštino ir dovanojo Jam vardą, kurs viršesnis už visus vardus: kad Jėzaus Vardan priklausytų visoks kelias — danguose, ant žemės ir pragare“ (Filip. II. 8. 9. 10). Tapkime ir mes paklusnųs, o tapsime Kristaus garbės dalininkais.

Švenč. Marija! kuri, budama visuomet Dievo valiai paklusni, teisingai pasivadinai „Viešpaties tarnaite“ išmelsk mums tą malonę, kad paklusnumo vertybę suprastumėm ir Tavo pavyzdį sekdami visame butumėm Dievo valiai paklusnųs ir Jam šventai, su atsidavimu tarnaudami su džiaugsmu regėtumėm Jo Visgalybę ir Tavo garbę danguje. „Sveika Marija!“

23. diena.

„Mylėsi V. Dievą tavo visa širdimi".

Ligšiol trumpai kalbėjome apie dorybes, mus pas Dievą vedančias. Dabar pakalbėsime apie dorybę, mus su Dievu jungiančią, apie meilę, kuri yra visų dorybių vainikas, kuri yra iš visų dorybių stipriausia ir reikalingiausia. Kristus, paklaustas, koks yra visųdidžiausis įsakymas, atsakė: „Mylėsi Viešpatį Dievą tavo visa širdimi, o artimą, kaip pats save." Šv. Povilas Ap. sako: „Nors kalbėčiau žmonių ir angelų liežuviais... nors turėčiau tokį tikėjimą, kad kalnus iš vietos į vietą kilnočiau, o meilės manyje nebutų... niekas esmi" (I Kor. XIII. 1—3). Tik meilė mus jungia su Dievu ir net Dievą atveda į musų širdį. „Jei kas mane myli — sako Išganytojas — laikys mano kalbą; ir mano Tėvas pamylės ji, ir pas ji ateisime ir gyvenimą pas ji pasidarysime" (Jon. XIV. 23). Stebėtina,

kad Dievo meilė pas žmones yra taip menka, taip silpna. Mat, žmonės žino ir atsimena, kad Dievas yra Sutvėrėjas ir teisingas Teisėjas, bet užmiršta, kad Dievas yra Tėvas ir Geradaris. Kaipo Sutvėrėjo turime Dievo klausyti, kaip Teisėjo — turime bijoti ir drebėti, kad nepasirodytumėm kalti esą; o kaipo geriasiąji Tėvą turime visa širdimi, karščiausiai mylėti. Visa musų širdis turi tik Dievo meilei buti pašvęsta. Dievo meilė neturi žinoti ribų, nes ir Dievas begaliniai mus myli: „meilė amžina numylėjau tave" — sako Dievas per pranašą (Jerem. XXI. 3). Tokios meilės reikalauja iš musų Išganytojas: „kas myli tėvą arba motiną didžiaus už mane, nėra manęs vertas" Mat. X. 37). Tai-gi, jei ką mylime ant žemės, tai turime mylėti tik dėl Dievo; tėvus, šeimyną, artimą, tėvynę mylėkime tik dėl Dievo, o Dievą, kaipo Geriausiąji Tėvą, sutvėrusį mus, atpirkusį, užlaikantį tik dėl musų laimės ir vedantį mus į amžinąją laimę, ir tuomet galėsime sakyti, kad mylime Dievą visa širdimi.

Kokiu-gi budu apsireiškia Dievo meilė mumyse? Mylėk Dievą taip, kaip geras vaikas myli savo tėvą, o busi tikras, jog Dievo meilė yra tavyje.

Geras vaikas mielai kalba apie savo tėvą ir džiaugias tuomi, ką mato jame gera.

Dievą mylinti siela su pamėgimu mąsto apie Dievą, o suprasdama, kad Jis yra begalinė gražybė, gerybė, gailestingumas, trokšta Jį visomis jiegomis mylėti.

Geras vaikas meiliai atsimena, kiek tėvas jam yra gera troškęs ir padaręs, ir užtat rupinas jam dėkingumu atsilyginti; Dievą mylinti siela dėkinga yra Dievui už gautas iš Jo malones. Apmąsto ji, ką jai yra Dievas suteikęs, ir regi, kad visas gyvenimas yra vien Dievo malonių eile ir per tai užsidega dėkingumu. Ir gerai ji daro, nes Dievas to iš musų reikalauja ne dėlto, kad jis butų dėkingumo reikalingas, bet delto, kad Jis yra dėkingumo vertas. „Už viską tarkite ačiu — sako Dievas per Apaštalą — nes tai yra Dievo valia į mus visus“ (Tessal. V. 15). Užtat Išganytojas prikaišioja išgydytųjų raupsuotųjų nedėkingumą: „ir neatsirado, kurs butų pagrįžęs ir davęs garbę Dievui“ (Luk. XVII. 17). Tas dėkingumas yra Dievą mylintiems naudingas, nes yra lyg kad nuolatinis naujų malonių meldimas.

Geras vaikas taip myli savo tėvą, kad geriaus skriaudą nukęs, negu tėvą sukrims; lygiai Dievą mylinti siela velija visko nustoti, viską iškentėti, negu Dangiškajam Tėvui širdį užgauti. Toki meilė turi buti pas krikščionis; tokia meile degė šventų kentėtojų širdis, kurie išsižadėjo turtų, siulomų

gerybių, pasidavė kančioms, priėmė skaudžiausią mirtį, kad tik Kristaus neišsižadėti, kad tik Jo meilės neįžeisti.

Geras vaikas gerai ir mielai kalba apie savo tėvą, kad visi jį pažintų, gerbtų ir mylėtų; taip-gi Dievą mylintis žmogus trokšta, kad visi žmonės Dievą garbintų ir mylėtų. Užtat jis pats garbina Dievą ir Jo šventą vardą, Jo tobulybes, Jo darbus, džiaugias iš Jo garbės, garbina Jį lupomis, širdimi, visu gyvenimu, garbina laimėje ir nelaimėje; jos žodžiai, mintįs ir darbai yra viena giesmė; jis nuolat šaukia su šv. Povilu Ap.: „Amžių Karaliui nemirštančiam, nematomam, vienam Dievui garbė per amžių amžius" (I Tim. I. 17). Jis trokšta, kad visi sutvėrimai, dangus ir žemė Dievą garbintų, ir jei ne žodžiu, tai paveikslu prie to traukia. Jeigu regi Dievui nusidedančius, tai ne piktžodžiauja, ne šaudo į juos paniekinimu, bet meldžias už juos, kad jie liautųsi Dievą rųstinę, o imtų Jį garbinti. „Pavargo nuo ašarų mano akįs — gali jis pasakyti su Jeremiju pranašu — persigando mano viduriai (širdis) dėl mano žmonių nusidėjimų" (Thr. II. 11).

Geras vaikas parodo savo tėvui meilę darbais, auka; jis jį apveizi silpnybėje, ligoje, šelpia neturte, gina pavojuose ir net jį gelbėdamas savo gyvasties nesigaili; taip

pat elgias ir Dievą mylinti siela: ji aukoja širdį maldoje, valią paklusnume, aukoja visą gyvenimą ištikimame Dievui tarnavime. Nieko jai nėra perdidelio, persunkaus, nes jis, kaip sako šv. Augustinas, pergali viską sunkų ir baisų ir artinas į Dievą. Meilė darbais nepatvirtinta nėra tikra meilė; taipogi nemyli tas Dievo, kas gerų darbų nenori daryti.

Geras vaikas myli nėtik tėvą vien, bet visus ir viską, kas turi su tėvu ryšių, kaip va: visą šeimyną, tėvo namus, jo paveikslą ir vis tai, kas tėvą primena; lygiai Dievą mylinti siela myli vis tai, kas iš Dievo eina arba Dievo garbei priklauso.

Tai-gi toki siela myli visą Dievo šeimyną — dvejopą dvasišką Motiną — Švenč. Paną Mariją ir Bažnyčią; dangiškus brolius — angelus ir šventuosius; žemiškus brolius — žmones.

Toki siela myli žodį, einantį iš Dievo lupų — ar tai užrašytųjų šv. Rašte ar tai skelbiamąjį Bažnyčioje, nes tai tiesos ir didžiausios išminties žodis, nes tai paguodos ir išganymo žodis, užtat yra vertas pagarbos ir meilės. Šv. Barnabas nešiojo Evangėliją ant kaklo, šv. Cecilija prie širdies; pirmieji krikščionis geriaus mirtį pakeldavo, by tik stabmeldžiams šv. Rašto knygų neišduoti; pirmuose amžiuose tikintieji net nak-

timis eidavo pamokslų klausyti ir nei jokie persekiojimai nei kančios jų nuo to nesulaikydavo. Darykime ir mes taip pat. Jeigu trokštame Dievo žodžio, jeigu su noru skaitome dievobaimingus raštus, klausome mielai pamokslų, tai tas parodo, kad musų siela trokšta Dievo meilės, kad Dievo meilė mumyse yra.

Kas myli Dievą, tas myli ir Dievo namus ir pasiilgsta jų ir šaukia su pranašu: „Kaip meilųs Tavo bustas, Galybių Viešpatie! trokšta ir veržias mano siela į Viešpaties rumus“ (Ps. LXXXIII. 1). Mylėkime Dievo namus, jie juk tikrai meilės verti; čia mokiniesi tikėjimo tiesų, čia išmeldi malones ir palaiminimą, čia atnašaujama Švenčiausioji Auka, čia gauni nusidėjimų atleidimą, čia Karalių Karalius pasistatė sostą, pasislėpė Švenč. Sakramente ir tau savo Širdį atvėrė. Lankykime Dievo namus tankiai, mielai; įeikime juosna su giliausiu nusižeminimu, su didžiausia pagarba atsimindami, kad įeiname pas Sutvėrėją, Viešpatį, Geradarį ir Teisėją. „Pirmieji krikščionįs, sako šv. Jonas Auksaburnis, eidavo į bažnyčią, kaipo į didžio karaliaus rumus, kame angelai tarnauja, dangus atsiveria, Kristus sėdi soste.“ Dievobaiminga karalienė Eleonora, Leopoldo I žmona, klausydavo šv. Mišių ir pamokslo klupėdama; kartą jai patarta,

kad ji nesivargintų perdaug ir bent pamokslo klausytų sėdėdama, o ji taip atsakė: „prieš mane menką nusidėjėlę nei vienas pavaldinis nedrįsta sėdėti, o aš drįsčiau sėdėti dangaus ir žemės Karaliaus sosto akyvaizdoje.“ Kaipgi daug žmonių šiandieną apie tai užsimiršta! Kitas Bažnyčioje net prasčiaus užsilaiko, negu savo draugo namuose. Neimkime pavyzdžio iš tokių, bet iš šventųjų ir Dievą mylinčiųjų.

Kas myli Dievą, myli ir gerbia šventus paveikslus, primenančius Dievą, Jo malones, Jo šventuosius. Su pagarba melškimės tat prieš šventus paveikslus, prieš šventąjį kryžių, rupinkimės ir savo namuose juos laikyti ir gerbti.

Kas myli Dievą, tas su meile švenčia šventes, Dievo malones mums primenančias, ir pasirupina pasimelsti Bažnyčioje arba namie.

Kas myli Dievą, myli ir Jo šventą vardą, netik kad sergis kokių ten pasidievavimų, piktžodžiavimų, kreivų priesaikų, bet šaukia Dievo vardą tik su didžiausia pagarba ir meile maldoje ir atsidusėjimuose.

Tokie tai yra Dievo meilės apsireiškimai. Permąstę juos pasiklauskime, ar yra toji meilė musų širdyse ar ne. Jeigu yra, pasirupinkime su Dievo pagalba ją didžiaus įkaitinti; jeigu-gi, Dieve sergėk, kas pasijustų

tos meilės neturįs, tegu karščiausiai meldžias, uoliausiai rupinas ją įgyti, nes be Dievo meilės nėra išganymo.

Švenč. Panelė yra gražiausiu Dievo meilės pavyzdžiu, užtat ir angelas į Ją tarė: „Sveika, malonės pilnoji.“ Ji mylėjo Dievą, Jam nuo pat kudikystės bažnyčioje tarnaudama; Ji mylėjo Dievą Jam nekaltybę aukodama, Jėzų neturte augindama, po kryžiumi alpdama, Jėzaus po Jo į dangų įžengimo karščiausiai ilgėdamos. Visas jos gyvenimas buvo viena nenustojančia giesme: „Garbina mano siela Viešpatį“. Stinga mums Dievo meilės ugnies; šaukkimės į Mariją, Ji mums tą meilę išmels. „Sveika Marija!“

24. diena.

„Mylėkime vienas kitą, nes gi meilė yra iš Dievo". (I š. Jono IV. 7.)

Krikščioniška meilė liepia netik mylėti Dievą, bet taip-gi mylėti artimą dėl Dievo. Ja antroji meilė yra pirmosios praplėtimas; jeigu mylime šeimynos tėvą, tai mylime ir jo vaikus; lygiai jei mylime Dievą, mylime ir Jo šeimyną, Jo vaikus — žmones, kitaip sakant — artimą. Tarp Dievo ir artimo meilės yra tvirčiausis ryšis taip, kad tiedvi meili viena be antros buti negali. „Jeigu kas sakytų, sako šv. Jonas Ap., jog myli Dievą, o savo brolio nekęstų, melagis yra. Nes kas nemyli savo brolio, kurį regi, Dievo, kurio neregi, kaip gali mylėti?" (I Jon. IV. 20). „Kas jus palies, sako mums Dievas per pranašą, palies mano akies lėlę" (Zach. II. 8), t. y., kas jus skriaudžia, mane skriaudžia, kas jus myli, mane myli.

Tat artimo meilė yra net parodymas, ar mylime Dievą, ar ne. Kur artimo meilės nėra, ten nėra ir Dievo meilės. „Nori žinoti, ar myli Dievą, pasiklausk, ar myli artimą dėl Dievo," sako šv. Teresa. Iš antros šalies, kame nėra Dievo meilės, nėra ir artimo meilės. Žmogaus širdis yra taip save mylinti, kad netik nenorėtų visų žmonių savyje patalpinti, bet nebūtų nei atsivėrusi, jei Dievo meilė į ją nebutų įžengusi ir ją praplėtusi, Ir ištikro, kame yra Dievo meilė, ten visi žmonės tilpsta; kame Dievo nėra, ten nėra ir artimui vietos.

Artimo meilė yra tikro krikščionies žymė, nes Kristus pasakė: iš to pažins visi, kad esate mano mokytiniai, jeigu mylėsite kitas kitą" (Jonas XIII. 35).

Artimo meilė yra tobulų sielų žymė. „Jeigu mylime vienas kitą, sako Apaštalas, Dievas gyvena mumyse, ir tobula Jo meilė mumyse yra". (I Jon. IV. 12).

Artimo meilė yra išrinktųjų žymė, nes jei „kurs nemyli, pasilieka mirtyje" (I Jon. III. 14), tai, kurs myli, yra gyvenime. Šv. Augustinas sako: „nors visi yra apkrikštyti, vaikščioja bažnyčion ir gieda Alleluja, ne tame vienok skirias Dievo sunųs nuo šetono sunų, bet meile, kokią turi vienas kitam."

Tai-gi matome, kad artimo meilė visiems yra butinai reikalinga. Kas gi yra musų artimas?

Tai paaiškino mums pats Kristus: musų artimas yra kiekvienas žmogus, neskiriant nei tikėjimo, nei tautystės; tai-gi negalima yra daryti išėmimų, vienus mylėti, kitus neapkęsti, nes Dievas yra visų Sutvėrėjas ir Tėvas. Tečiaus nereikia manyti, kad negalima išlaikyti meilėje eilės; nėra taip. Reikia mylėti didžiaus savo katalikus, negu stabmeldžius arba kreivatikius, didžiaus šeimyną, gimines, draugus, negu svetimuosius; didžiaus tautiečius, negu kitataučius, bet nei vieno negalima nuo meilės atmesti.

Dėlko-gi reikia mylėti artimas? Dėlto visupirmu, kad visi žmonės yra vienos didelės šeimynos sąnariai, tai-gi tarp savęs broliai. „Visi einame iš vieno tėvo, rašo pirmųjų amžių krikščionis Laktancijus, tai-gi visi esame giminės; be to visiems tas pats Dievas davė sielą ir gyvybę, visi turime vieną Tėvą danguose, tai-gi visi esame broliai.“ Turime mylėti kiekvieną artimą, nes visi turime sielą, sutvertą į Dievo paveikslą. Tat mylėdami artimą, mylime Dievo paveikslą jame.

Turime mylėti tikrus krikščionis, nes jie yra paslaptingo Kristaus kuno sąnariai. „Sauliau, Sauliau, kodėl tu mane persekio-

ji?“ tarė Kristus iš dangaus į Saulių, vykusį į Damaską krikščionių kankinti. Netarė Kristus: „kodėl tu persekioji mano tikinčiuosius, mano Bažnyčią“, bet manė, nurodydamas tuo, kad kas skriaudžia tikrą krikščionį, skriaudžia patį Kristų, kas myli tikrą krikščionį, myli patį Kristų.

Turime mylėti artimą, nes pats Kristus tai įsakė: „mylėsi artimą, kaip patsai save.“

Kodėl-gi turime artimą mylėti? Gal todėl, kad artimas yra gražus, mandagus, mus myli?... Ne; toki meilė yra įgimta, žemiška ir per tai pas Dievą neturi nei jokios vertybės. Artimą turime mylėti dėl Dievo. Jeigu mylėsime tik tuos, kurie mus myli ir gerai mums daro, kaip sako Kristus, nebusime vertesni už stabmeldžius, nes ir anie moka mylinčius mylėti. Krikščioniška meilė siekia toliaus, ji artimo meilėje nejieško savęs, savo naudos, ji jieško tik Dievo meilės.

Artimo meilės saiką nurodė mums pats Kristus: mylėsi tavo artimą k a i p p a t s a i s a v e. Šv. Tomas tai šiaip aiškina: mylėk artimą dėl Dievo, kaip kad save myli dėl Dievo; negeisk iš tos meilės pelno, kaip nori, kad artimas tave dėl tavo gera mylėtų; nedaryk artimui to, ko nenori, kad tau artimas darytų; daryk artimui tai, ką nori, kad artimas tau padarytų.

Šv. Povilas Ap. taip aprašo tikrą, krikščionišką artimo meilę: „meilė yra kantri, maloni; meilė neužvydi, nedaro pikta, nesikelia į didybę, netrokšta garbės, nejieško savęs, neužsidega rustybe, nemano blogà, nesidžiaugia iš neteisybės, bet linksminas iš tiesos; viską nukenčia, viską tiki, visko vilias, viską pakelia“ (I Kor. 4—7). Tokia meile, lyg kad iškilmingais rubais, liepia Apaštalas aprėdyti sielas, sakydamas: „Apsirėdykite tat, kaipo Dievo išrinktieji šventi ir numylėti gailestingumo viduriuose, gerumu, nusižeminimu, tylumu, kantrybe“ (Kolos. III. 12).

Kaip-gi turime mylėti artimą? Artimo meilė turi buti ne tik jausmais, bet ir darbais išreiškiama, parodoma. Turime mylėti artimą mintimi, širdimi, žodžiu ir darbu.

Mylėkime artimą mintimi;“ užginta yra prastai apie artimą manyti, be rimtų priežasčių abejoti artimo dorumu, jį mintimi įtarti. Kiekvienas žmogus turi teisę reikalauti, kad netik apie jį butų gerai kalbama, bet ir manoma, nes kiekvienam geras vardas yra brangesnis už sidabrą ir auksą. Užtat apie kiekvieną žmogų turime gerai manyti patolei, pakol nėra tikrų, rimtų išrodymų, kad jis yra tikrai negeras; kas kitaip elgias, tas nusideda artimo meilei ir juo mažiaus pamatuotas yra įtarimas, juo įtarimas yra drąses-

nis, juo įtariamasis yra augščiaus pastatytas, juo didesniuose dalykuose įtariama, juo didesnis yra nusidėjimas. Tai-gi nusideda, kas žmogaus nepažindamas arba jo neištyręs prastai apie jį mano; kas pamatęs kokį artimą nupuolimą arba pastebėjęs silpnybę, sprendžia apie jo budą; kas geruose artimo darbuose ieško piktų norų, negeros intencijos; kas abejoja artimo atsivertimu, nors mato jį geriaus darant. Bet nenusideda, kas su nepažįstamais yra atsargus kalboje, atsargus pirkdamas ar parduodamas ar turto reikaluose, nes meilė neužgina atsargumo ir išminties. Pats Kristus liepia su nežinomais buti atsargiems: „Bukite gudrųs, kaip žalčiai, o tiesųs, kaip balandžiai. Ir sergėkitės žmonių“ (Mat. X. 16. 17). Nenusideda, kas aiškiai regimą nusidėjimą nusidėjimu vadina, nenusižengia, kas, regėdamas negerus apsireiškimus, neįtardamas aiškiai laukia galo. Nenusideda tėvai, mokytojai, perdėtiniai, budriai sergėdami savo globai pavestuosius, o jeigu pastebi, kad jie linksta prie pikta, tyrinėja jų apsiėjimus, kad susekus priežastis arba papiktintojus ir vis tai prašalinus; jie tuomet gerai daro, nes pildo pareigas. Kad žmonės tomis taisyklėmis vadovautųs, visai nebutų neteisingų įtarimų, mažiaus butų nusidėjimų. Bet deja — kitaip yra; teisia, įtarinėja mažne visi su reikalu ir be, matomus

ir nematomus darbus; net perkratinėja jausmus ir mintis, vienam Dievui težinomus. Kas tik prie žmogaus prisiartina, tą jis tuojaus traukia savo nepermaldaujaman teisman; jeigu negalima stačiai teisti, tai nors įtarimas užmezgiama. Teisimas ir įtarinėjimas — tai maž ne visuotinė bjauri ir dideliai kenksminga silpnybė, kuri yra netik nusidėjimas, bet daugybės nusidėjimų šaltinis.

Kad tos silpnybės nusikračius, visupirmu neteisk artimo darbų, jeigu tau pareigos neliepia arba neturi reikalo; atmink, kad musų teismai yra prasti, o tankiausiai visiškai neteisingi. Mes neregime artimo širdies nei jo darbų pobudžių. Išvydę Jobą raupuose, draugai įtarė jį esant sunkiai nusidėjusį, tuotarpu jis buvo Dievui meiliausis. Šv. Povilą Maltos gyventojai apšaukė nusidėjėliu, dėlto kad jam netikėtai įkirto kirminas, tuotarpu jis buvo išrinktasai Kristaus Apaštalas.

Atminkime, kad Išganytojas skaudžiai užgina teisimus, įtarimus. „Neteiskite, kad nebutumėte teisti. Nes, kokiu teismu teisite, tokiu ir teisti busite“ (Mat. VII. 1. 2). Tat turėk omenėje, kad už teisimą, už įtarinėjimus laukia tavęs skaudus Dievo teismas, ir nuo to atsibaidysi.

Įsidėk gerai, kad kas teisia, įtarinėja artimą, to širdis yra paprasta. Kaip vanduo tuo yra tyresnis ir skanesnis, kuo per ge-

resnę žemę persisunkia, taip ir teismai tuo yra geresni, kuo iš geresnės širdies eina. Kas turi galvos sukinį, tam rodos, kad viskas ir visi sukas; kas yra pats negeras, nedoras žmogus, tam rodos, kad visi yra nedori, negeri. Kas mėgia tankiai įtarinėti artimą, tikrai tas pats yra negeras.

Saugokimės įtarinėjimų, nes įtariančius Dievas baudžia; įtarinėdamas, nepasijusi, kaip, Dievo apleistas, įkrisi į tuos nupuolimus, kuriuos artimui prikaišiojai. Dievas vienas yra visų teisėjas, palikk teismą Jam. Perkratinėk geriaus savo darbus; kad save pažinsi, tai pasitaisysi; o save tyrinėdamas, neturėsi nei noro nei reikalo kitus teisti.

Buk panašus į bitelę: ji nutupia ant diglių, bet tik ant žiedų; taip ir tu netyrinėk, kas yra ir galėtų buti artime negera, bet rupinkis išvysti gerąją jo pusę.

Mylėdamas artimą mintimi, rupinkis nieko neniekinti, nors jis butų negražus, neturtėlis, apsileidęs. Dievas neveizi į kepurę, į rubus ar tai į barzdą, bet į širdį. Tas žmogus neturtėlis, liguistas, silpnas yra tau lygus dangaus tėvynainis; turi tokią pat sielą, taip pat, kaip ir tu, yra Kristaus atpirktas, tokias pat, kaip ir tu, turi teises į išganymą; tat yra tavo brolis. Neniekink nusidėjėlio, nes nežinai po valandos, o gal ir šią valandą yra už tave daug Dievo akyse vertesnis. At-

simink, ką sako tau Dievas per šv. Raštą: „nežino žmogus, ar meilės ar neapykantos yra vertas“.

Taip tai reikia mylėti savo artimas mintimi. Nesunku bus tai padaryti, jei branginsime artime tai, ką Dievas brangina, jei atsiminsime, kad kiekvienas artimas yra dėl dangaus sutvertas ir brangiai Dievo Sunaus atvaduotas. Prisistebėkime į musų Dangiškąjį Mokytoją, kaip vienodai Jis visus mylėjo, nei vieno neniekino, nei vieno nuo savęs nestumė. Prisistebėkime į Švenč. Panelę: Ji nei lupų neatvėrė prieš budelius, Ji drauge su Išganytoju meldės ir už tuos, kurie Jos Sunų prie kryžiaus kalė ir Jos širdį kalavijais pervėrė. Tegu Jos pavyzdys paragina mus, kad nei mintimis nieko nepersekiotumėm. „Sveika Marija!“

25. diena.

„Jeigu taip mus Dievas numylėjo, ir mes turime mylėti vienas kitą." (Jon. IV. 11.)

Reikia mylėti artimas širdimi taip, kaip mylime patįs save. Toji meilė turi pašalinti iš širdies neužkentimą, kurs randas arba iš to, kad kokio žmogaus išvaizda mums netinka, arba dėlei kokių jo budo ydų. Neapkentimas dėlei artimo nemalonios išvaizdos, kaip jau girdėjome, yra dalykas negražus ir perdaug nekrikščioniškų. Jei mylėsime tik tuos, kurių išvaizda mums tinka, savęsp traukia, tai toji meilė bus kuniška, o tankiai dar ir kalta; ta meilė eis iš savimeilės. Negalime neužkęsti artimo ir dėl jo budo ydų. Čia kalbame apie tuos artimus, su kuriais reikia gyventi arba tankiai susidurti. Jei tau puola į akis artimo ydos, pasirupink surasti ir tai, kas yra gera jame. Buk kantrus, jeigu nori artimo meilės įsakymui nenusižengti. Atsiminkime, kad

visi esame žmonės su įvairiomis silpnybėmis; užtat, jeigu manome, kad artimas mus savo ydomis apsunkina, žinokime, kad ir mes esame tankiai kitam sunkenybe, o gal dar nuo artimo, kaipo silpni, tankiai reikalaulaujame paramos. Tat krikščioniška meilė sulig šv. Povilo Ap. žodžių liepia „vienas kito naštą nešti ir taip užlaikyti Kristaus įstatymą“ (Gal. VI. 2). Jeigu nemokėsi nukęsti artimo ydų, sako šv. Augustinas, jei neturėsi tiek kantrybės ir lipšnumo, kad atleistumei kantriai artimo klaidas ar nepatinkamus žodžius, tai artimo meilė neįsikerės tavo širdyje. Jeigu įgimtoji meilė, sako toliaus šventasis, einanti iš kuno ir kraujo, pakelia tiek sunkenybės, taip pasišvenčia budint prie ligonių ir juos apveizint, kaip tai matome pas moteris prie kudikių lopšelių ir prie sergančių vyrų patalo, tai dėl antprigimtinės artimo meilės turime dar kantriaus pakelti visus nemalonumus, kuriais mus artimo budo šiurkštumas ir kitos ydos užgauna.

„Meilė neužvydi,“ sako Apaštalas. Jei ką tikrai mylime, tai jam pasisekimų netik neužvydime, bet jo pasisekimu džiaugiamės. Tai šv. Augustinas patvirtina Jonato pavyzdžiu, kurs taip mylėjo Dovidą, kad sulig šv. Rašto žodžių: „buvo Jonato siela suaugus su Dovido siela ir mylėjo jį Jonatas, kaip savo sielą“. Nors Jonatas buvo

Sauliaus sunus, vienok velijo regėti karaliaus vainiką ant Dovido, o ne ant savo galvos ir tarė jam: „Tu busi Izraeliaus karalius, o aš busiu antrasai po tavim“ (I Reg. XXIII. 1. 17). Tokius jausmus turi širdyje ir tikri krikščionįs: jie netik nepavydi artimui laimės, pasisekimo, bet nuoširdžiai trokšta, kad artimui kaskartą dar geriaus klotųs. Užvydai-gi norėtų tik patįs viską turėti, o artimo pasisekimą laiko sau už skriaudą. Užvydai nusideda Dievui, nes rugoja Jam už artimui laiminimą; nusideda artimui, nes netrokšta jam gera, tankiai net skersakiavimais persekioja; skriaudžia užvydai ir save, prarasdami širdies ramybę ir Dievo malones. „Užvydo piktybė piktesnė yra už šetono piktybę, nes šetonai vienas kitam neužvydi, o žmogaus užvydas ant sau lygių brolių mėto nuodingus purvus,“ sako šv. Chrisostomas. Tos baisios silpnybės sergėkimės, naikindami savyje savimeilę, didybę ir godulystę. Jei gema širdyje užvydėjimas, pergalėkime tą prakeiktą jausmą, pasimelsdami, kad Dievas užvydimam artimui dar didžiaus padėtų. Išmokkime su verkančiu verkti, su linksmu linksminties, tai bus mumyse tikra artimo meilė.

Sergėkimės širdies nejautrumo; kad matai artimą nelaimėje, kentėjimuose, padėk; jeigu negali pagelbėti, tai bent gerą širdį

parodyk, paguosk ji. Daryk, kaip Jobas, kurs apie save sako: „Nuo mano kudikystės, augo manyje pasigailėjimas.“

Mylėdami artimą širdimi, rupinkimės, galop išlaikyti vienybę ir ramybę. Prie to ragina mus Išganytojas malda, kuria Jis šaukės į Tėvą, eidamas į Alyvų daržėlį pradėti Kančią: „O netik už juos (Apaštalus) meldžiu, bet ir už tuos, kurie per jų žodį į mane įtikės, ir meldžiu Tave, idant visi butų viena, kaip Tu, Tėve, manyje ir aš Tavyje, idant ir jie mumyse butų viena; idant įtikėtų pasaulis, kad Tu mane siuntei“ (Jon. XVII. 20. 21). Tat iš krikščionių Kristus reikalauja tokios tvirtos, tokios nesuardomos vienybės, koki yra tarp Dievo Tėvo ir Sunaus. Šv. Povilas Ap. ragina mus išlaikyti ramybę: „su visais žmonėmis buk ramybėje“ (Rim. XV. 18). Šv. Jonas Ap., kaip rašo šv. Hieronimas, nuolat sakydavo: „vaikučiai, mylėkite vienas kitą“. Kad kartą jo paklausė, kodėl taip tankiai tai primena, atsakė, kad kas tą įsakymą pildo, viską išpildo. Išganytojas, norėdamas, kad mes broliškos meilės ir vienybės įsakymą sąžinėn ir širdin gerai įsidėtumėm, kartkartėmis ji atnaujino. „Tai jums įsakau, kad vienas kitą mylėtumėt, kaip aš jus numylėjau“ (Jon. XV. 12). Broliškos vienybės tikra sesuo yra ramybė. Vienybė ir ramybė yra musų

liglaikinės ir amžinosios laimės pamatas. „Palaiminti ramybę darantįs, nes jie Dievo sunumis bus vadinti.“ Šv. Augustinas taip į mus šaukia: „O Dievo karalystės vaikai, piliečiai dangaus Jeruzolimos, kuri yra ramybės regėjimas! visi, kurie myli ir užlaiko ramybę, dalyvauja jos palaiminimuose; užtat jieškokite ramybės, trokškite jos, užlaikykite ramybę, ramybę namuose, ramybę darbuose, ramybę su vyrais ir moterimis, ramybę su sunumis, ramybę su tarnais, ramybę su draugais, ramybę su priešais“. Užlaikykime rupestingai meilę ir ramybę, nes nuo to pareina musų laimė ir palaiminimas. Palaiminti tie namai, ta šeimyna, kame yra ramybė: ten vienas kitą užjaučia, vienas kito gailis, vienas kitą pagelbi, vienas kito naštą neša; tokie namai, toki šeimyna yra dangiškosios šeimynos atspindys; toje šeimynoje, tose namuose yra Dievas; kame-gi nėra ramybės, tai tie namai, ta šeimyna paneši į girią, kur skernagiai žvėrįs žudos, plėšos, ten gyvas pragaro paveikslas.

Nori ramybę išlaikyti, mylėk ramybę, trokšk ramybės, vengk ginčų, barnių; rupinkis, kad kalba artimo neįžeistumei. „Sergėkis, sako šv. Povilas, kvailų ir neišmintingų plepalų, žinodamas, kad tai kelia barnius“ (II Tim. II. 23). Nukentėk artimo padaromus nemalonumus, sergėkis prikai-

šiojimų; rupinkis taikintis prie kitų budo ir upo, kiek tai sąžinė leidžia; matai, kad tavo namiškis staigus, nekurk jame rustybės ugnies; matai, kad neperkalbamas, nusilenkk, nutylėk; matai, kad kas mėgia daug kalbėti, nekliudyk, jei tik ta kalba nėra įsakymams priešinga; matai, kad artimas reikia perspėti, perspėk su malone, bet dėl menkniekių nezirsk, ypač tankiai. Tuo budu išlaikysi ramybę. Rupinkis netik pats ją išlaikyti, bet ir kitus sutaikinti, tuomet nusipelnysi „Dievo sunaus vardą".

Mylėkime artimą žodžiu, sergėdamies visupirmu tokių žodžių, kurie meilę įžeidžia o tokiais yra: žodžiai užgaulųs, rustųs, nemeilųs, šiurkštųs; tokiais yra artimo darbų pašiepimai, artimui nebutų dalykų prikaišiojimai, artimo žodžių iškraipymai, pamėgždžiojimai, darbų ant pikto vertimai. Šiandieną liežuvio nevaldymas taip įėjo į paprotį, kad daugelis nebesijaučia, jog tai yra užginta.

Sergėkimės, kaip jau pasakyta, ginčų, nes meilė — ramybės motina · karės nekenčia.

Kalboje buk mandagus, tegu žodžiai visuomet eina iš grynos širdies.

Labjausiai sergėkis prastai apie artimą kalbėti, neatidengk jo kitiems nežinomų klaidų, neišjuokk jo ydų, netemdyk jo gero vardo, žodžiu — neapkalbinėk.

Įvairios yra apkalbų rūšįs. Galima tiesiog apkalbėti, kuomet prikišame artimui negerus darbus, kurių jis nėra padaręs; tuomet pasidaro apmaudas; arba kuomet paskelbiame artimo ydą, kaltybę, kitiems nežinomą; tuomet pasidaro paprasta apkalba; apkalbame taip-gi, jeigu užginčijame artimo gerus darbus, kuriuos jis yra padaręs, arba jeigu jo darbuose jieškome negero tikslo, pav.: kad sakytumei — tas ar ta eina bažnyčion, prie šventų Sakramentų dėl žmonių akių. Tokios apkalbos yra visuomet nusidėjimas, o jeigu apkalbama dideliuose dalykuose su žymesne artimo skriauda, tai ir sunkus nusidėjimas ir to reikia rupestingai saugoties.

Tai ar-gi ir tiesos nebegalima kalbėti? Galima; meluoti yra užginta; užtat pikto darbo negalima pavadinti geru, nusidėjimo — dorybe. Bet apie artimo negerus darbus galima kalbėti meilės įsakymui nenusižengiant tik tuomet, kuomet visi arba dauguma apie tai žino, o kalbėti nieko nepridedant, arba kuomet yra kalbėti reikalas. Šv. Tomas geriausiai tai paaiškina: „kalbėti apie artimo nupuolimus yra nusidėjimas, jei norime jo vardą įžeisti; kalbėti apie artimo kaltybes nėra nusidėjimas, jei norime jį perspėti, nuo naujų nusidėjimų, nupuolimų sulaikyti, arba kitus nuo skriaudos apsaugoti.“ Iš to ma-

tome, kad galima pranešti perdėtiniui apie pavaldinio nupuolimus, bet tik tuo tikslu, kad jis jį perspėtų; reikia pranešti tėvams apie vaikų blogus darbus, jei perspėjami neklauso; nes juos suvaldyti yra tėvų pareiga; reikia perspėti artimas, jei matome, kad jį nuskriaus, apvogs; reikia apskelbti bedievius, jeigu matome, kad jie sės bedievystę, papiktinimus, idant visuomenė nuo tokių piktadarių apsisergėtų, apsigintų ir tt. Be panašių atsitikimų apkalba yra užginta, yra tikrai bjaurus, baisus dalykas, yra žmonių vadinamas liežuvavimas. Liežuvininkas, kaip pikta siurbelė, čiulpia artimo meilės kraują, kaip gyvatė, kanda, kame tik gal, kaip piktoji dvasia, suvedžioja, ardo meilę, tvarką, kaipo budelis, ištrėškia ašaras ir tuo džiaugias, kaip žaltys, purkščia aplink bjaurias putas, kaip prakeikta šmėkla, pasiryžęs yra kiekvieną krimsti, kankinti. Liežuvininko bjaurios akįs — jis niekur nemato gero, visur tik bjaurų; bjauri, baisi širdis, — nėra ten meilės nei kibirkšties; jis lygus pasakos kiaulei, dvare mėšlyną išknisusiai ir pasisakiusiai, kad nieko gero nei gražaus dvare nemačiusi. Musų nelaimei, tų suvedžiotojų, piktosios dvasios samdininkų, apmaudų ir apkalbų nei keno neapmokamų kalvių yra daug. Nenorėk buti jų skaičiuje, o jeigu, Dieve gink, esi, mesk tą bjaurų amatą, nes

už audrų, neapkantų, nemeilės veisimą piktieji tau amžiną pirtį užkurs.

Jei jautiesi, kad netiesą esi pasakęs, atšaukk; jeigu esi tiesą pasakęs, bet kitiems nežinomą ir be reikalo, ir tuo artimo garbę įžeidei, ir jis per tai nukentėjo, pasirupink atrasti jo geras puses ir jį pagirti. Neužtenka išpažinti, reikia ir atsilyginti. Laikyk visuomet atmintyje šv. Augustino perspėjimą: „sergėkis apkalbų, nes atšaukti sunku“. Šalinkis nuo tokių, kurie mėgsta prastai kalbėti apie artimą; tos kalbos nėra su noru artimą pataisyti, bet su noru artimą pažeminti, jį įžeisti. Kad girdi apkalbant, rupinkis ginti artimas, jei tu matai, kad ta apkalba nėra su geru tikslu daroma, jeigu ji yra nereikalinga. Negali apginti, nukalbėk kitą kalbą. Jei ką išgirdai apie artimą, palaikyk savyje, neplatink, jeigu kito perspėjimas to nereikalauja. Dievas šv. Rašte taip perspėja: „Neatkartok žodžio pikto ir kartaus. Išgirdai žodį apie tavo artimą, tegu tuojaus (tas žodis) numiršta tavyje... nes prakeiktas apkalbėtojas ir dvilinkliežuvis“ (t. y. liežuvius nešiojąs) (Eccl. XIX. 7—10; XXVIII. 15). Jeigu tat išgirdai apkalbų, neatsakyk apkalbėtajam; jeigu kas skundžias apkalbą kenčiąs, nedidink ugnies, bet lipšniai ją gesink; jei ant savęs išgirsi kokią apkalbą, apmaudą, nekeršyk, kantriai nukentėk, o tuo

nusipelnysi pas Dievą užmokesnį ir drauge greičiaus apkalbinėtojo lupas užčiaupsi; priimk apkalbos smugį su nusižeminimu, atsimindamas, kad ne tiek esi Dievui kaltas, kad daug yra tavo kaltybių, apie kurias niekas nežino ir nekalba.

Mylėkime tat artimą širdimi ir žodžiu. Tos meilės pavyzdžiu tegu būna mums Švenč. Marija. Ji, tapusi Atpirkėjo ir musų Motina, visa širdimi myli visus, nei vieno neatmesdama; Ji visus užtaria, nei vieno nepaniekina, nepeikia, net ir didžiausi nusidėjėliai randa pas Ją užtarimo žodį. Tegu Jos širdis uždega musų širdis artimo meile. „Sveika Marija!“

26. diena.

„Mano vaikučiai, nemylėkime žodžiu, nei liežuviu, bet darbu ir tiesa".
(1 Jon. 3. 18.)

Tais žodžiais šv. Jonas Ap. ragina mus mylėti artimą netiek žodžiu, kiek darbu. Meilė prasideda širdyje, apsireiškia žodžiuose, o gyvena darbuose. Kaip ugnis veikiai gesta, jeigu nebus naujais medžiais pakurstoma, taip meilė veikiai užgestų, jeigu nebutų darbais palaikoma. Kaip-gi parodome artimo meilę darbais?

I. Nedaryk artimui nei mažiausios skriaudos, nes to ir teisybė reikalauja; atiduok kiekvienam, kas jam priguli: kam pagarba — pagarbą, kam alga — algą; mokėk teisingai skolas; atlyginк padarytąsias skriaudas; neliįsk, kame neturi teisės, kitam už akių; nesusirustink su artimu, o susirustinęs veikiausiai taikinkis; ne traukk artimo į nusidėjimą nei paliepimu, nei patarimu, nei sutikimu arba užtylėjimu; nieko nepapiktink,

nebuk nei žodžiu nei darbu kito gundytoju, atsimindamas, kad Kristus papiktintojus baisiausiai iškeikė: „Nelaimė pasauliui dėl papiktinimų“. „Kas papiktintų vieną iš tų kudikėlių, geriaus, kad jam girnų akmenį pririštų prie kaklo ir nuskandintų juroje.“ „Nelaimė tam, per kurį papiktinimai ateina.“ Žodžiu, nedaryk to kitam, ko nenori, kad kitas tau darytų. Veizėk, kaip tau nemalonu, jei kas tau ką nusuka, jei į tave skersakiuoja, kokį šlykštų žodį pasako, nuo tavęs šalinas, tave pajuokia, tavim nepasitiki, tave papeikia, ko maldauji, neduoda, tavęs neužjaučia... Regis tai menkniekiai, o vienok kaip dideliai tave nuliudnina, sugriaužia. Tat sergėkimės taip elgties ir su artimais. Šv. Chrizostomas sako, kad kas artimą myli, tas yra ir artimo mylimas. „Norite — šventojo žodžiai — kad jums artimas gerai darytų, gerai darykite ir artimams, norite, kad jus pagelbėtų, pagelbėkite artimą reikale; norite kad jus girtų, girkite kitus, norite, kad jusų neapkalbinėtų, neapkalbinėkite kitų; norite, kad jus sodintų į pirmąją vietą, užleiskite pirma pirmąją vietą kitiems.“

II. Nori mylėti artimą darbais, buk gailestingas, buk dosnus, gausus neturtėliams ir kentantiems kaip kunu taip ir siela.

Neturinčių ir pavargėlių šelpimo reikalauja pats protas. Nevienodas yra žmonių

likimas žemėj ir nevienodas turtų padalinimas; vienų nuo valgių stalai lužta, kitas neturi sausos duonos kąsnio; protas negali panaikinti nuosavybės teisių, bet irgi norėtų įvesti šiokią-tokią lygybę ir reikalauja, kad tas, kas perdaug turi, gera valia dalintus su neturinčiais, atsimindamas, kad tai jo broliai yra.

To reikalauja širdis, į kurią Dievas įkurė gailestingumo jausmą; tat nelaimingų pasigailėjimas yra mums įgimtas, ir kas to jausmo neturi, tegu nei žmogumi nesivadina.

To reikalauja iš musų pati žmonija, kuri gali buti palyginta dideliam kunui; kaip kune kiekvienas sąnarys rupinas kitų sąnarių reikalais ir sveikata, taip žmonijoje kiekvienas žmogus turi rupinties kito reikalais; kad sužeidi kokį sąnarį, galva tau nusvyra, akįs apveizi žaizdą, rankos žaizdą apraišioja, o jeigu žaizda nebutų apveizdėta, visas kunas sugestų; taip turi dėties ir žmonijoje, turime vienas kito žaizdas gydyti, skausmus raminti, o jei to nedarome, tai musų visuomenė serga, genda.

To reikalauja Dievui paklusnumas, kurs neturtėlių šelpimą, dėl jų gailestingumą yr įsakęs. „Atlaužk alkanam tavo duonos, o pavargėlius ir pakeleivius įvesk į tavo namus; kad išvysi pliką, pridengk jį“ — sako Dievas per pranašą (Izai. LVIII. 7). O Kri-

stus taip sako: „Duokite, o bus jums duota... Bukite gailestingi, kaip ir jusų dangiškasis Tėvas gailestingas yra.“

To reikalauja pati Dievo meilė, nes Išganytojas pasakė, kad ką tik gera padarysime mažesniems broliams, tai Jam pačiam padarysime.

To reikalauja Kristaus pavyzdys. Kristus yra vargšams — gailestingumas, alkaniems — gyvenimo duona, trokštantiems — malonus šaltinis, klystantiems — kelias, nemokantiems — Mokytojas ir Šviesa, sergantiems — Gydytojas ir vaistai, kentantiems — saldžiausia paguoda. Kas tat yra vargšams gailestingas, „patį Dievą atstovauja žemėj“, kaip sako šv. Grigalius. Kaip tat naudinga yra buti gailestingam ir kaip gausaus užmokesnio gali gailestingi iš Dievo vilties!

Gailestingumas nusipelno Dievo palaiminimą. „Duokite, o bus jums duota“ — užtikrina Išganytojas.

Gailestingumas nupelno Dievo malonę. „Kad išliesi tavo sielą (atversi širdį) alkstančiam, sako Dievas per Izaiją pranašą, o nuvargintą sielą pasotinsi... duos tau Viešpats visuomet atilsį ir pripildys skaistybe tavo sielą“.... (LVIII. 10. 11).

Gailestingiems Dievas yra gailestingas. „Palaiminti gailestingi, nes jie pasigailėjimo susilauks," sako Išganytojas.

Bukim tat gailestingais neturtėliams, niekuomet, jei tik išgalime, neišleiskime iš namų su tuščiomis rankomis tikro pavargėlio, o patiksime Dievui, išpildysime meilės įsakymą. Sakome tikro, nes jei kas, dirbti tingėdamas, tyčia badautų ir į svetimas rankas veizėtų, tas šelpimo neužsitarnauja; tokius šelpdami, tik tinginius veistumėm. Musų šalyje atsirado tokių, kurie vaikščiojimą pavargėliais sau amatu apsiskyrė ir gyvena tankiai prastuose įpročiuose arba susikrauna turtus. Tokių tiesiog nereikia šelpti. Bet užtat pažvelgkime aplinkui, kiek tai skurdo yra mums nematomo, kiek yra tokių, kurie drovis savo alkį viešai parodyti; rupinkimės jais ir paduokime jiems ranką. Lankykime ligonius, ypač neturtėlius, nešdami jiems paguodos žodį, o ypatingai — pašalpą.

Bukime gailestingi tiems, kurių sielos badauja; nesigailėkime gerų pamokinimų našlaičiams, gerų patarimų abejojantiems, paguodos žodžių nuliudusiems, atleiskime kuoveikiausiai artimui skriaudas ir užrustinimus, kaip liepia šv. Povilas Ap.: „Visoki kartybė, rustybė, supykimai ir šauksmai ir keiksmai tegu bus nuo jusų atitolinti (Ephez. IV. 31). Jeigu pasijuntame kitą užrustinę, neleiskime

o širdyje rustybei degti, rupinkimės kuo-
eikiausiai susitaikinti: „jei aukuosi dovaną
rie altoriaus, o atsiminsi, kad tavo brolis
uri ką prieš tave, palikk tavo dovaną, eik,
irm susitaikink su tavo broliu, o tuomet
agrįžęs paaukuosi tavo dovaną“ — taip
epia Kristus.

Bukime gailestingi broliams nupuolu-
iems, nemeskime ant jų akmens, neniekin-
ime, nepersekiokime, bet rupinkimės jų pa-
aisymu, sugrąžinimu į gerą kelią. Jei per-
pėjimai negelbi, arba jei perspėti negali, tai
elskis, nes „daug gali ištverminga teisingo
alda“. Bukime gailestingi mirusiems ana-
e pasauly laikinę atgailą atliekantiems ir
avo gerais darbais jų kančių ugnį gesin-
nkime ir kentėjimus trumpinkime. Tai iš-
s musų pačių naudai, nes, kaip užtikrina
ristus, kokiu saiku saikuosime, ir mums
s atsaikuota.

Tai-gi rupinkimės brolišką meilę įgyti ir
visame vadovauties. Sergėkimės visa to,
s meilę ardo. Kame nėra meilės, ten
lta, baisu, žiauru; kame yra meilė, ten
ražu, malonu, šilta, sotu. Palaiminta šalis,
uta, šeimyna, kame meilės tvarka viešpa-
uja. Meilė, vienybė, taupo, augina, kuria;
santaika ardo, griauna. Esame vieno dan-
škojo Tėvo vaikai, turime visi šioj žemėj

vieną motiną — Bažnyčią, kuri ypač trokšta ir rupinas meilę mumyse įkurti. Paklausykime jos balso. Turime vieną dvasišką Motiną — Mariją, visi šaukiamės Jos užtarimo su meile ir viltimi; tegu Jos motiniška širdis sujungia, suglaudžia mus į vienybę ir brolybę. ‚Sveika Marija!“

27. diena.

„Jei tavo brolis nusidėjo tau, perspėk jį tarp tavęs ir jo paties."
(Mat. 18. 15.)

Užbaigsime pasikalbėjimą apie artimo meilę prisiminimu dideliai svarbios, reikalingos ir naudingos pareigos — perspėti nupuolantį. Perspėti nupuolantį turi netik perdėtiniai, tėvai, kunigai, bet kiekvienas žmogus. Jei reikia pagelbėti artimą kuno reikaluose, tai tuo didžiaus turime jį pagelbėti sielos priepuoliuose. „Ar negirdėjai sako šv. Chrizostomas — kad Dievas įsakė žydams, sutikus asilą, krintantį po našta sunkenybe, pagelbėti, nors tai butų priešo nuosavybė; ar-gi tat gali niekinti nupuolančias brolių sielas? Ar-gi neprotingas galvijas brangesnis už žmogų, jeigu jo klystančio ir nupuolančio nepagelbėtumėm? Tat nusideda Dievui ir artimo meilei, kas nupuolančio neperspėja; nuo perspėjimo esi liuosas, jei yra vyresnis, kurio geriaus perspė-

jamasis paklausytų, arba jei matai, kad iš perspėjimo netik nebus nieko gera, netik perspėtas nepaklausys, bet užsirustins, sukietės, užsidegs neapkanta, keiks... Nelengva yra perspėti, nes kiekvienas žmogus turi savyje didesnę ar mažesnę didybę ir savimeilę ir užtat nebutinai mielai priima perspėjimus; bet perspėjimas yra dideliai geras darbas; perspėjimas yra Dievui meilus, klystančiam — reikalingas, perspėjančiam — naudingas. „Kas tai padarytų — sako šv. Jokubas Ap., kad sugrįžtų nusidėjėlis iš savo klaidaus kelio, išgelbės jo sielą nuo mirties ir uždengs nusidėjimų daugybę“ (V. 20), žinoma, — savo nusidėjimų.

Kaip-gi reikia perspėti? Paklausykime, kaip mus Kristus pamokina: „jeigu nusidėtų tavo brolis tau, eik ir perspėk jį pats vienas; jeigu tavęs nepaklausys, pasišaukk vieną arba du, kad dviejų ar trijų liudytojų lupose butų visas žodis. O jeigu jų nepaklausys, pasakyk Bažnyčiai. O jeigu Bažnyčios nepaklausytų, tegu bus tau kaipo stabmeldys ir muitininkas“ (Mat. XVIII. 15—17). Taigi Išganytojas mokina, kad, pamatę brolį nupuolantį, neskelbtumėm jo nupuolimų, nežemintumėm jo vardo, bet vienas vieną, artimo neužgėdindami, neužgauliai, maloniai jį pamokintumėm, perspėtumėm. Jei artimas nepaklausytų, o nupuolimai butų dideli, sun-

kųs, tuomet ne iš didybės, ne su noru iš jo pasityčioti, jį apjuokti, ne su noru jam keršyti, turime pranešti perdėtiniams arba dvasiškiui. Perspėdamas visupirmu turėk gerus norus, gerą intenciją, neparodyk savęs, nemanyk esąs doresnis, išmintingesnis, bet perspėjime trokšk Dievo garbės ir artimui gera.

Perspėjimas turi buti protingas; parinkk atsakantį laiką, kuomet artimas geriaus paklausytų. Perspėdamas nesikarščiok. Perspėk artimą tikrai nupuolantį, o ne dėlei nupuolimų pramanytų, išsvajotų; nenorėk artimo perspėti dėl kokių mažmožių, menknieniekių, o tik dėl didelių nusidėjimų. Neperspėk tuomet, kad esi supykęs, tuomet perspėjimas neišeis į gerą, tuomet išsitarsi nereikalingus žodžius, perdėsi ir tavęs nepaklausys. Nieko nesakyk tuomet, kada tas, kurį nori perspėti, yra rustybėje, nes tuomet perspėjimas nueitų vėjais; neperspėk artimo tuojaus po nupuolimo, nes tuomet jis tavęs nesupras; palaukk, kad jo protas nusigiedrintų ir sąžinė atbustų. Neperspėk, neprikaišiok artimui nupuolimų tankiai, nes tuomet jis pradės tavo žodį niekinti, ir pats pasirodysi esąs silpnas, ne artimo gero trokštąs, bet savo giliai paslėptą didybę rodąs. Tai tegu įsideda gerai tėvai ir visi tie, kurie globoja mažvaikius ir jaunuomenę.

Tegu jie atsimena, kad už augančių negerą budą, už jaunuomenės ištvirkimą jie skaudžiai atsakys. Visupirmu tegu tėvai ir tėvų vietą užimantieji pasirupina duoti gerą pavyzdį savo doru, krikščioniško gyvenimu. Pavyzdys daugiaus pamokina, negu žodis. Iš kartos į kartą eina kas kartą prastesnis budas, didesnis ištvirkimas dėlto, kad musų jaunų dienų vadovai nerodo gražaus pavyzdžio. Su širdgela matome, kad vaikai pirmiaus išmoksta keikties, kolioties, bjauriausiai kalbėti ir dainuoti, negu „Tėve musų"; išmoksta meluoti svetimus laukus minti, skriaudas daryti, pirmiau, negu dešimtį Dievo įsakymų. Čia naminės mokyklos kaltė. Juk daugybė tėvų bemoka vaikus perspėti tik keiksmais; dauguma tėvų ir šeimininkų nesidrovi prie mažvaikių ir jaunuomenės negražiausiai kalbėti, papiktinančiai apsieiti ir tuomi junkinti, pratinti į negražų gyvenimą. Baisu pasakyti, bet nebestinga šiandieną musų šalyje ponų ir ukininkų, kurie nesigėdi savo tarnaites į baisiausius nupuolimus ir ištvirkimą vesti. Tai dar baisiaus, kad nei kruvini tvanai nuo ištvirkimo ar tvirkinimo neatbaidė. Turime viltį, kad tauta susipras, jog jos galė ir laimė doroje, ir ims nuo to, kas šiandieną jai su širdies skausmu prikišama, kratyties. Semkime iš praeities tai, kas buvo gera, tuomet laimė-

sėkla neduoda gerų vaisių; keiksmais sėjami perspėjimai, pamokinimai neišeina į gerą. Net tėvo ir motinos su reikalu ir retkarčiais vartojama rykštelė yra vaikams naudinga, jeigu jos vartojimas nėra perrustas ir keiksmų nėra palydimas. Jei tavo perspėjimas turi eiti ne iš pareigos, bet iš artimo meilės, tai tegu jis bus meiliausis, švelniausis. Nori perspėti draugą, kaimyną, pažįstamą, perspėk taip, kad jis matytų, jog tu tik jam gera trokšti ir, vesdamas į kelią, tik jį nori pagelbėti, o ne sau kokio pelno ar garbės jieškai. „Broli — sako šv. Povilas — jeigu pasergėsi nupuolantį žmogų pamokink tokį tylumo dvasioje“ (Gal. VI. 1). Medaus lašu daugiaus musių sugausi, negu uksuso (rugšties) statine; naudingiaus perspėsi vienu meilės žodeliu, negu rusčių žodžių tukstančiu — sako šv. Pranciškus Salezietis.

Perspėk ramiai, o ne su audringa širdimi. Ramybė stato, audra griauna.

Perspėk su nusižeminimu, atsimindamas, kad ir tu neesi šventas. Norėdamas perspėti artimą dėlei jo nupuolimų, pamatyk ir gerus jo darbus. Nurodyk artimui tai, ką matai jame gera ir lipšniai, maloniai primink jam nupuolimą, dėl kurio jį nori perspėti, o tuomet jis veikiausiai paklausys, nes tuo budu geriausiai jam išrodysi nupuolimo baisumą.

Perspėdamas turėk omenėje tai, kokios aplinkybės artimą nupuoliman traukia. Čia kalbame ypač apie tvirkstančią jaunuomenę. Jeigu norėsi perspėti iš kelio klystantį jaunikaitį arba klaidinamą merginą, suprask tvirkimo priežastį ar kaltininką ir su krikščioniška meile atverk klystančiam akis ir jis pabugs savo klaidos ir jos išsižadės.

Perspėdamas nemanyk, kad artimas yra taip nedoras, kad jis butinai norėtų tyčia braidyti po purvyną. Nusidėjimai jį apakina, bet širdies gilybėje šviesos kibirkštis tebėra. Jeigu jį perspės tikrai krikščioniška širdis, ta šviesa nurodys jam paklydimus visoje tikrybėje, ir jis taisysis.

Perspėjimuose buk kantrus. Nepaklausė artimas, nenusiminк; parinkęs antrą tinkamą valandą, vėl jį kalbink, tik rupinkis nebuti jam nuobodus. Ypač, jei matai, kad negeros draugystės jį į piktą veda, ištraukk jį iš ten.

Jeigu artimas perspėjamas paklausė, nesididžiuok, bet tark Dievui ačiu. Nepasakok kitiems savo perspėjimų, nebeatkartok jų perspėtam artimui, nes tuo budu artimą apkalbėtumei, arba jį nuliudnintumei, jam įkirėtumei. Turėk iš naudingo perspėjimo tik širdyje džiaugsmą, atsimindamas, kad už tai tave artimas laimins ir Dievas atlygins.

Jeigu kas tave perspėja, nesiširdyk. Jeigu esi nekaltas, lipšniai pasiteisink; jeigugi kaltas, priimk perspėjimą su nusižeminimu, atsimindamas, kad tau artimas gerai daro. Nemėtyk kaltybės ant kitų, priimk perspėjimą su dėkingumu, nes artimas tau tą valandą yra tikras angelas sargas. Perspėjančio paklausyk, nes perspėjimas, kaip ir kiekvienas šventas įkvėpimas, eina iš augštybių.

Tų taisyklių laikykimės perspėdami ir perspėjami, o busime visi gerais Marijos vaikais, busime vienas kitą gelbinčiais broliais ir seserimis, ir Marija išgirs visuomet musų balsą iš šios ašarų pakalnės ir laikys musų savo globoje, išmelsdama mums meilėje vienybę ir stiprybę doroje.

„Sveika Marija!“

28. diena.

„Visa graži esi mano drauge ir sutepimo nėra tavyje". (Cant. IV. 1.)

Apmąstėme didžiąsias krikščioniškas dorybes, kurias kiekvienas turime butinai rupinties įgyti. Per tą mėnesį rupinamės pagarbinti Mariją, kaipo savo Motiną ir užtarytoją, ir tai darome neveltui, ne be tikslo. Per Mariją atėjo žmonijai išganymas, per Mariją gauname iš dangaus visokias malones; Jos užtariami ir ją sekdami, tapsime gerais Dievo tarnais ir dangų nusipelnysime. Apmąstykime, kuo yra mums Marija, kad tuo karščiaus musų širdis prie Jos prisirištų ir kad butumėme verti Jos vaikai dabar ir amžinatvėje.

Marija yra Dievo malonės stebuklas. Graži buvo Saliamono bažnyčia, iš oro ir vidaus auksu žibėjo; toje bažnyčioje buvo tik padėta Sądoros skrynia su Dievo įsakymais ir Mozės knygomis; bet šimteriopai gražesnė yra Marija, nes Ją Dangaus Tė-

vas paskyrė Savo Sunui Motina ir musų Atpirkėjas iš Jos paėmė žmogystę. Tą gyvąją Bažnyčią — Mariją aprupino Dievas dangiškais turtais; Mariją Dievas netik ypatinga malone apsergėjo nuo gimtosios kaltės, bet tokiomis gausiomis malonėmis apdovanojo, kad arkangelas į Ją tarė: „Sveika, malonės pilnoji.“ Marija nuo pat prasidėjimo gavo pašvenčiančią malonę, o su ja ir per ją taip gausią antprigimtinę šviesą, taip karštą Dievo meilę, kokios neturėjo Adomas, išėjęs iš Sutvertojo rankų, nei vienas šventasis, nei vienas angelas, nei visi angelai ir šventieji drauge. Be to Ji buvo liuosa nuo klaidų, nuo visų piktų palinkimų, troškimų ir nejautė savyje niekuomet mažiausių pagundų.

Nei joks sutvertas liežuvis neapsakys antprigimtinės Marijos gražybės. Pati Šv. Dvasia sako apie ją: „visa graži esi, mano draugė, ir sutepimo tavyje nėra.“ Šventieji ir Bažnyčios Tėvai neranda žodžių Jos pagarbinimui. Šv. Bazilius vadina Mariją džiaugsmų rojumi. Kaip rojus buvo paskirtas nenupuolusio Adomo gyvenimui ir talpino savyje gyvenimo medį ir keturių upių vandens šaltinį, taip antrame rojuje gyveno antras Adomas — V. Jėzus Kristus; to medžio vaisiais — t. y. Švenčiausiu Sakramentu — peni mus Marija; iš Marijos plau-

kia visų Dievo malonių šaltiniai. Kaip rojus tapo apsaugotas nuo tvanų vandenių, taip Marija tapo paliuosuota nuo gimtojo ir visų kitų nusidėjimų. Visi šventieji buvo nusidėjime pradėti; viena Marija iš atžvilgio į Kristaus garbę ir nuopelnus, tapo nuo Adomo kaltės paliuosuota ir ant visų sutvėrimų išaugštinta.

Stebėkis į Marijos gražybę ir išmokk branginti Dievo malonę.

Dievas iš visų sutvėrimų didžiausiai numylėjo Mariją ir didžiausiai ją pagerbė. Kuomi-gi ją apdovanojo? Gal turtais? Ne, — Ji buvo didžiausiame neturte. Gal garbe ir pagarba pas žmones? Ne; Marija buvo nusižeminusi ir gyveno žmonėms nežinoma. Gal Jai davė žemišką laimę? Ne; Marija žemėj daug vargo ir kentėjo. Ką-gi tat Jai davė? Davė Jai savo malonę, o per malonę ir patį Save. Užtat didžiausia ir brangiausia Dievo dovana yra Jo malonė. Ir brangino tą dovaną Švenč. Panelė. Ji nejieško turto — jai meilus neturtas; Ji netrokšta garbės pas žmones, bet nori buti nežinoma ir vadinties tik Viešpaties tarnaite; Ji nenori gyventi be vargo ir skausmų, bet nuolat sako: „tegu man bus tavo žodžiu"; Ji laiminga ir Aigipte, kame pasislėpė nuo Erodo kalavijo; Ji laiminga ir ant Kalvarijos po kryžiumi, nes su Ja yra Dievas, o

Dievas — tai Jos visas turtas, visa laimė, visa garbė, visa paguoda. Oi, kad ir mums butų visu kuo Dievas ir Jo malonė!

Suprantame, kokiu budu yra Dievo malonė įgijama. Pirmą kartą gauname dovanai, per šv. Krikštą. Bet, deja, atėję į protą, veikiai ją prarandame, per savo silpnybę paklausydami pagundų. Atgauname ją per tikrą Atgailą, kuri yra vienintelis kelias į dangų sunkiai nusidėjusiam. Tai-gi branginkime tą atgautąją malonę, kaipo visu-didžiausį turtą. Sekkime tame Mariją, kuri jau pirmąją Dievo malonę įgijusi niekuomet jos nenustojo, bet visomis jėgomis rupinos ją padauginti malda ir gerais darbais, ir užtat net nuodėmės šešėlis Jos nesutepė. Prisiveizėk, ką daro Marija, kad Dievo malonės savyje nesumažinus? Ji bėga nuo pasaulio, nors jis neturėjo į Ją įtekmės; nuolat budi, viso pikto sergis, nors buvo liuosa nuo visokių pageidimų. Nuolat meldžias, nors piktoji dvasia prieš Ją drebėjo. Tai-gi, jei Švenč. Panelė taip budėjo, kad Dievui kuodidžiaus patikus, jeigu ta, kurios širdies mažiausis pikto dvelktelėjimas nepalytėjo, kurios kulnies anas pragarinis žaltys tik tykojo, o paliesti negalėjo, taip rupinos apie savo šventumą, tai kaip-gi turime budėti, budriai išlaikymu savyje Dievo malonės rupinties mes taip silpni, taip piktan palinkę, mes taip

pilni geidulių, taip trankomi pasaulio apgaulėmis, taip laužomi pagundų... Kariavimu yra musų gyvenimas žemėj. Esame išganymo priešų apstoti. Mes turime viena nuolat laikyti kardą prieš priešus, antrą-gi ranką kelti į dangų ir šaukties iš ten pagalbos arba apsikabinti Kristaus kryžių ir budėti prie jo greta su Sopulingąja Motina. Dievas mato musų silpnybę, mato, kokiuose pavojuose esame ir užtat šelpia mus savo malonėmis, siųsdamas mums šventus įkvėpimus, kurie paragina mus prie gera ir gera darant stiprina. Marija ir-gi neišleidžia musų iš savo motiniškos globos, ir per Jos rankas mums nuolat pašalpa ateina. Tat nuolat budėkime, kartas nuo karto melskimės, pasijutę, kad pragarinės žabangos mus tykoja įpainioti, pulkime po Marijos kojų ir nebusime apleisti.

Motina, Dievo malonės pilnoji, neleisk mums Dievo malonę prarasti.

„Sveika Marija!“

29. diena.

„Visa graži esi mano drauge ir sutepimo tavyje nebuvo." (Cant. IV, 1.)

Dievas, sutvėręs žmogų, reikalavo iš jo, kad šventas butų. Žmogus nupuolė ir šventumą, drauge su Dievo malone ir rojumi prarado. Toji pareiga šventam buti, o nupuolus grįžti į šventumą nebuvo panaikinta. Kristus ir-gi ją atkartojo, atnaujino atsiliepdamas į žmones: tobuli bukite, kaip ir jusų Tėvas, kurs danguose yra, tobulas yra. Prieš V. Kristaus atėjimą galėjo žmogus pasiteisinti, išsikalbinėdamas: „Viešpatie! kaip-gi aš galiu Tave pasekti tobulybėje, jeigu aš Tavęs nematau ir Tavo gyvenimo nepažįstu!" Dievas bet jau užkirto kelią tiems išsikalbinėjimams; Jis atsiuntė žemėn savo Sunų, Kurs, priėmęs žmogystę, buvo visiems regimas ir tapo gyvenimo bei tobulybės pavyzdžiu. Bet ir dabar dar galėtų žmogus išsikalbinėti: „Viešpatie Jėzau! Kaip-gi man Tave pasekti! Tu

esi Dievas, aš menkas sutvėrimas. Tu esi visagalybė, aš-gi niekingiausi dulkė!“ Ir tam išsikalbinėjimui nebėra vietos, nes yra pastatytas antras pavyzdys, kuriame visos Kristaus dorybės skaisčiausiai atspindi, bet tame pavyzdyje nėra Kristaus Dievystės iš vienos, o musų silpnybės iš antros pusės, o tuo pavyzdžiu yra Šv. Panelė Marija. Ji yra tobuliausis Kristaus atspindys ir Joje Kristaus dorybės yra tikriausioje šviesoje.

Šventasis Raštas sako, kad pradžioje Dievas sutvėrė dvi šviesybių, patalpino jiedvi dangaus tvirtumoje, kad šviestų žemei ir skirtų šviesą nuo tamsos. Didesnę šviesybę — žvaigždę pavadinta saule, mažesniąją — mėnesiu. Ir dvasiškame pasaulyje, t. y. Bažnyčioje, matome dvi toki šviesybi: saulė yra Kristus, mėnesis — Dievo Gimdytoja Marija. Saulė turi šviesą savyje, mėnuo-gi gauna ją iš saulės; taip lygiai ir Kristus yra savaime šviesybė, Marija-gi savo šviesybę, t. y. malonę, šventumą ir garbę gauna iš Kristaus. Saulė netik šviečia, bet ir šildo, o mėnuo tik šviečia; taip-gi Kristus ir išgano ir teisia, Marija-gi tik išganyti padeda. Gražus yra saulės spinduliai, bet jie yra perstipri, ir silpnos akis jų bijo, o tuotarpu mėnulio spindėjimas, nors nėra taip skaistus, bet užtat akims maloneśnis; graži yra Kristaus tobulybė, gražios, skaisčios Jo dory-

bės, bet jos musų silpnybei nėra prieinamos, nes tai dorybės Dievažmogio; Marijos dorybės nesusilygins su Kristaus dorybių skaistybe, bet užtat jos musų silpnybei yra suprantamesnės, prieinamesnės. Galop, kaip mėnulis savo šviesybe didžiausiai į saulę paneši ir tąja šviesybe tarsi ant visų žvaigždžių viešpatauja, visas žvaigždes praneša, taip Marija savo šventumu didžiausiai paneši į Kristų ir nei vienas šventasis Jos šventumo skaistybės nėra pasiekęs. Ji tat yra tobuliausis Dievo rankų darbas. Ir taip privalo buti. Jeigu Ji tapo aprinkta Dievo Sunui Motina, tai „koki, klausia šv. Tomas Vilianoviškis, butų gražybė, koki dorybė, koki tobulybė, koki malonė, koki garbė, kurios nerastumėm pas Dievo Gimdytoją? Atrišk tavo minčių saistus, paleisk savo vaidentuvės sparnus ir įsivaizdink sau, kaip tik tavo protas išneša, paną tyriausią, švenčiausią, ramiausią, daugiausiai nupelniusią malonių, Dievui patinkančių, dorybėmis žibančią, vistiek ji nepasieks nei viena dorybe Marijos.

Nuo maž-ne dviejų tukstančių metų milijonai vyrų ir moterių seka Kristų ir Jo Motiną, bet tai yra pavyzdys, į kurį galima kiek panešėti, bet negalima pasiekti. Daugelis užsidarė vienuolynuose, storais murais atsiskirdami nuo pasaulio su visais jo viliais.

ir tuštybe; kiti išėjo giriosna šventuose apmąstymuose paskęsti ir aštriausią atgailą daryti; bet nei vienas vienuolių nei atsiskyrėlių Marijos kad ir vienoje dorybėje pilnai nepasiekė; o tik Jos garbės dalininku tapo, kaipo Jos Sunaus garbintojas, o Jos pasekėjas. „Kaip lelija tarp erškėčių, taip mano draugė tarp Adomo dukterų.“ Visi Adomo vaikai yra apaugę pageidimų ir palinkimų dygliais ir jų dorybių žiedai yra tų dyglių lyg apipinti, tik vienos Marijos tobulybės žiedas yra grynas, jokių dyglių ant savęs neturįs.

Tat Mariją privalome dorybėse tik sekti, nes Ji yra mums tikrosios, pilnosios tobulybės pavyzdys, kurs yra paties Kristaus tobulybės atspindys. Ją sekdami ir į Ją panešėdami, bent kiek panešėsime į pirmiausiįį tobulybės pavyzdį Viešpatį Kristų. Rupinkimės tat, kaip išgalime geriaus, Marijos gyvenimą pažinti; įsistebėkime į Ją, kaipo į tobulybės veidrodį; tankiai apmąstykime Jos dorybes, į jas įsigilinkime, o Ji bus mums tikriausi mokytoja, bus tikrais laiptais į dangų. Ji trokšta, kad butumėm jos geri vaikai, Jos ištikimi mokiniai; Ji trokšta, kad mes visa širdimi mylėtumėm Dievą čia ir amžinatvėje, ir, jeigu tik iš musų pusės gerų norų nestigs, Ji mums tai pasiekti padės. Kad palaimintą Berchmansą mirštantį

paklausta, kas tikriausiai veda į tobulybę, palaimintasis atsakė: meilė Marijos ir šaukimos į Ją. Dievo ir musų Motina, išmokyk ir mus tai suprasti, Tave pamylėti ir Tavęs šaukties.

„Sveika Marija.“

30. diena.

„Sunau, vyno nebturi." (Jon. II. 3.)

Praeitame apmąstyme stengėmės nurodyti, kad Švenč. Panelė yra Dievo malonės stebuklas. Dievas taip išaugštino, taip pašventė Mariją netik tam, kad Ji taptų mums tobulybės pavyzdžiu, bet ypač tam, kad butų verta tapti Dievažmogio Kristaus motina. Tai-gi visos ypatingos malonės, kaip va: Nekaltas prasidėjimas, nuo visokio ir mažiausio nusidėjimo net šešėlio apsaugojimas, tam tik ir buvo suteiktos, kad Ją padaryti verta Dievo Gimdytoja. Šv. Tomas Vilianoviškis šaukia: „kas apsakys Marijos garbę! Už Ją tik Dievas tėra augštesnis, o po Dievu nėra Jai lygaus." Taip mokina vienbalsiai visi šv. Tėvai. Užtat, kaipo taip Dievo išaugštinta, Marija turi buti musų garbinama. Ypatingai-gi Jai iš musų pridera garbė už tai, kad Ji yra tarpininkė tarp musų ir V. Kristaus.

Marija, kaipo Išganytojo Motina, yra įstatyta į Dievo darbų musų Atpirkimui eilę; nuo Jos ištarimo: „tesie man tavo žodžiu“ buvo prigulmingas pasaulio atpirkimas; dabar nuo Jos tarpininkavimo eina musų išganymas. Tiesa, galėjo Dievas kitokiu budu žmoniją atpirkti, bet jis norėjo, kad Atpirkime dalyvautų moteriškė, kad kaip moteriškė buvo dalininkė sugedimo, taip ir-gi moteriškė butų dalininkė atitaisymo. Stebėkis čia Dievo išminties ir gailestingumo darbais! Baisu yra tiesiog artinties prie Dievo, nes Jo Majestotas Visagalybė tarsi atstumia musų niekybę, Jo šventumas-musų piktą silpnybę; užtat žydai persigandę šaukė į Mozę: tu kalbėk į mus, tegu Dievas į mus nekalba, nes mirtimi numirsime; net pranašas Elijas užsidengia veidą, kad Dievas į jį kalba. Užtat žmogus nusidėjėlis negalėjo drįsti pats artinties prie Dievo; reikėjo tam tarpininko, o tuo tarpininku yra Dievažmogis, Jėzus Kristus. Bet gavus tarpininką priėjimui prie Tėvo, reikėjo ir-gi tarpininko priėjimui prie Sunaus, nes musų nusidėjimais netik Tėvą, bet ir Sunų užrustiname, o pas Sunų yra ir didis gailestingumas ir skaudi teisybė. Taja-gi tarpininke tarp mus nusidėjėlių ir Sunaus yra Marija. Paklausyk, kaip tai gražiai aiškina šv. Bernardas: prie Tėvo, žmogau, bijojai

artinties ir Jo balso persigandęs lapais dangsteis, tai-gi tau davė Jėzų — tarpininką. Ko-gi toks Sunus pas tokį Tėvą neišmelstų! Tikrai bus Jis paklausytas, nes Tėvas myli Sunų. O gal ir prie Sunaus bijais prisiartinti? Juk Jis tau broliu yra, tą brolį davė tau Marija. Bet gal bijais Dieviško Majestoto, kadangi Jis, tapdamas žmogumi nenustojo buti Dievu? Gal ir čia reikalauji tarpininko? Pulk prie Marijos — Ji turi tiktai žmogystę.

Kad Marija galėtų buti galinga tarpininkė, padarė Ją Dievas malonės pilną ir suteikė Jai didelę valdžią, o iš antros pusės padarė Ją dideliai gailestinga. Šv. Bažnyčios Tėvai mokina, kad kaip per Mariją atėjo pas mus Viešpats Jėzus, taip per Mariją ateina pas mus visoki malonė. Ji yra takas, kuriuo ateina mums malonės iš augštybių; Ji yra tarsi Bažnyčios kaklas, kuriuo iš galvos, t. y. V. Jėzaus teka į mistišką Jo Kuną — šv. Bažnyčią, ją gaivinančios malonės; Ji yra antruoju gailestingumo ugniakuru; kaip prieidamas prie ugniakuro gauni šilimos, taip prisiartindamas su viltimi prie Marijos širdies busi Dievo malonės sušildytas. Marijos širdis — tai Motinos širdis, kuri mus myli, kaip savo vaikus; Marijos širdis — tai Dievo Motinos širdis, kuriai Švenčiausis Sunus nieko neatsakys. Už-

tat teisingai sako Šventieji, kad Jos malda yra visagalė.»

Ypač Marija išmeldžia malones nusidėjėliams, nes nusidėjėlių išganymui Ji Dievo Motina tapo. • Ji yra kaip Nojaus balandis, virš tvanų vandenų plaukiantiems atnešąs suraminimą; Ji yra šarvas, pridengiąs nusidėjėlius nuo Dievo rustybės smugių; Ji yra paskutinis nuo prapulties išsigelbėjimui inkaras. • Ji visus, jos globai atsiduodančius, sergi ir veda išganyman, ir užtat teisingai yra vadinama visiems šviečianti žvaigždė, nusidėjėliams kelias, laiptai į dangų. Kartą atėjo pas šv. Bernardą didelis nusidėjėlis ir maž-ne su nusiminimu sušuko: „Mano nusidėjimai taip yra dideli, taip baisųs, kad nebedrįstu vilties gauti pas Dievą jų atleidimą.“ — „Ne, sunau“ — atsakė šventasis, „nereikia nusiminti; nors ir bijais, ar berasi pas Dievą malonę ar ne, tai turėk viltį, kad rasi malonę pas Mariją. Juk ji neveltui vadinas malonės pilnoji, kaip pats Archangėlas ją pavadino.“ Potam šventasis atvėrė Evangėliją, perskaitė tuos žodžius: „Nesibijok, Marija, nes atradai malonę pas Dievą“ ir taip toliaus tęsė: „Marija atrado malonę. Kaip tai? Ar-gi Ji kuomet nors buvo malonę praradusi, kad reikalavo ją susijieškoti? Dieve gink! Bet galima taip-gi atrasti tai, ką yra kiti pametę. Tai-gi, sunau

varguoli, tu esi tas, kurs Dievo malonę per nuodėmes pametei, o Marija tą tavo malonę atrado. Tat nenuliusk, nenustok vilties, bet bėgk kuogreičiausiai pas Dievo Motiną, pulk Jai po kojų, verkk, šaukkis: Dievo malonės Motina! žvilgterėk į mane menką. Štai aš Dievo malonę praradau, o Tu ją atradai. Motin, Motin! sugrąžink man prarastąją malonę, išmelsk pas savo Sunų atleidimą, o potam buk mano globėja ir gynėja, kad taip nebenusidėčiau ir taip niekingai Dievo malonių neaikvočiau.

Kokiame tat luome, kokiame padėjime bebutumei, jeigu tikrai nori buti išganytas, šaukis Marijos globos, nes be Jos išganymo nėra. Esi nusidėjęs, šaukkis į Nusidėjelių Priebėga, kad Ji tau išmelstų atsivertimo malonę; jeigu esi apsilpęs, maldauk tikinčiųjų Sustiprintoją ištvermės malonės, nuliudime melsk paguodos, neturte — duonos, ligoje — sveikatos, pagundose — pergalės, per visą gyvenimą melsk išganymo, o ištikrųjų patirsi, kaip galingas yra Marijos vardas.

„Sveika Marija.“

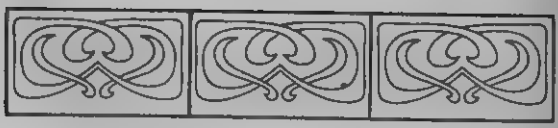

31. diena.

„Moteriške, štai sunus Tavo."
(Šv. Jon. XIX. 27.)

Dievo Gimdytoja Marija yra netik musų Tarpininkė-Užtarytoja, bet taip-gi musų Motina. Kuomet-gi Ji musų Motina tapo? Visupirma — pagimdydama Dievo Sunų, o jame visą krikščioniškąją šeimyną, nes Viešpats Jėzus yra galva, o mes Jo sąnariai. Ta Marijos motinystė pasitvirtino ant Kalvarijos, kame Ji mus antru kartu sopuliuose pagimdė, dalyvaudama Kristaus kančiose. Motinystę užlaiko ir jos pareigas atlieka Marija iš atžvilgio į visus, o ypač tuos, kurie Jos motinystę pripažįsta; Ji yra taip rupestinga motina, kad su Ja nei joki žemiška motina nesusilygins. Žemiškos motinos pareiga yra penėti, dengti, mokinti, guosti, sergėti ir globoti savo kudikius; tą patį daro ir Marija.

Motina Marija peni savo vaikus. Ji savo krutimis penėjo Tą, kurs visą pasaulį

peni; Ji ir šiandiena peni savo vaikus Duona, kur iš dangaus nužengė ir duoda žmonėms gyvastį, t. y. Savo Sunaus Kunu ir Krauju. Juk tą Kuną ir Kraują Dievo Sunus paėmė iš Marijos. Užtat teisingai šventieji Tėvai vadina Ją stalu su Gyvenimo Duona ir aukso indu su dangiška manna.

Marija mus pagirdo gyvu malonės vandeniu.

Marija apdengė Dievo Sunų žmogystės rubu; Ji apdengia ir mus per šv. Krikštą skaisčiu baltu nekaltybės rubu. O jei per nelaimę nuodėmėmis tą rubą sutepame, Ji rupinas mus nuvesti į šventą praustuvę — išpažintį, kad ten išplautumėm tą rubą Avinėlio krauju.

Motina Marija mokina mus, nes Ji yra išminties sostas, ant kurio pati Amžinoji Išmintis atsisėdo. Ji yra mokytoja visos tiesos, teisybės ir doros, Ji mokina mus Dievą pažinti ir gyventi sulig Jo širdies.

Marijos krutinė yra jautriausia ir sulig šv. Bernardo žodžių paguodžia kiekvieną, kas tik į Ją šaukias. Ji nuolat stovi prie dangaus vartų ir klauso, ar kame ašaros netvinsta, ar kame širdis nevaitoja ir skubinas su paguoda. Teisingai sako dievobaimingi žmonės, kad be Marijos ir be Jos Dieviško Sunaus pasaulis butų baisi vergija, o gyvenimas nepakeliama kankynė.

Motina Marija gina savo vaikelius nuo visų priešų ir užtat palyginama yra tvirtam bokštui, dideliai kariuomenei, nuo kurios bėga pragaro galybės. Kadangi jos vaikeliai yra priversti nuolat kariauti, tai Ji juos apginkluoja savo vardu kaipo šautuvu, rožančiumi kaipo kalaviju, škapleriais, kaipo šarvu ir kovoje mums padeda, mus stiprina. Jeigu kartais buname sužeisti, tai yra įpuolame į nuodėmę, Marija dengia musų žaizdas nuo Dievo rykštės; kad kurs iš Jos vaikų krinta į nusiminimo bedugnę, Marija meta jam vilties inkarą ir ištraukia į gailestingumo krantą; jeigu koks apjakėlis bėga nuo Jos, tai jautri Motina bėga paskui, griebia už rankos ir gražina į savo namus. Ir niekas nesuskaitys, kiek tą Motina atvedė paklydusių į kelią.

Motina Marija globoja savo vaikelius nuo pat lopšio iki verksmingo kapo ir rupinas visiems dangų atverti, už ką ir yra praminta dangaus vartais. Užtat nėra niekuomet našlaitis, kas Mariją myli, kas Mariją sau Motina apsiskyrė. Tas visuomet drąsiai gali šaukties su šv. Terese: Toki Dangiškojo Tėvo valia, kad netekau mano mylimosios žemiškos motinos. Tai-gi Tu, Marija, atsižvelgk į silpną, vargdienę našlaitė ir imk į rupestingą globą. Buk man gera Motina ir vesk mane pas Save ir pas Savo Sunų, ir

mano brolį Jėzų Kristų. Kaipo geras vaikas visuomet klausysiu Tavo patarimų.

O kad ta šventosios karšta malda giliai įsmegtų į visų Marijos sunų ir dukterų širdis! Baigiame pasikalbėjimus, apmąstymus, Marijos pavyzdžiu pasemtus. Prabėgo mėnuo, gražusis mėnuo, prabėgo nebe sugrąžinamai. Krinta jis į neišmatuojamas amžinatvės gelmes ir joki galybė jo nebsustabdys, nebsugražins. Daugel dar kartų gegužio saulė mus gamtą gaivins ir žemę milijonų spalvų žiedais puoš, bet amžinatvės laikrodis atgal nepasisuks, išmuštoji mėnesio valanda antrą kartą nebesuskambės. Prabėgo mėnuo, viskas dingo su juo, tik ne žmogaus darbai. Šie pasiliks amžinatvės knygoje ir per visą amžinatvę neišdils; jei tik prastus darbus atgailos ašaros ir Dievo gailestingumas iš anos knygos teišdildys. Baigiame mėnesį, baigiame trumpučius pasikalbėjimus apie tai, kas musų gyvenime yra reikalingiausio, kad taptumėm verti Marijos vaikai ir Ji butų mums dangaus vartais. Užbaigkime tą mėnesį karščiausiu atsidusėjimu, karščiausia malda, kad Marija butų musų Globėja, musų Motina, ir musų širdis butų visuomet grynos, valia gera, kad visuomet degtumėm šventais jausmais ir musų darbai butų verti amžinojo užmokęsnio. „Sveika Marija.“